BONUSY DO GIER DLA NOWYCH GRACZY O WARTOŚCI 160 ZŁ

DARK ORBIT RELOADED

na ryby

Komputer Świat

CHRONI WA PEŁNA WERS

ESET INTERNET SECURITY

NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

Twój Niezbędnik

| Nr 2/2021 (115) | kwiecień – maj 2021 | www.komputerswiat.pl |

Najlepsze programy na:

ODZYSKAJ STRACONE PLIKI I DANE

▷ z dysku komputera ▷ pamięci smartfona
▷ karty z cyfrówki ▷ pendrive'a ▷ CD i DVD

KOMPLETNY ZESTAW programy i porady

Nie masz napędu DVD? CYFROWA PŁYTA GRATIS na ksplus.pl

10 SUPERPAKIETÓW NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW

PEŁNE WERSJE O WARTOŚCI 905 ZŁOTYCH

DO POBRANIA Z KSPLUS.PL

ESET Internet Security
Zaawansowana ochrona antywirusowa

Nero TuneItUp PRO
Zestaw narzędzi do optymalizacji Windows

Hard Disk Sentinel
Sprawdza stan zdrowia dysków twardych

Apowersoft Video Editor
Łatwy w obsłudze edytor wideo

WebSite X5 Go 2021
Tworzy strony internetowe na bazie szablonów

Audials TV Recorder 2021
Do oglądania i nagrywania TV z internetu

NOWOŚCI W CHROME I FIREFOX

Odkryj zaskakujące funkcje i superdodatki przydatne na co dzień

ZASZYFRUJ SWOJE ROZMOWY!

Poznaj bezpieczne komunikatory na PC i smartfon

nareszcie KONIEC podsłuchiwania

NAJLEPSZE PROGRAMY I PORADY

Sprytne poprawki: upiększ swoje cyfrowe zdjęcia

Kierunek MARS: inspirujące programy astronomiczne

Dokumenty i prezentacje: profesjonalne i darmowe pakiety do pracy oraz nauki

NAUCZ SIĘ NOWYCH RZECZY: 3 KURSY EXTRA

WŁASNA STRONA WWW
NOWY KURS! Od zera do profesjonalnej witryny

E-URZĘDY W POLSCE
Załatw podatki, ZUS i Urząd Pracy przez sieć

EXCEL W PRAKTYCE
Formatowanie warunkowe: triki nie tylko dla początkujących

12 90 ZŁOTYCH (w tym 8% VAT)

ISSN 1895-8605 NR INDEKSU 357 669

9 771895 860109 02

Bitdefender®

Tego używają eksperci

KOD PROMOCYJNY:

TN22021

-30%

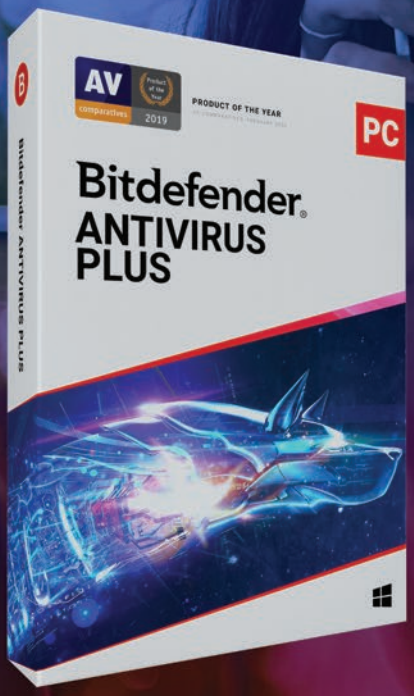

AV comparatives 2020 Outstanding Security Product

KUP JUŻ ZA 59,50 zł!

Wejdź na stronę **bitdefender.pl/kstn**
wpisz w koszyku kod **TN22021**
i kup Bitdefender Antywirus Plus
z **30%** rabatem.

Promocja trwa do 31 maja 2021 r.
Regulamin dostępny na stronie bitdefender.pl/regulaminy

NAJLEPSZA OCHRONA ANTYWIRUSOWA DLA KOMPUTERÓW Z SYSTEMEM WINDOWS

- Ochrona w czasie rzeczywistym przed wszystkimi wirusami i oprogramowaniem ransomware
- Zapobieganie wyłudzaniu informacji i oszustwom podczas zakupów i przeglądania stron www
- Bezpieczna sieć VPN zapewniająca pełną prywatność online (200 MB/dzień/urządzenie)

Oficjalny dystrybutor produktów Bitdefender w Polsce
Marken Systemy Antywirusowe, ul. Armii Krajowej 23/13, 81-366 Gdynia, +48 58 667 49 49, kontakt@marken.com.pl
www.bitdefender.pl, www.marken.com.pl

JAK OBSŁUGIWAĆ MENU PŁYTY

Na DVD 10 superpakietów: Odzyskiwanie danych, Bezpieczne komunikatory, Konwertery wideo, Narzędzia do zdjęć, Programy do faktur, Narzędzia do astronomii i inne

A TEMATYCZNE DZIAŁY
kategorie programów ułatwiają poruszanie się wśród aplikacji i wyszukiwanie programów do interesujących nas zastosowań

B INFORMACJE
wersja językowa programu, licencja, rozmiar, obsługiwane systemy i strona domowa

C WYGLĄD PROGRAMU
zobacz wygląd danej aplikacji w czasie jej działania

D ZAINSTALUJ
z tego miejsca rozpoczynamy instalowanie lub kopiowanie programu z płyty

UWAGA!
PEŁNE WERSJE
DO POBRANIA Z
KŚ+

Zawartość płyty została sprawdzona za pomocą programów antywirusowych ESET NOD32 i Microsoft Security Essentials

JAK POBRAĆ E-WYDANIE ORAZ PLIK ISO Z OBRAZEM PŁYTY DVD

W serwisie KŚ+ znajdziemy e-wydanie magazynu, zarówno do pobrania na dysk w formacie PDF, jak i do czytania w oknie przeglądarki, oraz obraz płyty DVD dodanej do wydania, który można zamontować w wirtualnym napędzie i korzystać z niego jak ze zwykłej płyty.

1 Otwieramy w przeglądarce stronę o adresie **www.ksplus.pl**. Logujemy się, klikając na **Logowanie**. Jeżeli nie mamy konta, klikamy na **Załóż konto**, aby się zarejestrować.

2 Po zalogowaniu się rejestrujemy unikalny kod nadrukowany na płycie dołączonej do tego wydania magazynu. Wystarczy kliknąć na **Zarejestruj kod** A i przepisać go.

3 Mamy już dostęp do e-wydania – aby je zobaczyć, wystarczy wejść na zakładkę **Moja półka** B i kliknąć na okładkę cyfrowej wersji magazynu.

4 Aby przejrzeć e-wydanie lub pobrać PDF, klikamy na **Czytaj e-wydanie** C. PDF pobierzemy, klikając na D. A jeśli chcemy pobrać obraz ISO płyty dodanej do wydania czy dodatkowe aplikacje, klikamy na **Programy** E. Kody do bonusów i opisy instalacji pełnych wersji znajdziemy, klikając na **Bonusy** F.

KOLEJNY NUMER Komputer Niezbędnik **3/2021** W SPRZEDAŻY OD **9 CZERWCA 2021 ROKU**

OD REDAKCJI

Rzeczy niemożliwe...

...pomagamy Wam załatwić od ręki, na cuda trzeba trochę zaczekać – główny temat tego wydania Niezbędnika idealnie wpisuje się w ten znany dowcip. Bo w końcu kto nigdy nie stracił żadnego pliku: przez przypadek z rozpędu kasując śmieci, czyszcząc nośnik USB czy beztrosko narażając stare płyty na zarysowania. Takie okoliczności wydają się całkowicie beznadziejne. Tymczasem odzyskiwanie danych zaskakująco często kończy się powodzeniem. Oczywiście o ile zadbamy, by nie nadpisać usuniętych danych czy też nie doprowadzić do dodatkowych uszkodzeń problematycznego nośnika. Programy, które polecamy, oraz praktyczne porady opisane w tym wydaniu Niezbędnika na pewno nieraz uratują Wam sytuację i pozwolą przywrócić ważne dane. Szczególnie że korzystając z innych naszych poradników na pewno stworzycie wiele ciekawych rzeczy: efektownych zdjęć, filmów czy dokumentów, które szkoda by było utracić.

RAFAŁ KAMIŃSKI
REDAKTOR NACZELNY

CO TO JEST DVD-KOD?

Aby na płycie Niezbędnika szybko odnaleźć wybrany program, podaną za słowem DVD-KOD liczbę należy wpisać w wyszu kiwarkę w menu krążka i zatwierdzić, wciskając klawisz enter

PROGRAMY W KŚ+

Pełne wersje, wszystkie programy z płyty i wiele dodatkowych są dostępne wraz z e-wydaniem tego Niezbędnika w KŚ+ – **ksplus.pl**

TAK OZNACZAMY WERSJE PROGRAMÓW

PEŁNA WERSJA
Program komercyjny, przygotowany specjalnie dla Czytelników. Mogą go używać tylko posiadacze Twojego Niezbędnika

FREEWARE
Program darmo wy, bez ograniczeń funkcji, którego można legalnie używać bez opłat

TRIAL/DEMO
Funkcjonalne wersje programów z określonym czasem testowania, zwykle 30 dni. Po tym okresie należy program kupić lub odinstalować

SHAREWARE
Program rozpowszechniany z ograniczeniami lub wymagający niewielkiej opłaty, aby uzyskać jego pełną funkcjonalność

PEŁNE KOMERCYJNE WERSJE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Apowersoft Video Editor	PEŁNA WERSJA	KŚ+	7
Audials TV Recorder 2021	PEŁNA WERSJA	KŚ+	8
ESET Internet Security	PEŁNA WERSJA	KŚ+	5
Hard Disk Sentinel Standard 5	PEŁNA WERSJA	KŚ+	7
Nero TuneItUp Pro	PEŁNA WERSJA	KŚ+	6
WebSite X5 Go 2021	PEŁNA WERSJA	KŚ+	8

ODZYSKIWANIE DANYCH	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Hiren's BootCD PE 1.0.1	FREEWARE	025	14
Lazesoft Recovery Suite 4.5 Home	FREEWARE	032	12
MiniTool Mobile Recovery for Android	FREEWARE	–	10
Puran File Recovery 1.2.1	FREEWARE	037	13
Recuva 1.53	FREEWARE	038	11
Rescuezilla 2.1.3	FREEWARE	039	15

PRZEGLĄDARKI INTERNETU	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Bitwarden	FREEWARE	–	17
Chrome 89	FREEWARE	009	16
Firefox 86	FREEWARE	018	18
HTTPS Everywhere	FREEWARE	–	19
OneNote Web Clipper	FREEWARE	–	19
Opera 74	FREEWARE	035	
Privacy Badger	FREEWARE	–	19
Session Buddy	FREEWARE	–	17
Vivaldi 3.6 (32-bit)	FREEWARE	052	
Vivaldi 3.6 (64-bit)	FREEWARE	053	

BEZPIECZNE KOMUNIKATORY	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Element 1.7.22	FREEWARE	011	20
Jami	FREEWARE	031	
Signal Desktop 1.40.1	FREEWARE	041	21
Telegram Desktop 2.6.1	FREEWARE	047	21

PROGRAMY DO ZDJĘĆ	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Fotor 3.6.7 (32-bit)	FREEWARE	020	22
Fotor 3.6.7 (64-bit)	FREEWARE	021	22
Photopea	FREEWARE	–	24
Photoscape X	FREEWARE	–	23
Photoshop Express	FREEWARE	–	25
Pixlr X	FREEWARE	–	24
Polarr Photo Editor 4.0.6	FREEWARE	036	23
Snapseed	FREEWARE	–	25

KONWERTERY WIDEO	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Any Video Converter 7.1	FREEWARE	006	27
File Converter 1.2.3 (32-bit)	FREEWARE	015	27
File Converter 1.2.3 (64-bit)	FREEWARE	016	27
FormatFactory 5.6.5	FREEWARE	019	26
HandBrake 1.3.3	FREEWARE	024	26
XMedia Recode 3.5.3 (32-bit)	FREEWARE	060	
XMedia Recode 3.5.3 (64-bit)	FREEWARE	061	

PAKIETY BIUROWE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Apache OpenOffice 4.1.9	FREEWARE	007	
Dokumenty Google	FREEWARE	–	28
LibreOffice 7.1.1 (64-bit)	FREEWARE	033	
Microsoft Office Online	FREEWARE	–	29
ONLYOFFICE 6.1 (64-bit)	FREEWARE	034	
Padlet	FREEWARE	–	29
SoftMaker FreeOffice 982	FREEWARE	044	
WPS Office 11.2	FREEWARE	059	

PROGRAMY DO FAKTUR	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
abcFaktury 21.1.25	FREEWARE	003	31
ELISOFT Faktury 2021	FREEWARE	012	30
Fakturownia	FREEWARE	–	31
IFIRMA	FREEWARE	–	30
inFakt	FREEWARE	–	31

PROGRAMY DO ASTRONOMII	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Celestia 1.6.1	FREEWARE	008	32
eyes.nasa.gov	FREEWARE	–	35
Google Earth Pro 7.3.3	FREEWARE	023	35
Heavens-Above	FREEWARE	–	33
Sky Chart (Cartes du Ciel) 4.2.1 (32-bit)	FREEWARE	042	34
Sky Chart (Cartes du Ciel) 4.2.1 (64-bit)	FREEWARE	043	34
Sky Map	FREEWARE	–	34
solarsystem.nasa.gov	FREEWARE	–	35
Stellarium 0.20.4 (64-bit)	FREEWARE	046	33
The SkyLive	FREEWARE	–	35
WorldWide Telescope 6.0.11 Beta	FREEWARE	058	

SZYBKIE GRY MOBILNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Alto's Adventure	FREEWARE	–	36
Alto's Odyssey	FREEWARE	–	36
Brawlhalla	FREEWARE	–	37
Cookies Must Die	FREEWARE	–	37
DreamWorks Trolls Pop: Bubble Shooter & Collection	FREEWARE	–	36
Harry Potter: Zagadki i magia	FREEWARE	–	36
I Love Hue	FREEWARE	–	37
I Love Hue Too	FREEWARE	–	37
Penguin Isle	FREEWARE	–	37
Pokémon Café Mix	FREEWARE	–	36

KĄCIK MACOS: 5 MAŁYCH NARZĘDZI	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Amphetamine	FREEWARE	–	38
AppCleaner	FREEWARE	KŚ+	38
Barrier	FREEWARE	KŚ+	39
Dozer	FREEWARE	KŚ+	39
MacUpdater	FREEWARE	KŚ+	39

LINUX	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Etcher 1.5.116	FREEWARE	013	
Etcher 1.5.116 Portable	FREEWARE	014	
Garuda Linux KDE Dr460nized	FREEWARE	022	40
Rufus 3.13	FREEWARE	040	40
Ventoy 1.0.37	FREEWARE	050	
VirtualBox 6.1.18	FREEWARE	051	

NIEZBĘDNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
7-Zip 19 (32-bit)	FREEWARE	001	
7-Zip 19 (64-bit)	FREEWARE	002	
AdwCleaner 8.1	FREEWARE	004	
AIMP 4.70	FREEWARE	005	
Chrome 89	FREEWARE	010	
Firefox 86	FREEWARE	017	
IrfanView 4.57 (32-bit)	FREEWARE	026	
IrfanView 4.57 (64-bit)	FREEWARE	027	
IrfanView 4.57 All Plugins (32-bit)	FREEWARE	028	
IrfanView 4.57 All Plugins (64-bit)	FREEWARE	029	
IrfanView 4.57 PL	FREEWARE	030	
Spotify Desktop 1.1.54	FREEWARE	045	
Thunderbird 78.8.1 (32-bit)	FREEWARE	048	
Thunderbird 78.8.1 (64-bit)	FREEWARE	049	
VLC media player 3.0.12 (32-bit)	FREEWARE	054	
VLC media player 3.0.12 (64-bit)	FREEWARE	055	
WinRAR 6 (32-bit)	SHAREWARE	056	
WinRAR 6 (64-bit)	SHAREWARE	057	

OCHRONA ANTYWIRUSOWA

NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW NIEZBĘDNIKA

DO POBRANIA Z **KSPLUS.PL**

PEŁNA WERSJA NA ROK O WARTOŚCI **170 zł** DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

Akcja z ESET Internet Security zapewnia stałym Czytelnikom roczną ochronę antywirusową na najwyższym poziomie dzięki przedłużanej z każdym kupionym wydaniem subskrypcji na pakiet ESET. Poznajmy najprzydatniejsze funkcje tego programu

ESET Internet Security to markowy pakiet bezpieczeństwa, zapewniający nowoczesną ochronę komputera podczas codziennego korzystania z internetu.

Zawiera renomowany silnik antywirusowy NOD32. Korzysta z niego ponad 110 milionów użytkowników na całym świecie.

Jest to pakiet antywirusowy, który chroni przed wszystkimi rodzajami złośliwego oprogramowania: wirusami, zagrożeniami szyfrującymi (ransomware) oraz robakami i programami szpiegującymi. Zapewnia ochronę bankowości internetowej i płatności online. ESET Internet Security ma moduł kontroli rodzicielskiej chroniący dzieci przed nieodpowiednimi treściami w internecie. Zabezpiecza także urządzenia podłączone do Wi-Fi.

Oto funkcje ESETA, na które warto zwrócić uwagę.

OCHRONA KAMERY INTERNETOWEJ

Funkcja ochrony kamery internetowej **A** monitoruje wszystkie procesy i aplikacje uruchomione w komputerze, sprawdzając, które próbują uzyskać dostęp do kamery. Program ostrzega, gdy ktoś niepowołany próbuje z niej skorzystać i blokuje każdą taką próbę.

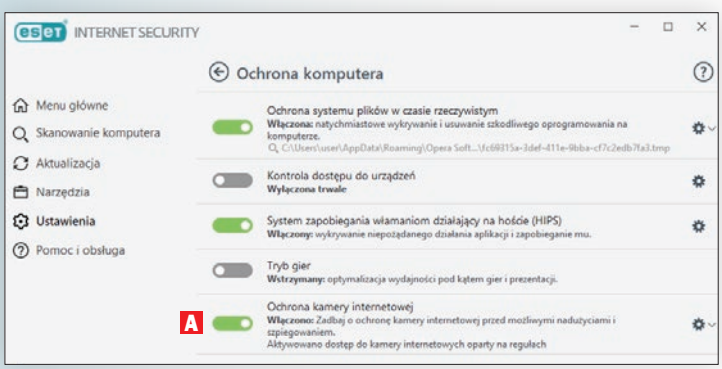

ESET INTERNET SECURITY

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

WERSJA ZAMIESZCZONA W KŚ+ W TYM NUMERZE TO LICENCJA NA 2 MIESIĄCE

- ochrona przed wirusami, ransomware'em, hakerami
- zabezpiecza zakupy i przelewy online
- ochrona przed programami szpiegującymi

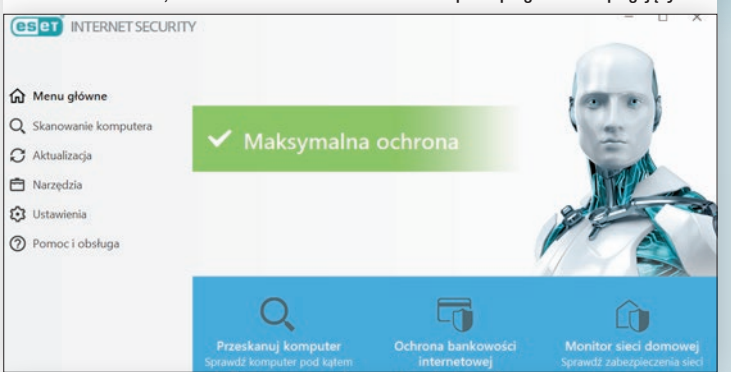

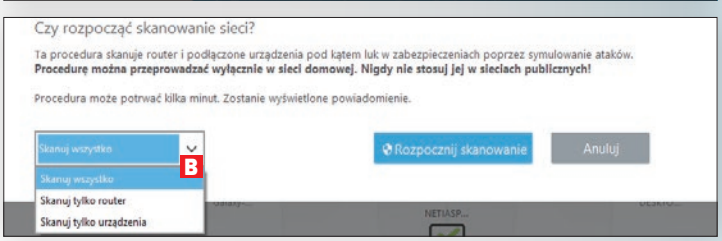

MONITOR SIECI DOMOWEJ

Monitor sieci domowej pozwala sprawdzić, czy domowy router i korzystające z niego urządzenia **B** są podatne na ataki, weryfikując, czy dostęp do nich jest zabezpieczony odpowiednio silnym hasłem oraz czy urządzenie ma aktualne oprogramowanie. Funkcja ta udostępnia również listę urządzeń podłączonych do domowej sieci Wi-Fi **C** (komputery, smartfony i inne urządzenia korzystające z internetu).

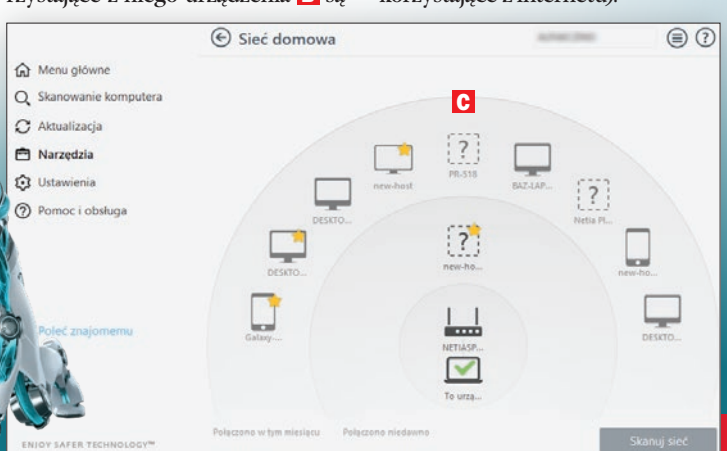

KODY DLA CZYTELNIKÓW I ZASADY AKCJI

Akcja trwa przez sześć numerów Niezbędnika: od wydania 5/2020 do 4/2021. Klucze do ESET Internet Security pobieramy z KŚ+ z e-wydania Niezbędnika. Klucze zapewniają ochronę przez dwa miesiące, dając łącznie ochronę na rok.

Uwaga! Kolejny kod należy wpisać do programu w dniu wygaśnięcia poprzedniego.

1. Zaloguj się na **ksplus.pl** i zarejestruj klucz nadrukowany na płycie z wydania papierowego lub kup e-wydanie.
2. Kliknij na **Moja półka** i na okładkę tego numeru Niezbędnika.
3. Kliknij na **Programy**, znajdź pozycję **ESET Internet Security**.
4. Kliknij na **Opis instalacji** i na **Wyświetl kod**.

Pomoc techniczna dotycząca wyłącznie programu ESET Internet Security jest świadczona przez firmę DAGMA, dystrybutora rozwiązań ESET w Polsce, w dni robocze: **od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00–18.00**, drogą e-mailową pod dedykowanym adresem **gazeta@dagma.pl**

DO POBRANIA Z KSPLUS.PL

PEŁNA WERSJA NA ROK O WARTOŚCI 214 zł

PROGRAM TRZEBA AKTYWOWAĆ DO 30.06.2021

OPTYMALIZUJE SYSTEM, POPRAWIA WYDAJNOŚĆ

Nero TuneItUp Pro to kompleksowy pakiet, który optymalizuje pracę komputera. Automatycznie, w dwóch krokach, rozwiązuje problemy związane z działaniem systemu.

W pierwszym kroku, gdy klikniemy na przycisk **SmartCheck** A, skanuje system w poszukiwaniu nieprawidłowości i elementów, które warto usprawnić. W drugim kroku, po zakończeniu skanowania, wystarczy wybrać funkcję, której chcemy użyć, i aktywować ją jednym kliknięciem. Nero TuneItUp Pro pozwala na: usunięcie z dysku zbędnych plików (**Trash Cleaner**), optymalizację usług (**Services Manager**), wyczyszczenie danych przeglądarek internetowych (**Browser Cleaner**), uporządkowanie autostartu w celu szybszego uruchamiania komputera (**StartUp Booster**), pozbycie się nieprawidłowych wpisów w rejestrze systemowym (**Registry Cleaner**) oraz na ochronę prywatności naszych danych (**Privacy Shield** B). Każdej z tych funkcji można także używać osobno, korzystając z przycisku **Check** C, umieszczonego przy każdej z nich. Działanie narzędzi wchodzących w skład programu można dostosować, korzystając z ustawień dostępnych po kliknięciu na ikony suwaków D.

W przypadku każdej z funkcji Nero TuneItUp Pro pozwala nie tylko wybrać, które elementy ma usunąć czy które usługi wyłączyć, lecz także sugeruje optymalne ustawienia.

Nero TuneItUp Pro zawiera także deinstalator oprogramowania E. Wyszukuje duplikaty plików F oraz ułatwia ich usuwanie.

Z poziomu aplikacji można sprawdzić, jakie dane zajmują najwięcej miejsca na dysku twardym G (bezpośrednio z okna programu możemy przejść do wybranego katalogu).

Nero TuneItUp Pro wyświetla też najważniejsze informacje o komputerze H.

Na uwagę zasługuje funkcja do oszczędzania energii **Power Saver** I oraz funkcja **Instant Boost** J, która natychmiast wyłącza zbędne według aplikacji procesy i programy uruchamiane wraz z Windows oraz ustawia tryb najwyższej wydajności. **pk**

NERO TUNEITUP PRO 3

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- wszechstronny program do automatycznej optymalizacji systemu
- oczyszcza dysk i zwalnia miejsce
- ułatwia ochronę prywatności

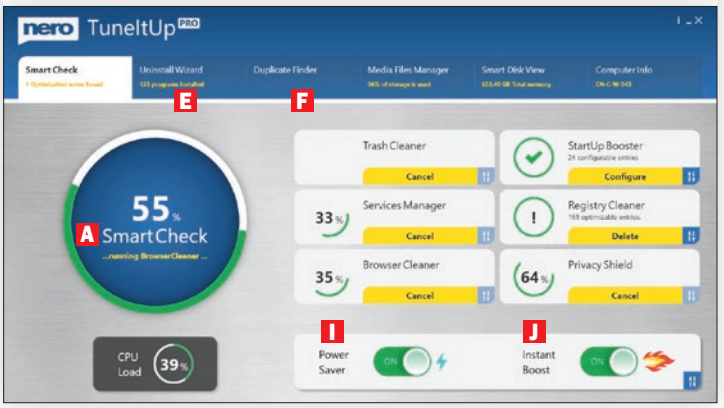

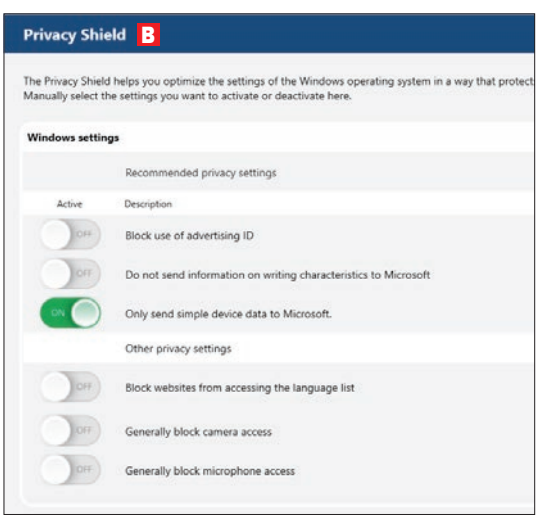

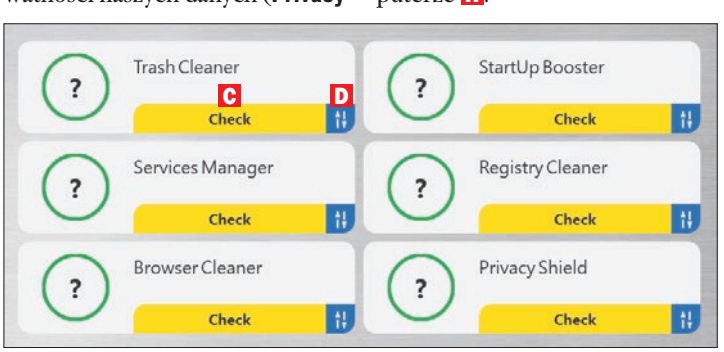

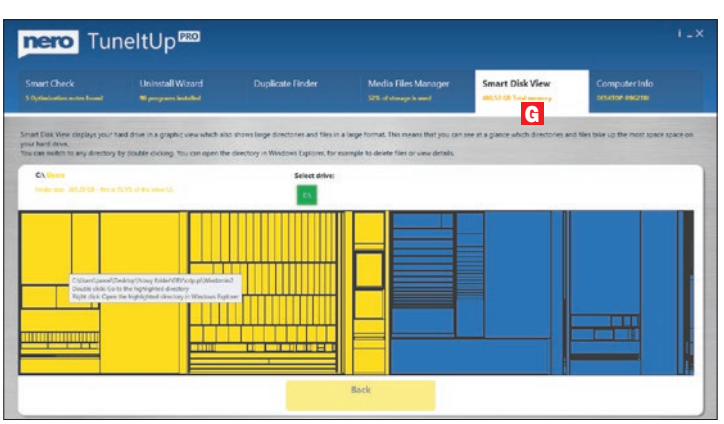

DBA O ZDROWIE DYSKU

HARD DISK SENTINEL STANDARD

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- pokazuje stan dysków
- pozwala testować dyski
- zapisuje raporty o stanie dysków
- udostępnia informacje o dyskach online

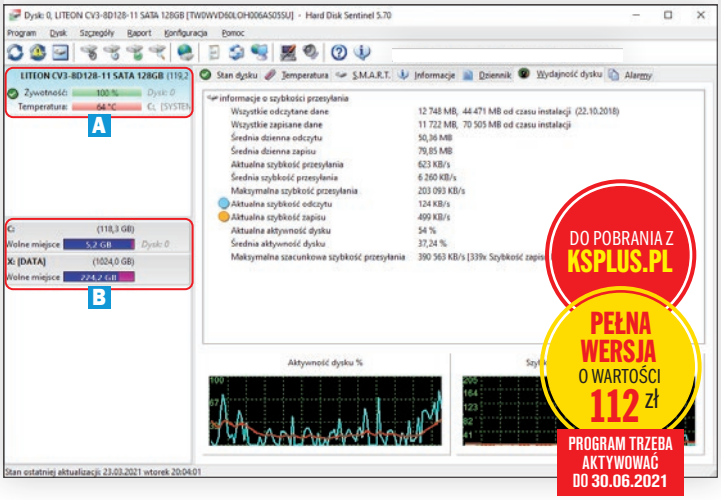

Zaawansowany program do analizy, monitorowania i testowania dysków SSD, HDD i hybrydowych (SSHD), w macierzach RAID i dysków NAS. Może pomóc wykryć spadek wydajności dysku i przewidzieć awarię nośnika. Zadaniem programu jest testowanie, diagnozowanie i naprawa problemów z dyskiem twardym, raportowanie i wyświetlanie stanu SSD i HDD, spadków wydajności i awarii. **Hard Disk Sentinel** zapewnia pełny opis tekstowy, wyświetla porady i obszerne informacje o dyskach HDD i SSD oraz zewnętrznych (USB, e-SATA). Dostępnych jest wiele różnych alertów i opcji raportów, aby zapewnić maksymalne bezpieczeństwo danych. Hard Disk Sentinel działa w tle i weryfikuje stan zdrowia SSD i HDD, sprawdzając ich status S.M.A.R.T. Jeśli zostanie wykryty problem, ostrzega użytkownika.

DWA RODZAJE WIDOKU

Okno główne

- Program wyświetla dane o kondycji i temperaturze dysków fizycznych **A** i o zajętości logicznych **B**.
- Po kliknięciu na jeden z dysków zobaczymy w centralnej części okna, na zakładce **Stan dysku**, szczegółowe dane, wyjaś nienia i zalecenia.
- Na zakładce **Temperatura** zobaczymy dla wybranego dysku temperaturę średnią, maksymalną w danym dniu i w okresie eksploatacji, wykresy temperatur i zalecenia.
- Na zakładce **S.M.A.R.T.** (system monitorowania i powiadamiania o błędach działania dysku twardego) jest wyświetlana lista atrybutów S.M.A.R.T. dla wybranego dysku. Po najechaniu kursorem na wybrany parametr zobaczymy wyjaśnienie.
- Informacje o dysku, takie jak producent, typ modelu, wersja, znajdziemy na zakładce **Informacje**.
- Na zakładce **Wydajność dysku** możemy obserwować dane dotyczące wydajności w czasie rzeczywistym, na przykład aktualną szybkość przesyłania danych czy zapisu oraz odczytu i wartości średnie.

Zasobnik systemowy

Program działa w tle, wyświetlając ikony z temperaturą dysków w zasobniku systemowym. Po najechaniu kursorem na taką ikonę zobaczymy informacje o dysku **C**. By otworzyć okno aplikacji, klikamy na ikonę prawym przyciskiem myszy i wybieramy **Otwórz okno programu HDSentinel**.

EDYTOR WIDEO

APOWERSOFT VIDEO EDITOR

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- łatwy montaż wideo na linii czasu
- dodawanie napisów i ścieżki dźwiękowej
- przycinanie, łączenie, dodawanie efektów
- możliwość tworzenia wideotutoriali

Apowersoft Video Editor to aplikacja służąca do prostego montażu materiałów wideo. Edycja jest w nim oparta na linii czasu, do której dodaje się kolejne klipy. Umieszczone na niej materiały można edytować, na przykład przycinać. Aplikacja jest wyposażona w bogaty jak na tego typu program zestaw dodatkowych narzędzi i bibliotekę dodatkowych materiałów. Program pozwala dodawać własne napisy i dodatkowe ścieżki dźwiękowe. Udostępnia także gotowe do wykorzystania klipy wideo, tła, generyczne sceny, klipy audio, którymi można muzycznie zilustrować film, efekty dźwiękowe, efektowne przejścia, bibliotekę filtrów, gotowe nakładki, ramki i naklejki. Apowersoft Video Editor pozwala też na tworzenie bardziej zaawansowanych filmów, jak samouczki czy tutoriale. Można do tego wykorzystać funkcję obrazu w obrazie, możliwość rejestrowania przez aplikację nagrań z kamery internetowej oraz funkcję nagrywania dźwięku z dowolnego źródła.

DODAJEMY NnapisY DO FILMU

1 Klikamy na zakładkę **Tekst**, wybieramy styl i klikamy na plus **A**. Warstwa tekstowa pojawi się na linii czasu.

2 Aby edytować jej zawartość, klikamy prawym przyciskiem myszy i z menu kontekstowego wybieramy **Edytuj** lub po prostu dwa razy klikamy na tę warstwę. Zmodyfikować można nie tylko treść, lecz także styl (można dodać cień, obramowanie lub oba style jednocześnie) czy czcionkę. Wszystko to znajdziemy w zakładce **Styl**.

3 Klikając na zakładkę **Ruch**, możemy dodać efekty, na przykład przesuwania czy obracania napisów.

4 Pozycję napisów na ekranie zmieniamy, przesuwając żółtą ramkę pojawiającą się wokół nich w oknie podglądu, a czas ich trwania zmieniamy, ciągnąc kursorem za ramkę napisów na linii czasu. Domyślnie trwają one 2 sekundy. W ten sposób możemy dodać dowolne napisy – tłumaczenie dialogów, tytuł filmu, napisy końcowe czy plansze rozpoczynające poszczególne sceny. **pk**

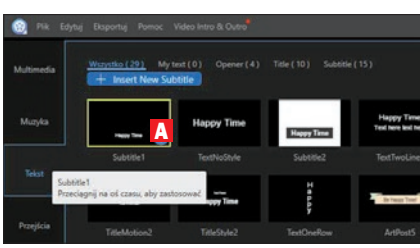

TWORZY STRONY WWW

WEBSITE X5 GO 2021.2

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- pozwala tworzyć strony bez programowania
- zawiera wygodny kreator
- gotowe szablony różnych stron WWW

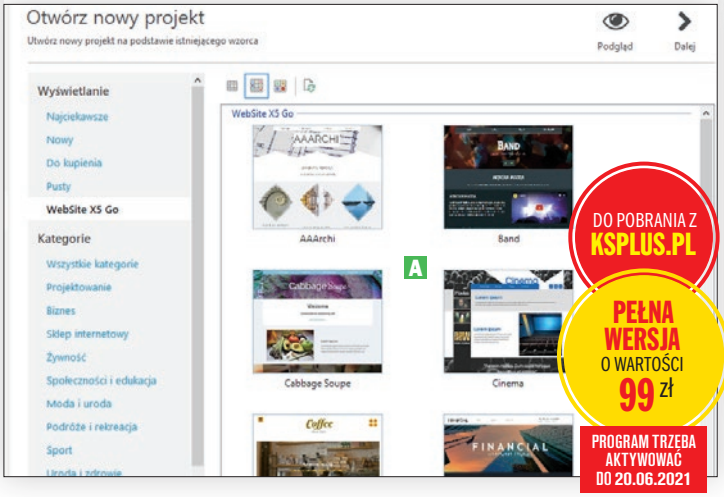

WebSite X5 to znany, łatwy w obsłudze kreator stron internetowych. Dzięki niemu można tworzyć strony WWW bez znajomości programowania, w pięciu prostych krokach. Edycja Go zawiera 25 modyfikowalnych szablonów (10 jest dodatkowych, podstawowa, darmowa wersja ma ich 15) – sklepów, witryn firmowych, stron hobbystycznych, blogów, portfolio. W WebSite X5 Go możemy stworzyć do 10 stron, korzystając z metody przeciągnij i upuść i postępując według wskazówek kreatora. Program ma wbudowany mechanizm FTP ułatwiający publikację stworzonych stron w internecie.

WŁASNA STRONA W KILKU KROKACH

1 Po uruchomieniu programu, aby rozpocząć tworzenie strony internetowej, klikamy na **Nowy projekt** i wybieramy jeden z dostępnych wzorów strony internetowej **A** i klikamy na **Dalej** w prawym górnym rogu okna. Program uruchamia kreatora, który w pięciu krokach przeprowadzi nas przez proces tworzenia strony WWW.

2 Postępujemy według wskazówek, do kolejnych kroków przechodzimy, klikając na **Dalej**. W kroku drugim kreatora klikamy na **Zawartość wzorca** i dopracowujemy wygląd i zawartość strony. Przeciągając ikony **B** na wzorzec, możemy dodawać pola na określone treści. Tworzymy mapę witryny i dodajemy treści na kolejne podstrony.

3 Na koniec według wskazówek publikujemy witrynę w internecie przez FTP lub zapisujemy plik projektu lokalnie na dysku komputera do dalszej edycji.

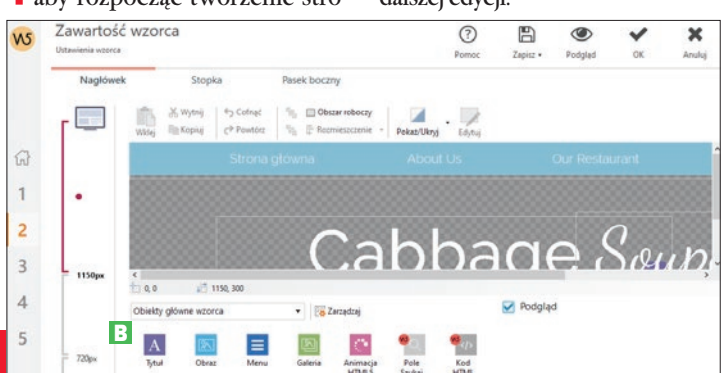

NAGRYWA TV ONLINE

AUDIALS TV RECORDER 2021

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- pozwala wygodnie oglądać ponad 300 internetowych stacji telewizyjnych
- nagrywa TV online i podcasty
- ułatwia tworzenie kolekcji wideo

Ten program łączy funkcje odtwarzacza wideo (zarówno filmów online, jak i zapisanych na dysku) oraz narzędzia do nagrywania live TV, podcastów i klipów z YouTube. Udostępnia w swoim oknie ponad 300 kanałów telewizji internetowej ze Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i innych państw. Audials TV Recorder wyświetla kanały podzielone na programy muzyczne i telewizję na żywo, udostępnia też wyszukiwarkę.

W osobnej zakładce można wyszukiwać podcasty.

Programy i audycje można nagrywać jednym kliknięciem. Można zapisywać je na dysku, na urządzeniach przenośnych lub w chmurze. Audials TV Recorder ma też wbudowane narzędzie do pobierania wideo z YouTube.

Program udostępnia wygodne opcje oglądania – programy TV możemy oglądać w osobnym oknie i w trybie pełnoekranowym.

OGLĄDANIE LIVE TV

Dostępne w programie stacje telewizyjne znajdziemy na zakładce **Television**. Klikając na **Unknown Region**, możemy wybrać państwo. Dostępne stacje są podzielone na kanały muzyczne i nadające na żywo. W centralnej części okna programu przeglądamy kanały telewizyjne. Po najechaniu kursorem na wybrany kanał zobaczymy menu – klikamy na **Play**. Domyślnie program zacznie się wyświetlać w prawym dolnym rogu okna. Klikając na **A**, przełączymy widok na pełnoekranowy, a na **B** – zobaczymy więcej opcji widoku, między innymi osobne okno **C**. Gdy klikniemy na **D**, zawsze będzie na wierzchu.

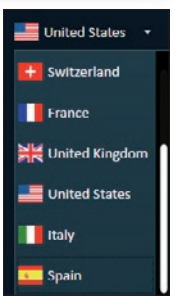

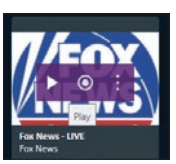

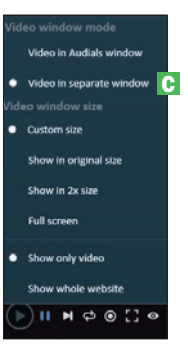

na ryby

GP GAME PLANET

PREZENTY W GRZE
O WARTOŚCI
100 ZŁ
DLA NOWYCH GRACZY
AKTYWACJA DO
31.12.2021

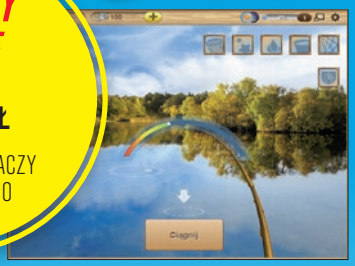

Zapraszamy Czytelników nad Zimowe Jeziorko, do Krainy Jesiotra, nad Morze Śródziemne i do fiordów, czyli do gry Na ryby

Gra Na ryby to przeglądarkowy symulator wędkarstwa. Łowiąc ryby różnych gatunków na egzotycznych łowiskach, możemy rozmawiać na czacie z wieloma innymi graczami. Gra zawiera przeszło czterysta gatunków ryb wraz z informacjami na ich temat, obszerny katalog wędkarskich sprzętów z poradami, w jakich okolicznościach są przydatne, oraz imponującą listę ponad czterdziestu łowisk na całym świecie z pięknymi zdjęciami. Przy okazji wędkowania możemy podróżować wirtualnie do najpiękniejszych miejsc i zobaczyć między innymi Rio Negro, Alaskę, fiordy czy Bajkał. Oprócz znanych gatunków, jak płotki, karpie, jesiotry, węgorze czy raki, możemy też natrafić na bardzo egzotyczne ryby. Grę zaczynamy od łowienia nad spokojnym niewielkim jeziorem zwykłą wędką. Zarzucamy ją i czekamy. Kiedy wyświetli się komunikat, musimy zacząć ciągnąć. To jest właśnie jeden z najważniejszych elementów gry. Trzeba kręcić wirtualnym kołowrotkiem z wyczuciem, by ryba się nie zerwała.

Na ryby wzoruje się na rzeczywistym wędkarstwie. Możemy łowić na trzy sposoby: ze spławikiem, na spinning lub ze specjalnym sprzętem do wędkarstwa morskiego.

W grze zdobywamy punkty doświadczenia i odblokowujemy kolejne poziomy oraz nowe techniki łowienia. W miarę postępów w grze możemy łowić coraz ciekawsze okazy na nowych terenach i wykonywać dodatkowe zadania. Możemy też rywalizować z innymi graczami i brać udział w mistrzostwach.

JAK UZYSKAĆ PREZENTY W GRZE NA RYBY

Aby otrzymać prezenty w grze **Na ryby**, wchodzimy na stronę: **www.komputerswiat.pl/naryby2021**.

- Zakładamy nowe konto w grze i logujemy się.
- Przechodzimy do końca samouczek.

PREZENTY W GRZE NA RYBY

Wartość bonusu w grze Na ryby to 100 złotych.
A oto co wchodzi w jego skład:

- Specjalna zanęta na największe ryby (słabsza) – 3 szt.
- Specjalna zanęta na największe ryby (lepsza) – 3 szt.
- Bonus do siły 50% – 3 szt.
- Bonus do siły 60% – 3 szt.
- Złote Monety 50 000
- Licencja Fiord – 3 dni
- Licencja Kraina Jesiotrów – 3 dni
- Licencja Bezkres Oceanu – 3 dni
- Licencja Zimowe Jeziorko – 3 dni
- Licencja Morze Śródziemne – 3 dni

DARK ORBIT RELOADED

PREZENTY W GRZE
O WARTOŚCI
60 ZŁ
DLA NOWYCH GRACZY
AKTYWACJA DO
1.07.2021

WALKA W KOSMOSIE

Kod w grze Dark Orbit ułatwi pokonanie groźnych Obcych, którzy dokonują inwazji na Układ Słoneczny. Dobrej zabawy!

Dark Orbit Reloaded to przeglądarkowa kosmiczna strzelanka MMO. Jej akcja rozgrywa się w przyszłości, pod koniec XXV wieku, gdy ludzkość jest w trakcie podboju kosmosu. Akcja toczy się w przestrzeni kosmicznej, w której gracze mogą odkrywać rozległe terytoria, wydobywać cenne surowce, tworzyć klany kontrolujące sektory przestrzeni międzygwiezdnej i planety oraz toczyć galaktyczne bitwy i potyczki. Układem Słonecznym rządzą trzy rywalizujące ze sobą megakorporacje – frakcje pozyskujące surowce z różnych planet: Mars Mining Operations, Earth Industries Corporation oraz Venus Resources Unlimited. Gdy zaczynamy grę, wszystkie muszą stawić czoła jednemu wrogowi. Pojawiają się Obcy, którym przewodzą Sibeloni, i rozpoczyna się inwazja zagrażająca istnieniu ludzkości.

Przygodę rozpoczynamy od wyboru frakcji i pojazdu, a potem stajemy się uczestnikami kosmicznej batalii o przyszłość ludzkiej rasy.

CO DAJE BONUS

- 10 000 Uridium (waluta premium w grze)
- 100 000 kredytów (zwykła waluta w grze)
- 10-godzinny Experience Booster EP-B02 (powielacz punktów doświadczenia; zwiększa doświadczenie zdobywane podczas gry)
- 10 000 amunicji UCB-100 (radioaktywna elitarna amunicja laserowa do walki z kosmitami, pozwala zadawać czterokrotnie większe szkody)

JAK UZYSKAĆ BONUS

- Otwieramy w przeglądarce stronę o adresie **www.komputerswiat.pl/darkorbit**
- Zakładamy konto w grze i logujemy się.
- Wybieramy jedną z trzech frakcji kosmicznych kolonistów.
- Zostajemy automatycznie przekierowani do strony, z której pobieramy klienta gry.
- Instalujemy i uruchamiamy grę, a potem logujemy się.
- Klikamy na **Kupony** **A** w lewym górnym rogu okna.

- W polu **Kod kuponu** **B** podajemy kod: **DOPLANET** i klikamy na przycisk **Zrealizuj**.

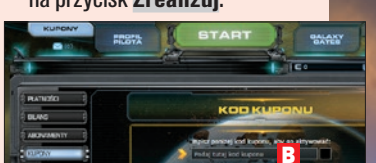

NAJLEPSZE PROGRAMY DO ODZYSKIWANIA DANYCH

Procedura przywracania danych **RÓŻNI SIĘ W ZALEŻNOŚCI OD SPRZĘTU**, z którego chcemy odzyskać te dane. Poznajmy różne metody dla różnych urządzeń, z których korzystamy na co dzień

Zdaniem autora

ODZYSKUJEMY DANE Z RÓŻNYCH URZĄDZEŃ

Odzyskując dane, trzeba pamiętać o podstawowych zasadach. Najważniejsze jest zadbanie o to, aby dane nie zostały nadpisane. Najlepiej po skasowaniu jakichś plików jak najszybciej wyłączyć komputer, zainstalować oprogramowanie do odzyskiwania na innym komputerze i podłączyć do niego dysk, z którego chcemy odzyskać dane. Warto też tworzyć kopie zapasowe najważniejszych dokumentów.

Krzysztof Dziedzic

ODZYSKIWANIE DANYCH NA SMARTFONIE

MiniTool Mobile Recovery for Android to przydatny program do odzyskiwania utraconych danych z urządzeń przenośnych z systemem operacyjnym Android (jest też wersja tego narzędzia do iOS – **MiniTool Mobile Recovery for iOS**, również do pobrania z KŚ+ – ksplus.pl. Aplikacja umożliwia odzyskanie utraconych zdjęć, wiadomości, kontaktów, historii połączeń i wielu innych danych z telefonu lub karty pamięci. Dużą zaletą oprogramowania MiniTool Mobile Recovery jest intuicyjny interfejs użytkownika, który pozwala na proste odzyskanie usuniętych plików z urządzeń mobilnych nawet przez mniej zaawansowanych użytkowników komputera.

ODZYSKUJEMY PLIKI ZE SMARTFONA

1 Instalujemy MiniTool Mobile Recovery i podłączamy smartfon do komputera przewodem USB. Podczas instalacji programu dodawane są specjalne sterowniki USB, więc nie musimy już sami niczego dodatkowo instalować.

2 Następnie uruchamiamy program MiniTool Mobile Recovery i w głównym oknie wybieramy **Recover from Phone** A.

3 Musimy uaktywnić funkcję **USB Debugging** (Debugowanie USB) na naszym urządzeniu. Kreator programu wskaże nam, jak postępować w zależności od wersji systemu Android. Po aktywowaniu tej funkcji ponownie łączymy telefon z komputerem i wykonujemy krok pierwszy.

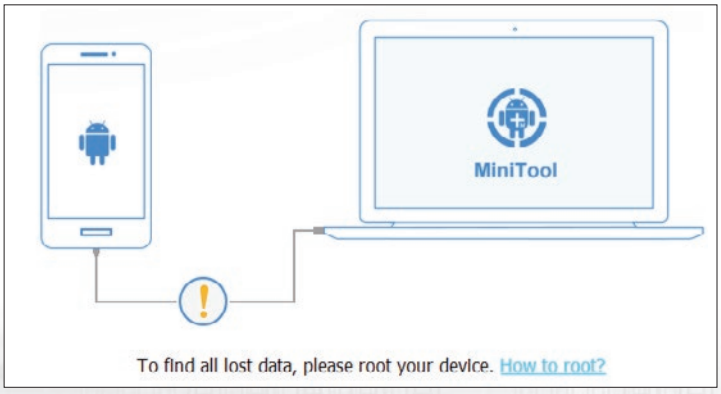

Fot. Saicle/123rf.com

MINITOOL MOBILE RECOVERY FOR ANDROID

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z ksplus.pl Język:

- obsługa wielu modeli smartfonów
- odzyskiwanie danych z kart pamięci
- intuicyjny interfejs

4 Jeżeli nasz telefon pozwala na odzyskiwanie, będziemy mogli przeskanować go i odzyskać pliki. Jeśli pojawi się jakiś problem, program poinformuje nas, jakie kroki należy wykonać, aby móc odzyskać pliki (na przykład jeśli zaleca rootowanie telefonu, klikamy na **How to root?** i wykonujemy niezbędne kroki). **Uwaga!** Jeżeli pliki, które chcemy odzyskać, znajdują się na karcie pamięci, znacznie prościej jest wyjąć kartę ze smartfona, umieścić ją w czytniku i rozpocząć odzyskiwanie z karty.

SZYBKIE ODZYSKIWANIE Z NOŚNIKA USB

Odzyskiwanie plików z **Recuva** to szybki i bezproblemowy proces. Program pracuje bardzo wydajnie i przy domyślnych ustawieniach wyszukuje tylko i wyłącznie pliki, które mają jakąkolwiek szansę na odzyskanie (oznacza je kolorami w zależności od możliwości całkowitego przywrócenia: zielonym, żółtym, czerwonym). Nie wprowadza użytkownika w błąd, skanując dysk wiele godzin, a następnie nie pozwalając na odzyskanie.
Bardziej zaawansowani użytkownicy mogą skorzystać z dość ciekawych opcji, które pozwalają na odzyskanie struktury katalogów, plików z systemowych katalogów, a nawet w części nadpisanych danych.

ODZYSKUJEMY PLIKI Z NOŚNIKA USB

1 Podłączamy nośnik, z którego chcemy odzyskać dane, do naszego komputera i uruchamiamy program Recuva.

2 Następnie w głównym oknie interfejsu klikamy na listę wyboru partycji i wskazujemy nasz nośnik.

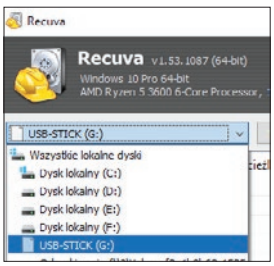

3 Teraz klikamy na **Skanuj**.

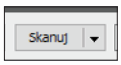

4 Po chwili cały nośnik zostanie przeskanowany i pojawi się lista plików możliwych do odzyskania. W polu po prawej stronie możemy szybko podejrzeć, co zawiera wskazany plik.
Uwaga! Pliki oznaczone zieloną kropką można odzyskać w 100 procentach, oznaczone żółtym znacznikiem tylko częściowo, a tych oznaczone czerwonym znacznikiem nie da się odzyskać.

5 W celu odzyskania zaznaczamy wybrane pliki i klikamy w prawym dolnym rogu na **Odzyskaj** A.

6 Następnie wskazujemy lokalizację na naszym komputerze, w której zostaną zapisane odzyskiwane pliki, i klikamy na **OK**.

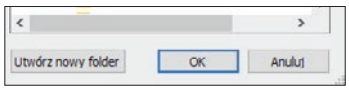

Uwaga! Nie wskazujemy tego samego dysku, z którego staramy się odzyskać pliki, gdyż może dojść do ich nadpisania.

7 Po dwukrotnym kliknięciu na **OK** możemy przejść do lokalizacji wskazanej w poprzednim punkcie – będą w niej odzyskane pliki.

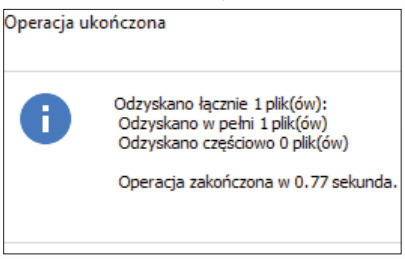

ODZYSKIWANIE DLA ZAAWANSOWANYCH

W przypadku gdy domyślne ustawienia nie pozwolą nam na odzyskanie wszystkich plików, warto skorzystać z zaawansowanych opcji odzyskiwania. Dają one szanse na odzyskanie plików po sformatowaniu nośnika, a nawet po ich nadpisaniu.
Proces skanowania będzie trwał jednak znacznie dłużej i nie ma gwarancji, że uda się nam odzyskać wszystkie pliki.

1 Klikamy w prawym górnym rogu okna na **Opcje** B.

2 Następnie przechodzimy do zakładki **Akcje**, zaznaczamy dodatkowe opcje C i klikamy na **OK**.

3 Ponownie uruchamiamy skanowanie. Teraz będzie ono trwało znacznie dłużej, ale być może uda nam się odzyskać więcej plików.

RECUVA 1.53

Licencja: FREEWARE | DVD-KOD: 038 | Język:

- wysoka skuteczność
- szybkie odzyskiwanie
- możliwość podglądu plików przed odzyskaniem

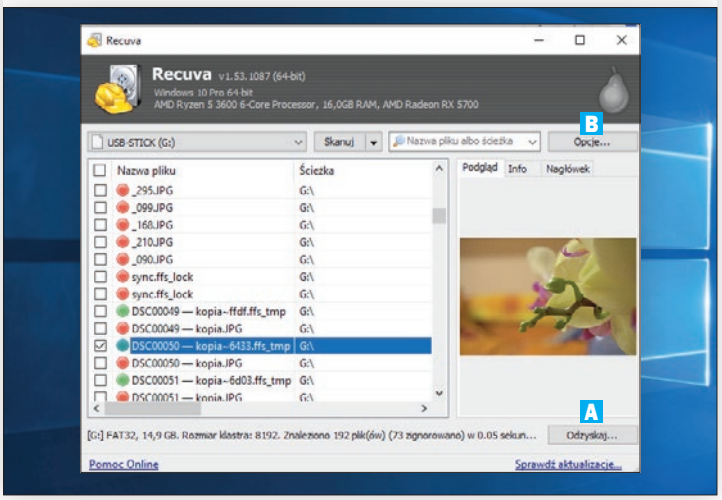

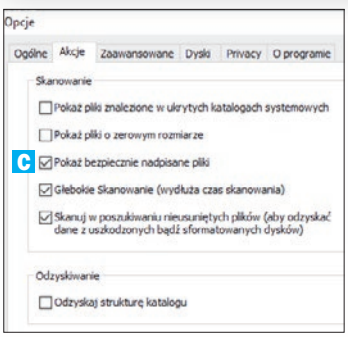

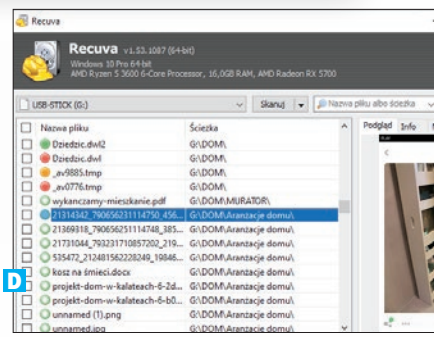

4 W naszym przykładzie czas skanowania wzrósł z mniej niż 1 sekundy do ponad 14 minut, ale udało się odzyskać znacznie więcej plików D.

SKANOWANIE ZAWARTOŚCI PLIKÓW

Jeśli zależy nam na odzyskaniu pliku tekstowego o konkretnej zawartości, warto skorzystać z funkcji **Skanuj zawartość**. Pozwala ona na wyszukanie plików zawierających konkretną treść. Jest to bardzo przydatne przy przeszukiwaniu dokumentów do przywrócenia, gdyż podczas odzyskiwania nie mają one swoich poprzednich nazw i trudno się wśród nich zorientować; przeglądanie zawartości jest najskuteczniejszą metodą, by rozpoznać te potrzebne.

1 Wskazujemy partycję lub nośnik, z którego chcemy odzyskać dokumenty, a następnie klikamy na strzałkę przy opcji **Skanuj** i wybieramy opcję **Skanuj zawartość**.

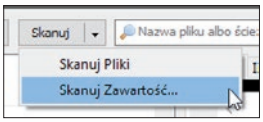

2 W nowym oknie podajemy szukany tekst, a potem klikamy na **Skanuj**.

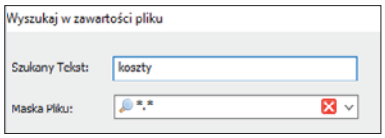

3 Po chwili zostaną wskazane jedynie pliki pasujące do wzorca, które będziemy mogli odzyskać w ten sam sposób, jak opisano powyżej.

ODZYSKIWANIE DANYCH Z DYSKU SYSTEMOWEGO

Lazesoft Recovery Suite to jeden z bardziej złożonych programów do odzyskiwania danych i ratowania systemu. Składa się z pięciu modułów: do tworzenia dysku ratunkowego, odzyskiwania systemu Windows, odzyskiwania danych, tworzenia obrazu i klonowania dysków oraz odzyskiwania lokalnego hasła do systemu. Najbardziej przydatną opcją jest możliwość utworzenia specjalnego nośnika ratunkowego na CD/DVD lub pendrive. Taki nośnik pozwala na uruchomienie (bootowanie) z niego komputera i daje dostęp do narzędzi diagnostycznych oraz pozwala odzyskiwać dane z dysku systemowego – minimalizuje ryzyko nadpisania danych i pozwala uniknąć przenoszenia dysku do innego komputera. Warto przygotować taki nośnik ratunkowy na wszelki wypadek.

RATUJEMY DANE Z DYSKU SYSTEMOWEGO

Jest to jeden z najbardziej newralgicznych procesów. Gdy aktywnie korzystamy z komputera, system w każdej chwili może nadpisać usunięte pliki, a wtedy stracimy możliwość ich samodzielnego odzyskania. Dlatego po utracie plików z dysku systemowego najlepiej jak najszybciej wyłączyć komputer i skorzystać z nośnika ratunkowego z narzędziem Lazesoft Recovery Suite Home do przywrócenia plików. Jeśli nie przygotowaliśmy go zawczasu, powinniśmy to zrobić na innym urządzeniu.

TWORZYMY NOŚNIK I URUCHAMIAMY Z NIEGO KOMPUTER

1 Po uruchomieniu programu Lazesoft Recovery Suite Home podłączamy pendrive do komputera i klikamy na kafelek **Nagraj dysk CD/USB** A.

2 Wybieramy z listy wersję systemu, z którego korzystamy, i klikamy na **Next**.

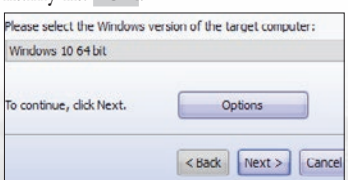

3 W kolejnym oknie wybieramy opcję **USB Flash** B, wskazujemy nośnik USB i klikamy na **Start**. **Uwaga!** Wszystkie dane znajdujące się na nośniku zostaną usunięte w trakcie tworzenia nośnika ratunkowego. Do stworzenia dysku ratunkowego wymagane jest połączenie z internetem.

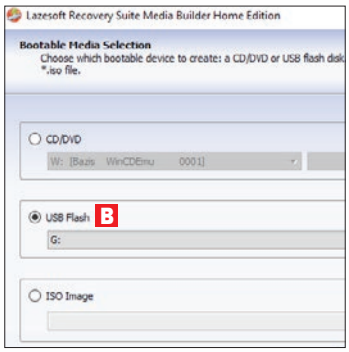

4 Po kilku minutach nośnik będzie gotowy. Możemy z niego wystartować komputer. Na ekranie startowym menu wciskamy klawisz enter.

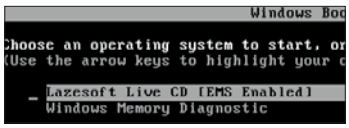

5 Po załadowaniu środowiska ratunkowego możemy zacząć korzystać z narzędzia do odzyskiwania plików, wystarczy kliknąć na **Odzyskiwanie danych** C i postępować tak, jak opisano w kolejnej wskazówce.

ODZYSKUJEMY DANE

1 Po wybraniu opcji **Odzyskiwanie danych** w menu głównym środowiska ratunkowego pojawi się okno wyboru rodzaju skanowania. Jeśli chcemy odzyskać plik, który niedawno zwyczajnie skasowaliśmy, klikamy na **Szybkie skanowanie** D.

LAZESOFT RECOVERY SUITE 4.5 HOME

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **032** Język:

- opcja tworzenia nośnika ratunkowego
- odzyskiwanie systemu Windows
- możliwość klonowania dysku
- wiele dodatkowych opcji ratunkowych

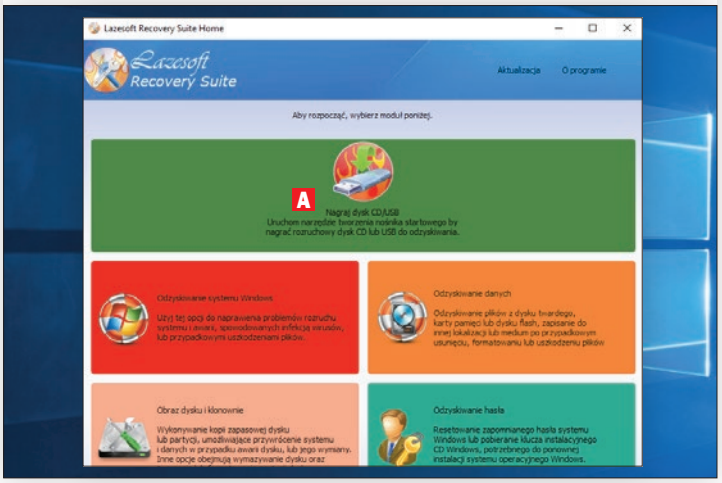

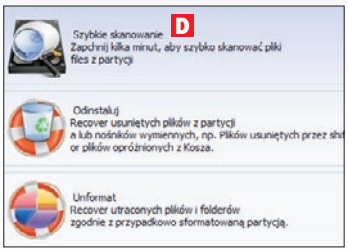

2 Wybieramy nośnik E i klikamy na **Zacznij szukać**.

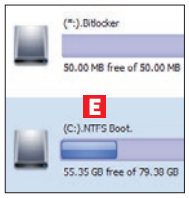

3 Na koniec skanowania pojawi się okno przeglądania plików F. Domyślnie aktywna jest opcja przeglądania po ścieżce. Lazesoft przy skanowaniu stara się wskazywać ścieżkę plików, z której zostały one usunięte. Po lewej stronie mamy strukturę drzewa, a po prawej podgląd katalogu i odzyskiwanego pliku. Podgląd szczególnie przydaje się podczas odzyskiwania zdjęć.

4 By odzyskać pliki, zaznaczamy je i klikamy na górnym pasku na **Zapisz pliki**. **Uwaga!** Nie zapisujemy plików na dysku, z którego odzyskujemy dane. Najbezpieczniej jest wskazać dodatkowy dysk na dane lub podłączyć nośnik wymienny.

5 Gdy zobaczymy komunikat G, możemy uruchomić system.

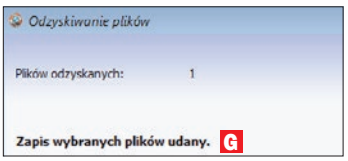

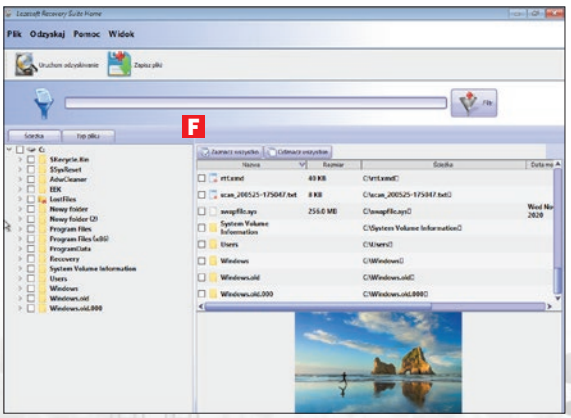

ODZYSKIWANIE Z PŁYT I INNYCH NOŚNIKÓW

Puran File Recovery to jeden z ciekawszych programów do odzyskiwania danych. Doskonale sprawdzi się w rękach mniej doświadczonych użytkowników. Oprócz przywracania pojedynczych plików pozwala również na odzyskanie całych sformatowanych partycji. Puran umożliwia ratowanie plików z dysków, nośników USB, telefonów, kart pamięci, dysków CD/DVD. Do dyspozycji mamy aż trzy tryby pracy. Szybki pozwala na powierzchowne sprawdzenie nośnika i przeważnie ma on największe szanse na odzyskanie najmniej uszkodzonych plików. Głęboki jest rozszerzeniem trybu szybkiego i kosztem czasu pozwala na odzyskanie większej ilości plików. Ostatni tryb to pełny, który służy do odzyskiwania całych partycji i wolumenów.

ZACZYNAMY KORZYSTANIE Z PROGRAMU

1 Od razu po pierwszym uruchomieniu programu z listy wybieramy język polski, zaznaczamy opcję **Do not show this windows again** i klikamy na **OK**. Dzięki temu program na stałe będzie skonfigurowany do pracy w języku polskim.

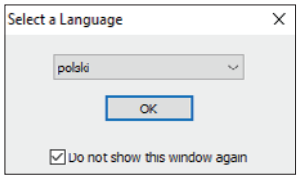

2 Po chwili, gdy pojawi się widok głównego interfejsu, z listy w górnej części okna wybieramy interesujący nas nośnik i klikamy na **Skanuj**.

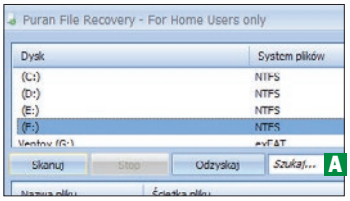

3 Jeśli chcemy odzyskać konkretny plik lub typ danych, wystarczy w polu **Szukaj...** **A** wybrać jeden z gotowych filtrów, na przykład ***.JPG** **B**, lub samemu wpisać wyszukiwaną frazę. Pozwoli to na wyświetlenie w wynikach wyszukiwania tylko określonych danych, czyli na przykład zdjęć.

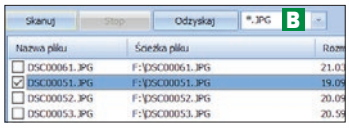

4 Po zaznaczeniu na liście interesujących nas plików klikamy na **Odzyskaj** i **Po prostu odzyskaj** **C** w celu ich przywrócenia i zapisania na dysku.

5 Wskazujemy miejsce zapisu na naszym dysku i klikamy na **OK**.

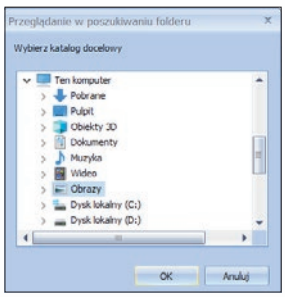

6 Po zakończeniu odzyskiwania możemy przejść do wybranej wcześniej lokalizacji i sprawdzić odzyskane pliki.

ODZYSKUJEMY DANE Z PŁYT CD/DVD

Czas bezproblemowego przechowywania danych na płytach CD i DVD w zależności od ich jakości wynosi pięć–piętnaście lat, a jego długość zależy od tego, czy nośniki znajdują się z dala od źródeł światła i w optymalnej temperaturze. Oznacza to, że nawet jeśli nagraliśmy dane na nośniki CD/DVD i ich nie używamy, za kilka lat możemy nie być w stanie ich odczytać. A jeśli często korzystamy z płyt, czas trwałości danych może być dodatkowo skrócony przez fizyczne uszkodzenia. Puran File Recovery pozwala na odzyskiwanie danych z płyt CD/DVD, których nie można normalnie z nich odczytać.

PURAN FILE RECOVERY 1.2.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **037** Język:

- trzy tryby pracy
- prosty w obsłudze interfejs
- możliwość filtrowania potencjalnych plików do odzyskania

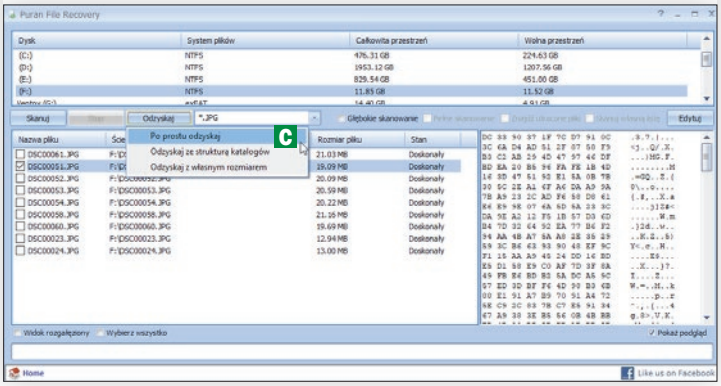

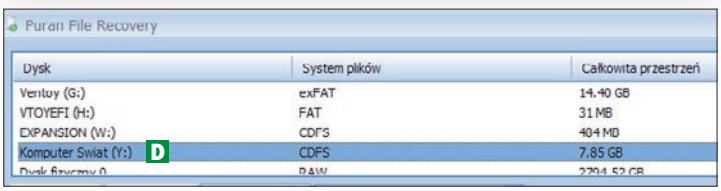

1 Umieszczamy płytę w napędzie CD/DVD. (Jeśli napęd w ogóle nie przyjmuje płyty, można spróbować delikatnie przetrzeć powierzchnię z zapisanymi danymi ścierką z mikrofibry, uważając, aby nie porysować powierzchni odczytu jeszcze bardziej).

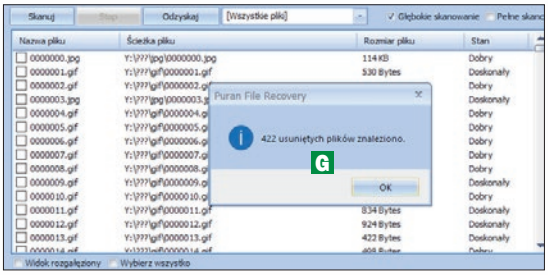

2 Uruchamiamy Puran File Recovery, w sekcji partycji przewijamy widok do naszego napędu i go wybieramy **D**.

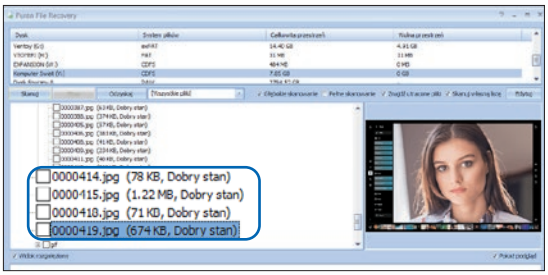

3 Teraz możemy spróbować zwykłego, szybkiego skanowania, ale jeśli pliki nie są w ogóle widoczne przez Eksplorator, od razu zaznaczamy opcję **Głębokie skanowanie** **E** oraz **Znajdź utracone pliki** **F** i klikamy na **Skanuj**.

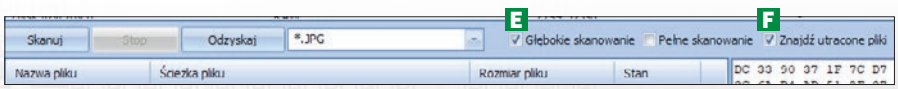

4 Po chwili zostaną znalezione usunięte pliki **G** lub takie, które są trudne do odczytania.

5 Następnie należy zwrócić uwagę na opis stanu pliku, jeśli jest on dobry lub nawet doskonały, z pewnością będziemy w stanie go odzyskać, plików w gorszej kondycji raczej nie uda się przywrócić w całości.

KOMPLETNE ŚRODOWISKO RATUNKOWE

Hiren's BootCD PE to darmowy, bootowalny zestaw programów narzędziowych do serwisowania komputera i odzyskiwania danych. Udostępniany jest w formie pliku ISO i oparty na środowisku Windows 10 PE, które uruchamia się niezależnie od systemu zainstalowanego w komputerze. Wśród zawartych narzędzi znajdziemy takie, które pozwalają przywrócić skasowane dane, przeprowadzić diagnostykę dysków, wykonać backup systemu czy skanowanie systemu pod kątem wirusów. Aby wypróbować Hiren's BootCD PE, należy utworzyć z zamieszczonego tu obrazu ISO bootowalny nośnik startowy na pamięci USB (na przykład za pomocą **Rufusa** DVD-KOD: **040**) i uruchomić z niego serwisowany komputer.

WIELE OPCJI ODZYSKIWANIA DANYCH

Jeśli jeden zwykły program do odzyskiwania danych to dla nas za mało, warto skorzystać z możliwości Hiren's BootCD PE. Jest to pełne środowisko ratunkowe, które umożliwia nawet bezpieczne odzyskiwanie danych z dysków systemowych. Po jego uruchomieniu do naszej dyspozycji będzie aż pięć popularnych narzędzi do odzyskiwania, w tym znane nam już **Recuva**, **Puran File Recovery** czy **Lazesoft Data Recovery**. Jest to kompleksowy zestaw, który pozwala skorzystać z różnych narzędzi, gdy jedno nie jest w stanie nam pomóc.

1 Po utworzeniu bootowalnego nośnika z narzędziem **Hiren's BootCD PE** uruchamiamy za jego pomocą komputer.

2 Następnie na pulpicie klikamy dwukrotnie na folder **Utilities**.

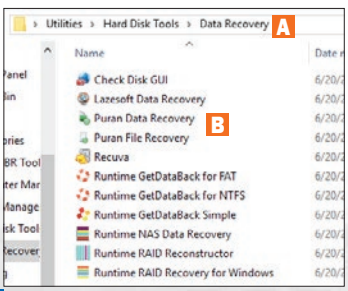

3 Teraz przechodzimy do folderu **Hard Disk Tools** i **Data Recovery** A. W tej lokalizacji będziemy mieli dostęp do narzędzi odzyskiwania danych B – zarówno zwykłych plików, jak również odtwarzania macierzy RAID.

4 Możemy uruchomić jedno z narzędzi, na przykład Recuvę C, i spróbować odzyskać niezbędne pliki, podobnie jak zostało to opisane na poprzednich stronach.

SKANUJEMY DYSKI W POSZUKIWANIU ZAGROŻEŃ

Jeśli nasz system nie uruchamia się, działa bardzo ociężale i podejrzewamy, że został zainfekowany, jednak z poziomu Windows nie jesteśmy w stanie usunąć zagrożeń, warto skorzystać z zestawu ratunkowego **Hiren's BootCD PE**. Daje on dostęp do skanera antywirusowego, antymalware'owego i wielu dodatkowych narzędzi, które umożliwią skuteczne oczyszczenie dysków ze szkodników.

1 Tworzymy bootowalny nośnik z narzędziem Hiren's Boot CD PE i uruchamiamy z niego komputer.

2 Po pojawieniu się pulpitu będziemy mogli skorzystać z wielu gotowych do użytku narzędzi. W celu uzyskania dostępu do skanerów antywirusowego i antymalware'owego klikamy na menu **Start**, **All programs**, **Security**, **AntiVirus** i wybieramy jeden z programów D.

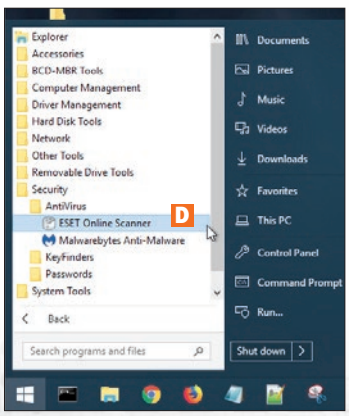

3 Warto najpierw skorzystać z programu **ESET**, a następnie **Malwarebytes** dla uzyskania najlepszego efektu. W programie ESET należy zaakceptować umowę licencyjną, wybrać opcję **Enable detection** E i kliknąć na **Scan**.

4 W przypadku **Malwarebytes** wystarczy kliknąć na **Scan Now** F w głównym oknie programu. Jeśli mamy połączenie z internetem, baza wirusów zostanie zaktualizowana automatycznie przed rozpoczęciem właściwego skanowania.

5 Wszelkie wykryte zagrożenia należy usunąć, po czym ponownie uruchomić komputer bez nośnika bootowalnego i sprawdzić efekty naprawy.

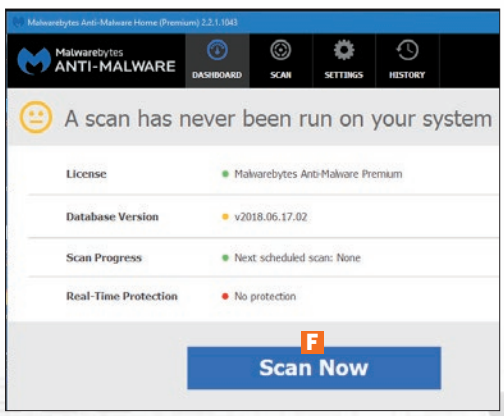

HIREN'S BOOTCD PE 1.0.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **025** Język:

- środowisko ratunkowe do uruchamiania z pendrive'a
- umożliwia odzyskiwanie Windows
- skanowanie w poszukiwaniu zagrożeń

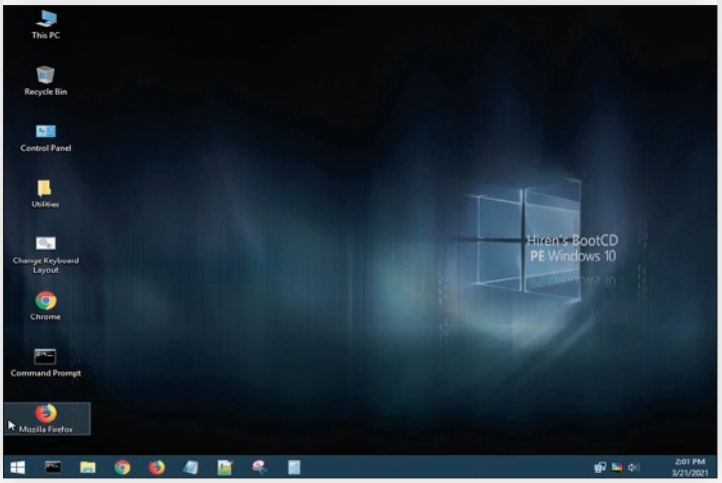

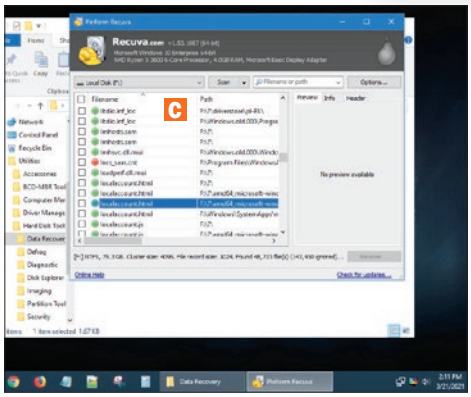

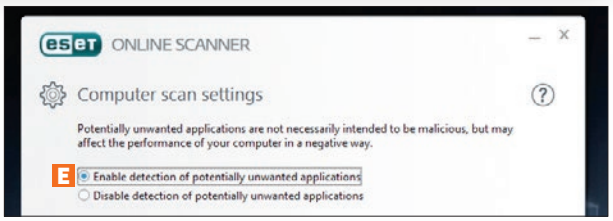

ODZYSKIWANIE PLIKÓW Z KOPII BEZPIECZEŃSTWA

Rescuezilla to darmowe narzędzie do tworzenia obrazów dysków i ich przywracania, kompatybilne z popularną Clonezillą. Program działa jak dystrybucja Linuxa w trybie Live, bez konieczności instalacji na dysku komputera (działa z pamięci USB lub płyty) i jest kontynuacją nierozwijanego już projektu Redo Backup and Recovery. Rescuezilla ma łatwy w obsłudze, graficzny interfejs użytkownika typu wskaż i kliknij, zapisuje i przywraca komputery z systemem Windows, macOS i Linux i pozwala uzyskać dostęp do naszych plików, nawet jeśli nie możemy zalogować się w systemie. Aby użyć Rescuezilli, zamieszczony na płycie plik ISO zapisujemy na pendrivie za pomocą zalecanego przez producenta programu **Rufus** (DVD-KOD: **040**).

TWORZYMY KOPIĘ DYSKU

1 Po uruchomieniu komputera z bootowalnego nośnika wybieramy strzałkami język **Polski** i wciskamy enter.

2 Następnie wybieramy opcję **Start Rescuezilla** i ponownie zatwierdzamy.

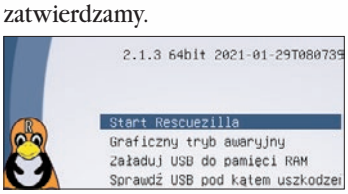

3 Po załadowaniu głównego okna interfejsu klikamy na **Kopia** A.

4 Następnie wskazujemy dysk, którego kopię chcemy wykonać, i przechodzimy dalej. Kopię możemy zapisać na dysku zewnętrznym lub innym niż źródłowy dysku wewnętrznym. Wystarczy wykonywać krok po kroku instrukcje kreatora.

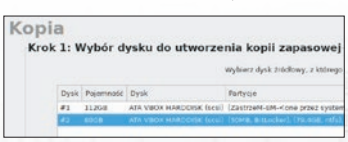

PRZYWRACANIE KOPII DYSKU

Jeśli nasz system ulegnie awarii, będziemy mogli przywrócić jego stan z zapisanej poprzednio kopii. Podobnie w przypadku, gdy nasz dysk przestanie odpowiadać, możemy zapisaną kopię nośnika odtworzyć na innym, którego rozmiar na to pozwala, i po chwili korzystać z w pełni działającego systemu.

1 Podłączamy do komputera nośnik z zapisaną kopią oraz dysk docelowy, na który będziemy przywracać kopię. Następnie uruchamiamy komputer, korzystając z bootowalnego nośnika z narzędziem Rescuezilla.

2 Po przejściu do głównego okna programu klikamy na **Przywróć**.

3 W kolejnym oknie wskazujemy dysk, na którym znajduje się obraz źródłowy.

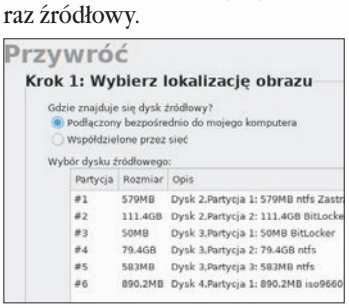

4 Potem wskazujemy obraz źródłowy B i przechodzimy dalej.

5 W ostatnim kroku wskazujemy dysk docelowy do odtworzenia kopii. **Uwaga!** W wyniku odtwarzania kopii dysk docelowy zostanie wcześniej sformatowany, więc wszystkie dane na nim zapisane zostaną usunięte.

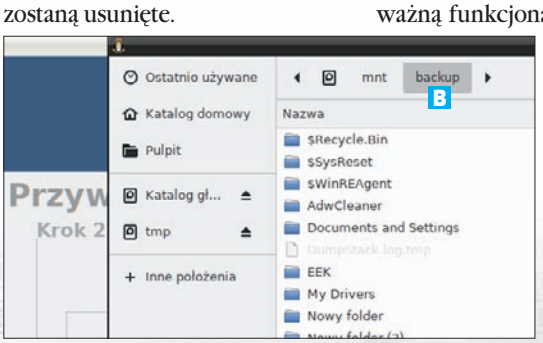

RESCUEZILLA 2.1.3

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 039 Język:

- współpraca z systemami Linux, Windows, MacOS
- tworzenie kopii systemu
- przywracanie kopii systemu

Warto wiedzieć: Jeśli zależy nam na odzyskaniu jakiegoś konkretnego pliku z kopii dysku, nie musimy w całości odtwarzać kopii na konkretnym nośniku. Możemy skorzystać z nowej funkcji – **Image Explorer (beta)**. Wystarczy kliknąć na tę opcję w głównym oknie Rescuezilla, wskazać plik z kopią dysku, a będziemy mogli swobodnie przeszukiwać strukturę katalogów w poszukiwaniu potrzebnego nam pliku. Tak wyszukane pliki będziemy mogli skopiować później na dodatkowy nośnik, na przykład pendrive.

TESTUJEMY PAMIĘĆ RAM

Rescuezilla ma jeszcze jedną ważną funkcjonalność – pozwala sprawdzać kości RAM. Jeśli nasz komputer nagle się restartuje lub zawiesza, może to sugerować uszkodzony moduł pamięci RAM. W celu wykonania testu potrzebny będzie nam bootowalny nośnik z Rescuezillą.

1 Po uruchomieniu komputera z bootowalnego nośnika wybieramy strzałkami język **Polski** i wciskamy enter.

2 Następnie wybieramy opcję **Test RAM** i ponownie zatwierdzamy.

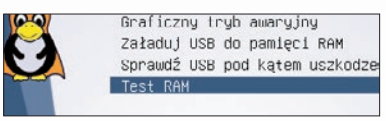

3 Po chwili uruchomiony zostanie test diagnostyczny **Memtest86**, który jest w stanie wykryć uszkodzenie kości pamięci. Wystarczy poczekać na jego zakończenie. Wynik powie nam, czy pamięć RAM odpowiada za problemy z komputerem i czy powinniśmy ją wymienić.

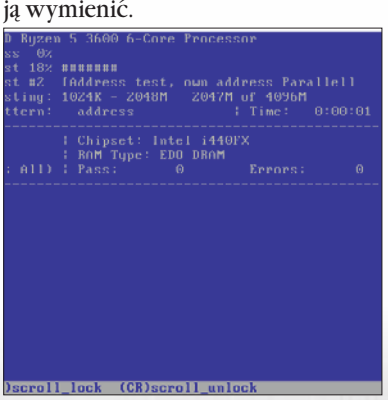

PORÓWNANIE NOWOŚCI W PRZEGLĄDARKACH

+ NAJLEPSZE DODATKI

Nowe wersje przeglądarek internetowych oferują wiele nowych możliwości. Może być tak, że używając ulubionego programu, NIE ZNAMY JEGO NOWYCH FUNKCJI. WARTO JE POZNAĆ. A dodatkowo warto wiedzieć, jakie dodatki do przeglądarek uzupełnią ich możliwości o funkcje, których potrzebujemy

Zdaniem autora

CORAZ WAŻNIEJSZE DODATKI

Krzysztof Dziedzic

Dzięki rozszerzeniom przeglądarki mogą zyskać dodatkowe funkcje i możliwości, które poprawią nasze bezpieczeństwo i komfort pracy. Przedstawione w tym poradniku dodatki to jedne z najczęściej instalowanych i wykorzystywanych na co dzień przez tysiące użytkowników. Uważam, że warto również samemu sprawdzać, jakie dodatki są dostępne dla przeglądarki, z której korzystamy. Możemy odnaleźć prawdziwe perełki, które pomogą nam w codziennym użytkowaniu przeglądarki.

CIEKAWE I NOWE FUNKCJE CHROME

Chrome to najpopularniejsza na świecie przeglądarka internetowa opracowana przez Google. Ma proste i przejrzyste okno i wiele udogodnień zarówno związanych z integracją z usługami Google (wygodny dostęp do Dysku Google czy Gmaila z okna głównego), jak i po prostu zwiększających wygodę korzystania z internetu (wyciszanie strony, przypinanie kart). Nowe funkcje możemy łatwo dodawać do Chrome za pomocą dodatków dostępnych w Chrome Web Store. A oto najciekawsze nowości, jakie pojawiły się wraz z ostatnimi aktualizacjami.

WYSZUKIWANIE OTWARTYCH KART

Jeśli mamy dużo wolnej pamięci RAM, łatwo ulec pokusie otwierania wielu kart naraz, zdarza się nawet 100 otwartych kart jednocześnie. Przy tak dużej liczbie kart przydaje się możliwość ich wyszukiwania bezpośrednio z paska adresowego.

Jeśli chcemy skorzystać z tej nowej funkcji, musimy ją specjalnie aktywować poprzez flagę.

1 Uruchamiamy przeglądarkę Google Chrome, w pasek adresu wpisujemy frazę: **chrome://flags/#enable-tab-search**

2 Następnie po lewej stronie wskazanej funkcji zmieniamy opcję z Default na **Enabled** A.

3 Teraz w dolnym prawym rogu klikamy na **Relaunch** w celu ponownego uruchomienia przeglądarki z nową funkcją.

4 W prawym górnym rogu okna przeglądarki pojawi się strzałka B. Kliknięcie na nią spowoduje otwarcie okna wyszukiwania. Wystarczy zacząć wpisywać frazę, a poniżej prezentowane będą karty pasujące do wzorca.

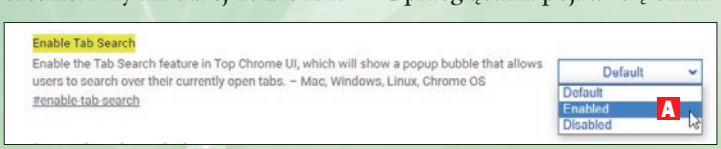

GOOGLE CHROME 89

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 009 Język:

- integracja z kontem i usługami Google
- wiele dostępnych rozszerzeń i dodatków
- tryb prywatny, wyszukiwanie obrazem, wyciszanie strony, przypinanie kart

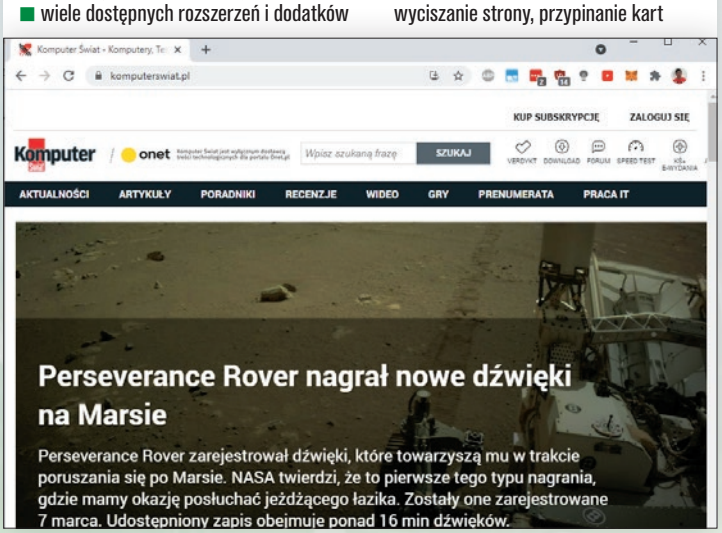

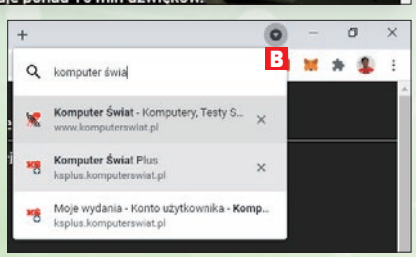

MNIEJ AGRESYWNE POZWOLENIA NA ZGODĘ

W obecnej wersji przeglądarki domyślnie za każdym razem, gdy jakaś witryna chce uzyskać dostęp na przykład do naszej lokalizacji, pojawia się dość duże okno z powiadomieniem, które w znaczący sposób utrudnia korzystanie z przeglądarki. Możemy to zmienić, zmieniając wartość jednej z flag.

1 Wpisujemy w pasek adresowy frazę: **chrome://flags/#permission-chip** i zatwierdzamy klawiszem enter.

2 Następnie zmieniamy opcję z Default na **Enabled** C.

3 Klikamy na **Relaunch** w celu ponownego uruchomienia przeglądarki i aktywacji nowej funkcji.

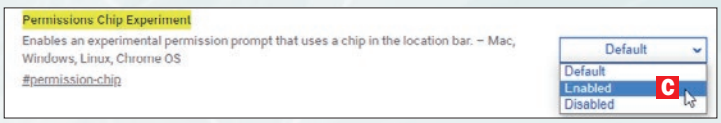

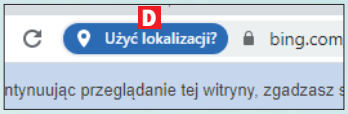

4 Teraz zamiast dużego powiadomienia pojawi się jedynie niewielki komunikat D na pasku adresowym i jeśli nie zareagujemy, po chwili zostanie zminimalizowany do niebieskiej ikony.

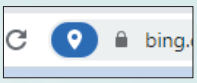

5 Po kliknięciu na powiadomienie możemy przyznać zgodę lub odmówić dostępu.

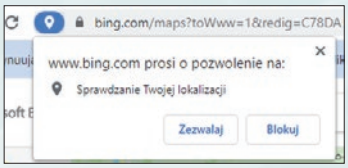

INSTALOWANIE ROZSZERZEŃ

1 Po uruchomieniu przeglądarki Chrome musimy kliknąć na trzy kropki w prawym górnym rogu, a następnie przesunąć kursor na **Więcej narzędzi** i kliknąć na **Rozszerzenia** E.

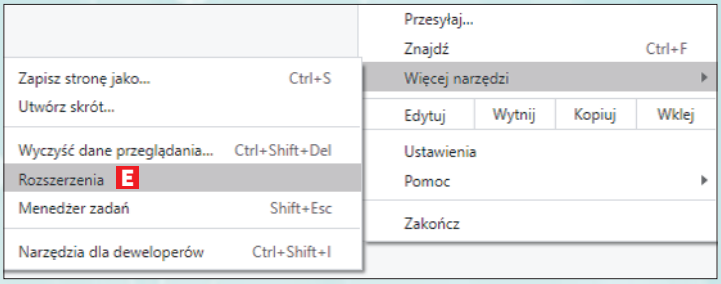

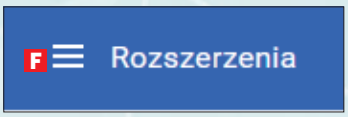

2 Po lewej stronie ekranu klikamy na trzy kreski F i na samym dole wybieramy opcję **Otwórz Chrome Web Store**.

3 Teraz możemy skorzystać z pola wyszukiwania dodatków G lub wybrać jeden z sugerowanych jako wybrane dla nas.

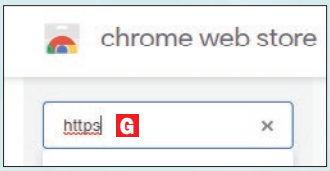

4 Po kliknięciu na dany dodatek wystarczy kliknąć na **Dodaj do Chrome**, a po chwili otworzy się

okno z prośbą o potwierdzenie. Klikamy na **Dodaj do Chrome** i dodatek zostanie zainstalowany.

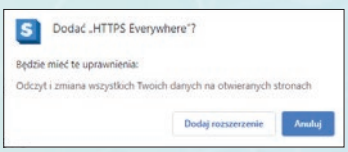

NAJLEPSZE DODATKI

BITWARDEN

Licencja: FREEWARE Język:

Bitwarden to nowy, otwartoźródłowy menedżer haseł i sejf na poufne dane. Zapisane w tym dodatku informacje możemy synchronizować pomiędzy naszymi komputerami, telefonami i tabletami. W dodatku możemy bezpiecznie przechowywać dane logowania do różnych serwisów, dane kart płatniczych, informacje o naszej tożsamości, poufne notatki oraz inne rodzaje informacji. Dane przechowywane w programie są szyfrowane algorytmem AES-256 typu end-to-end i synchronizowane z chmurą Bitwarden. Program obsługuje również dwustopniowe logowanie. Po zainstalowaniu klikamy na ikonę dodatku, tworzymy konto, logujemy się i dodajemy nasze hasła.

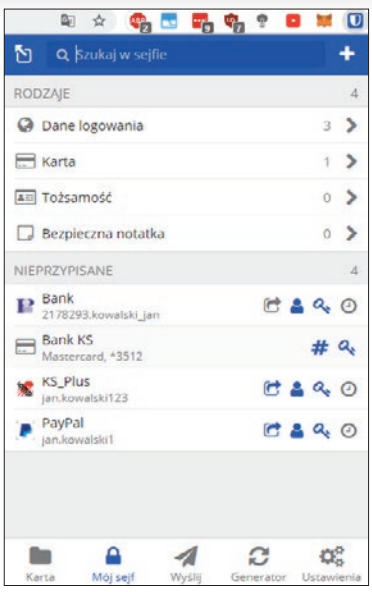

SESSION BUDDY

Licencja: FREEWARE Język:

Session Buddy służy do zapisywania aktualnej sesji – czyli wszystkich otwartych okien i kart. Dzięki temu będziemy mogli w każdej chwili przywrócić wybrane karty lub okna do zapisanego wcześniej stanu. Dzięki temu nie będziemy musieli się martwić aktualizacją przeglądarki lub przypadkowym wyłączeniem wszystkich okien. Bardzo szybko będziemy mogli przywrócić otwarte wcześniej okna. Możemy sortować zapisane strony, eksportować, importować sesje i wiele więcej. Zapisanie aktualnej sesji pozwala nam bezpiecznie zamknąć wiele okien z różnymi kartami, a tym samym oczyścimy pamięć RAM naszego urządzenia. Dodatki o podobnym działaniu znajdziemy również dla innych przeglądarek – dla Firefoxa jest to **MySessions**, a dla Opery – **V7 Sessions**.

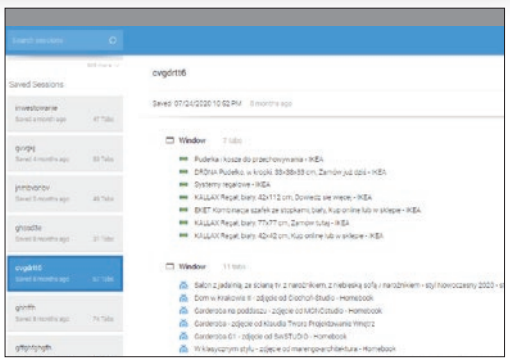

CIEKAWE I NOWE FUNKCJE FIREFOXA

Firefox to znana przeglądarka internetowa, której twórcy przywiązują dużą wagę do ochrony prywatności użytkownika. Program ma funkcje blokujące części reklam i skryptów spowalniających przeglądanie, ma też rozbudowany tryb prywatny z ochroną przed śledzeniem, w którym nie jest zapisywana historia przeglądanych stron. Do dyspozycji mamy także funkcję Obraz w obrazie, która umożliwia oglądanie filmów wideo w pływającym zawsze na wierzchu okienku, dzięki czemu możemy kontynuować oglądanie nawet po przejściu do innej karty czy programu. Możemy skorzystać także z funkcji synchronizacji danych między urządzeniami. Mocną stroną Firefoxa jest duża biblioteka darmowych dodatków, za pomocą których możemy łatwo zwiększać jego możliwości, zmieniać wygląd programu i dostosować go do własnych potrzeb.

WIELE OKIEN Z FILMAMI W TRYBIE OBRAZ W OBRAZIE

Do tej pory Firefox pozwalał na wyświetlanie tylko jednego filmu w trybie Obraz w obrazie. W najnowszej wersji możemy jednak wyświetlać wiele filmów jednocześnie. Jest to duża zmiana, gdyż Chrome nie pozwala na takie działanie.

1 Przechodzimy do witryny z treścią wideo, na przykład w serwisie YouTube. Uruchamiamy odtwarzanie filmu i po prawej stronie okna odtwarzania najeżdżamy kursorem na ikonę trybu **Obraz w obrazie** i na nią klikamy A.

2 Czynność powtarzamy z kolejnymi filmami. Okna, które pojawią się dla każdego z nich, można dowolnie przesuwać – przytrzymujemy wciśnięty lewy przycisk myszy i przeciągamy je w dogodne miejsce na ekranie.

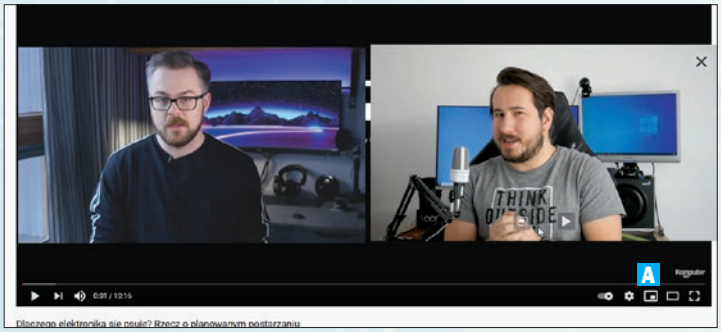

3 Możemy odtwarzać w ten sposób wiele różnych filmików i na przykład na bieżąco oglądać wydarzenia sportowe z różnych ujęć.

TRYB HTTPS JAKO DOMYŚLNY

Wielu użytkowników korzysta z popularnego dodatku **HTTPS Everywhere**, który wymusza korzystanie z tego bezpiecznego protokołu jako domyślnego dla każdej ze stron. Twórcy Firefoxa zdecydowali się na umieszczenie w przeglądarce takiego trybu dostępnego dla każdego użytkownika. Nie zastępuje on w pełni wspomnianego dodatku, jednak warto z niego korzystać w celu zwiększenia bezpieczeństwa w sieci.

1 W celu aktywowania tego trybu klikamy na trzy kreski w prawym górnym rogu i na **Opcje**.

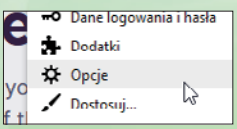

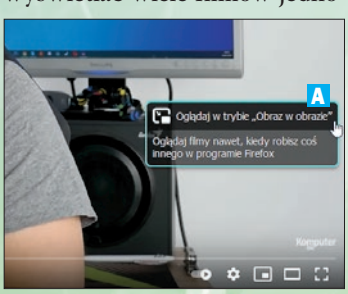

FIREFOX 86

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 018 Język:

- płynna praca z wieloma kartami
- dużo dodatków
- synchronizacja konta między urządzeniami

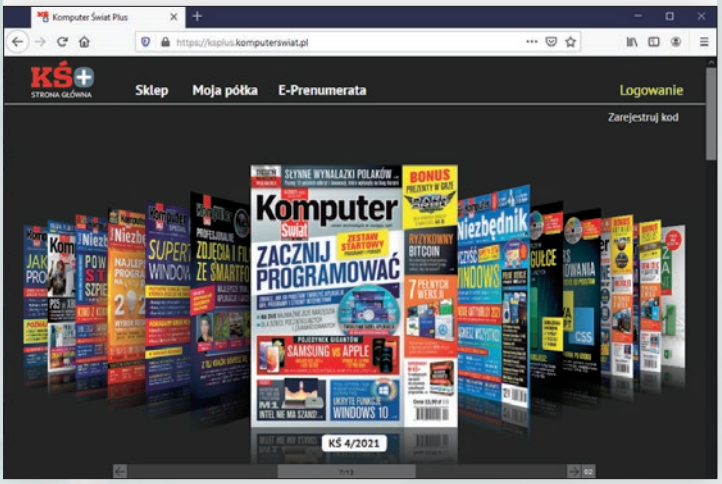

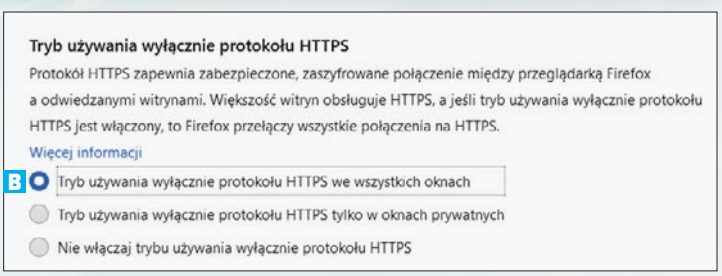

2 Teraz po lewej stronie klikamy na **Prywatność i bezpieczeństwo**.

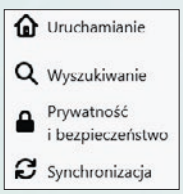

3 Następnie po lewej stronie przewijamy widok do samego dołu i wybieramy pierwszą opcję B. Dzięki temu nie będziemy korzystali z niebezpiecznych witryn stosujących protokół HTTP.

INSTALUJEMY DODATKI

1 Po uruchomieniu Firefoxa klikamy w prawym górnym rogu na trzy kreski i z listy wybieramy opcję **Dodatki**.

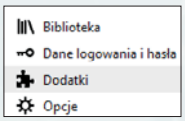

2 Następnie po lewej stronie klikamy na **Polecane**, a po pra-

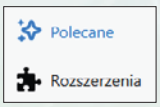

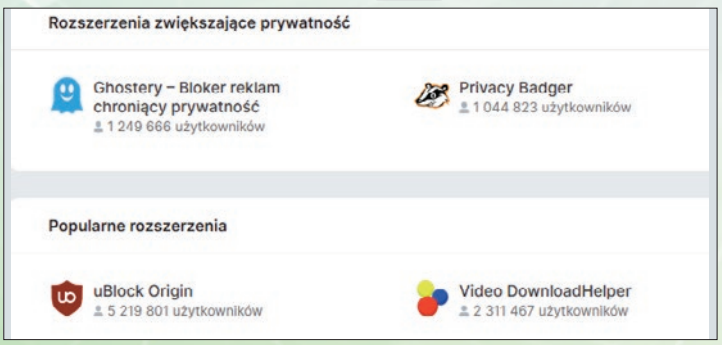

wej klikamy na **Znajdź więcej dodatków**.

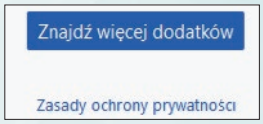

3 Teraz wystarczy skorzystać z pola wyszukiwania lub przejrzeć katalog dodatków.

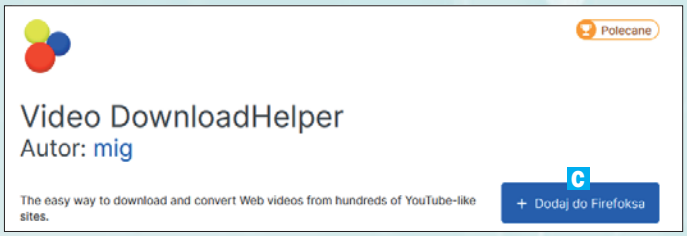

4 Po wybraniu odpowiedniego dodatku klikamy na **Dodaj do Firefoksa** i przyznajemy uprawnienia, klikając na **Dodaj**.

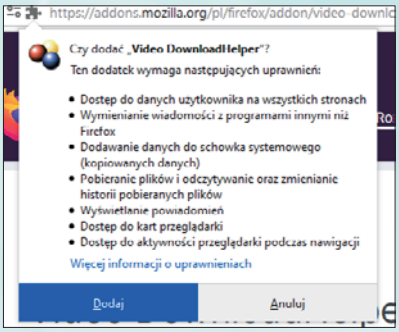

NAJLEPSZE DODATKI

PRIVACY BADGER

Licencja: **FREEWARE** Język:

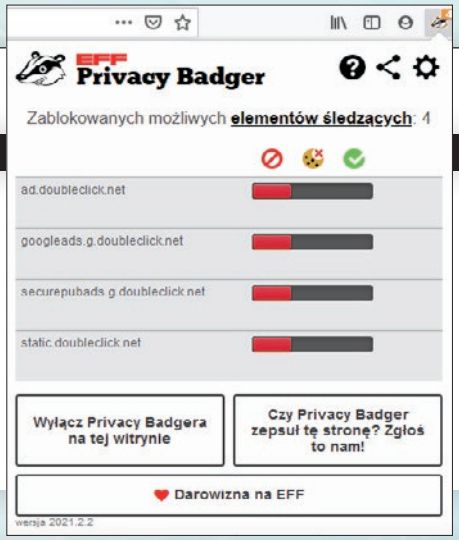

Privacy Badger to dodatek jedyny w swoim rodzaju, właściwie został stworzony, bazując na kodzie ABP (AdBlock Plus), który ma za zadanie blokować wszelkie reklamy, jednak Privacy Badger ma całkiem inne zadanie. Powstrzymuje on kody ze stron internetowych przed podpięciem znacznika śledzenia do naszej przeglądarki. Taki znacznik pozwala różnym firmom na tworzenie naszego profilu poprzez informacje uzyskane w wyniku śledzenia naszych wyszukiwań w sieci i odwiedzanych stron.

Dodatek ten po wykryciu śledzącego kodu wyłącza go, a firma, która nas śledzi, otrzymuje informacje, że zniknęliśmy z sieci. W trakcie przeglądania witryn w prawym górnym rogu będzie widoczna ikona dodatku. Po kliknięciu na nią otrzymamy szczegółowe informacje o serwisach, które nas śledzą lub nie. Czerwony kolor oznacza całkowitą blokadę, żółty czyszczenie plików cookies, a zielony brak blokady. Oczywiście możemy ręcznie sterować wszystkimi ustawieniami.

HTTPS EVERYWHERE

Licencja: **FREEWARE** Język:

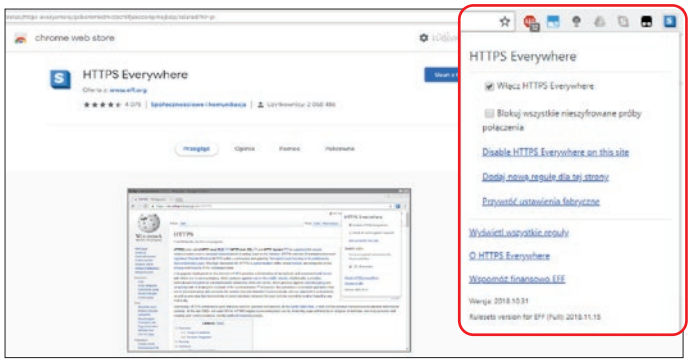

HTTPS Everywhere to wyjątkowy dodatek, dzięki któremu możemy poprawić nasze bezpieczeństwo w sieci. Jego działanie polega na automatycznym wymuszaniu łączenie się z zaszyfrowana wersją danej witryny – wykorzystując protokół HTTPS, zamiast poprzez niezabezpieczony protokół HTTP. Pozwala to uniknąć możliwości przechwycenia loginu i hasła użytkownika oraz zapobiega podglądaniu wykonywanych przez użytkownika akcji na danej witrynie. Jeśli dana strona nie będzie wczytywać się poprawnie, możemy zablokować działanie dodatku na tej konkretnej witrynie. Warto korzystać z tego rozszerzenia, gdyż nie spowalnia pracy przeglądarki, a jednocześnie poprawia nasze bezpieczeństwo w sieci. Dodatek jest tworzony przez EEF i grupę Tor Project.

ONENOTE WEB CLIPPER

Licencja: **FREEWARE** Język:

Dodatek do tworzenia i przechowywania notatek – **OneNote Web Clipper** – ułatwia gromadzenie pomysłów, zapisków i list zadań do wykonania w jednym miejscu. Świetnie sprawdza się w pracy w przeglądarce. Możemy w nim przechowywać tekst, grafikę, wycinki, a także odręczne notatki, dzięki czemu jest dobrym pomysłem do prowadzenia dzienniczka i tworzenia roboczych wersji różnego typu publikacji. Dodatek korzysta z chmury OneDrive, co pozwala na synchronizację danych między komputerem, telefonem i tabletem. Po zainstalowaniu dodatku musimy się zalogować, korzystając z konta Microsoft lub służbowego. Uzyskamy wtedy dostęp do naszych notatek i narzędzi do ich tworzenia.

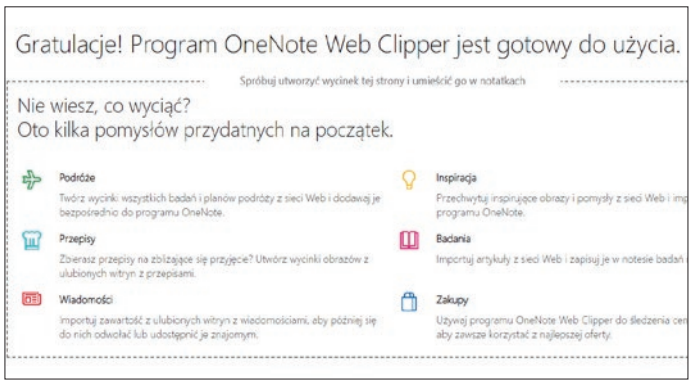

Fot. Godruma/123rf.com

NAJLEPSZE ANONIMOWE KOMUNIKATORY

Zachowanie anonimowości w sieci to coraz większy problem. Jeśli zależy nam na prowadzeniu **BEZPIECZNYCH SZYFROWANYCH ROZMÓW** ze znajomymi, tak aby nikt nie mógł ich podsłuchać – korzystajmy z komunikatorów z tego działu

Zdaniem autora

KOMUNIKACJA TO PODSTAWA

Komunikatory prezentowane w tym dziale zapewniają większe bezpieczeństwo i poufność niż popularne, powszechnie używane programy. Dlatego jeśli chcemy mieć pewność, że nikt nie przechwyci treści naszych rozmów, powinniśmy korzystać z tych właśnie anonimowych, szyfrujących komunikatorów.

Krzysztof Dziedzic

BEZPIECZNE CZATY GRUPOWE

ELEMENT 1.7.22

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **011** Język:

- szyfrowanie end-to-end
- wybór miejsca przechowywania danych
- obsługa rozmów grupowych
- konferencje głosowe i wideo

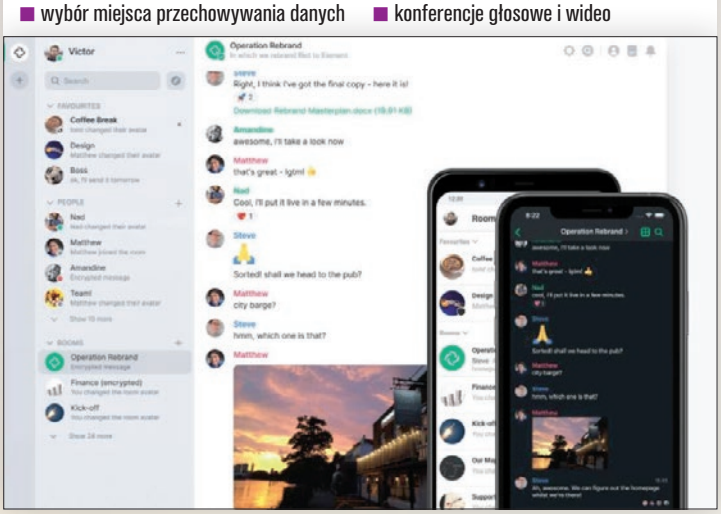

Element to nowy komunikator Open Source dla grup użytkowników i zespołów. Działa na komputerach z Windows i macOS oraz w oknie przeglądarki i na urządzeniach z Androidem i iOS. Program pozwala prowadzić rozmowy tekstowe z wybraną osobą lub grupą użytkowników w prywatnych i publicznych pokojach rozmów, a także konferencje głosowe i wideo. Program ma funkcję udostępniania plików, różne poziomy powiadomień oraz wersje na urządzenia mobilne. Element oferuje wysoki poziom bezpieczeństwa i prywatności dzięki szyfrowaniu typu end-to-end i weryfikacji urządzeń, pozwala również wybrać, gdzie mają być przechowywane nasze dane – na bezpłatnym serwerze publicznym w wybranym kraju lub na przykład na naszym własnym.

1 Po zainstalowaniu musimy zarejestrować konto. W głównym oknie interfejsu klikamy na **Stwórz konto**.

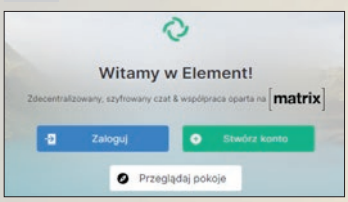

2 Następnie podajemy dane niezbędne do utworzenia konta lub logujemy się jednym z kont społecznościowych.

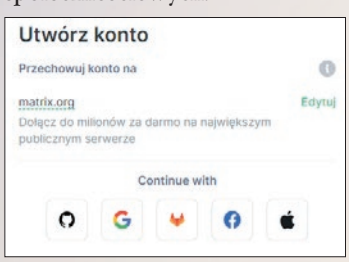

3 Po rejestracji możemy od razu przystąpić do korzystania z programu. Możemy wysyłać bezpośrednie wiadomości, przeglądać publiczne pokoje lub tworzyć spotkania grupowe.

4 Abyśmy mogli rozmawiać ze znajomym, on również musi zarejestrować się w Element. Po wybraniu opcji **Wiadomość bezpośrednia** podajemy jego nazwę użytkownika i klikamy na **Przejdź**.

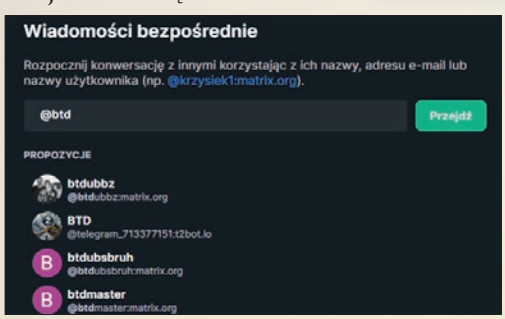

5 Rozmowę prowadzimy jak w innych komunikatorach – wpisując tekst i zatwierdzając wysłanie wiadomości klawiszem enter.

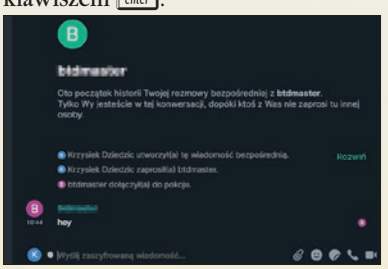

KOMUNIKACJA BEZ SZPIEGOWANIA

SIGNAL DESKTOP 1.40.1

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 041 Język:

- wymaga aplikacji mobilnej
- bardzo dobra ochrona wiadomości
- obsługuje wideorozmowy

Android*

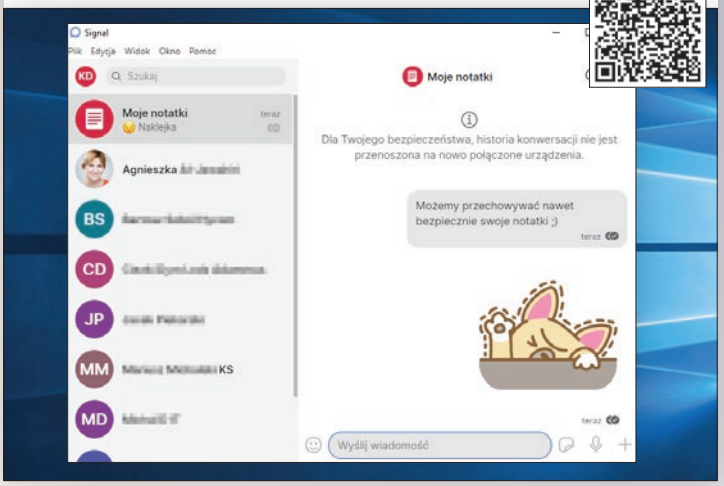

Signal jest dostępny na wszystkie platformy (Android, iOS, Windows, Linux, macOS). Zanim zaczniemy w pełni z niego korzystać pod Windows, wymagana jest jego instalacja na naszym smartfonie. Po chwili konfiguracji będziemy mogli korzystać z bezpiecznego komunikatora na naszym komputerze. Signal pozwala na wysyłanie wiadomości tekstowych, obrazów, komunikację głosową, a nawet wideorozmowę. Cała komunikacja jest zabezpieczona i nikt nie będzie mógł nas podsłuchać lub sprawdzić, o czym piszemy. Dodatkowo możemy ustawić czyszczenie historii rozmów, dzięki czemu starsze wiadomości same będą znikały.

1 Zanim uruchomimy Signal na komputerze, musimy zainstalować go na smartfonie (kod QR u góry strony pomoże nam pobrać aplikację z Google Play). Uruchamiamy go na smartfonie i postępujemy zgodnie z instrukcjami na ekranie.

2 Musimy dodać nasz komputer do aplikacji Signal. W smartfonie naciskamy **Ustawienia**, **Połączone urządzenia** i plus **A**. Teraz

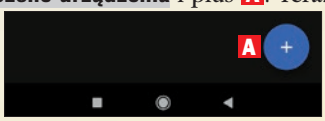

uruchamiamy aplikację Signal na komputerze i skanujemy kod **QR** **B** widoczny na ekranie komputera.

3 Następnie w smartfonie naciskamy **Dodaj urządzenie**.

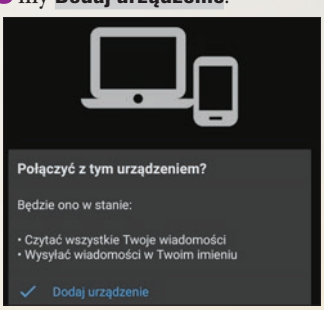

4 Na komputerze wprowadzamy nazwę urządzenia, z którego korzystamy, i klikamy na **Zakończ łączenie telefonu**. Teraz będziemy mogli komunikować się ze znajomymi, wykorzystując komputer do wygodnego wprowadzania wiadomości, a nasze dane będą szyfrowane.

* Kod QR szybko przenosi na stronę, skąd można pobrać aplikację. Użytkownicy Androida mogą użyć dowolnej aplikacji QR pobranej z Google Play.

TELEGRAM DESKTOP 2.6.1

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 047 Język:

- skuteczne szyfrowanie
- ma wersje na wszystkie platformy
- możliwość przesyłania plików do 1,5 GB
- łatwe dodawanie kontaktów z telefonu

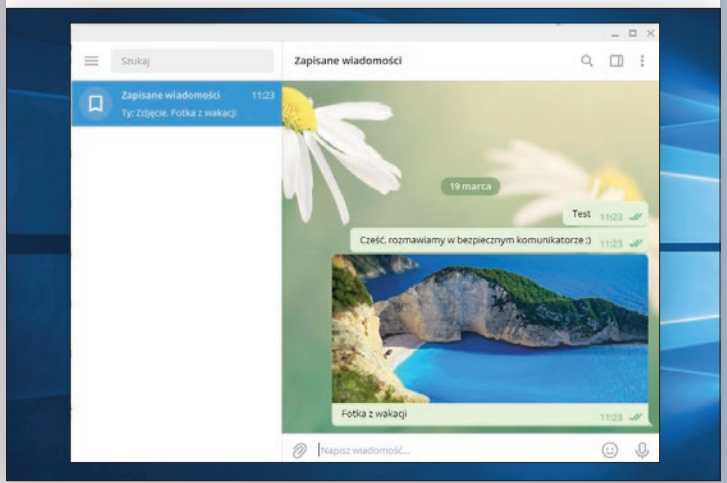

Telegram to aplikacja dostępna na każdą platformę, cały ruch generowany w aplikacji jest szyfrowany, dzięki czemu nawet jeśli ktoś przechwyci nasze pakiety internetowe, i tak ich nie odczyta. Telegram nie zawiera reklam i jest całkowicie darmowy. Twórcy aplikacji otrzymali grant od fundacji Digital Fortress, który pozwala na rozwijanie aplikacji i udostępnianie jej za darmo. Bezpieczna komunikacja jest możliwa, gdy każdy z rozmówców korzysta z Telegrama. Możemy zaprosić znajomych z naszej listy kontaktów w telefonie (cena jak za zwykłego SMS-a). Dzięki możliwości wysyłania plików aż do 1,5 GB Telegram świetnie sprawdza się podczas prac grupowych, gdy skrzynki pocztowe nie pozwalają na tak duże załączniki.

1 Po instalacji programu w komputerze otworzy się ekran powitalny, na którym wystarczy kliknąć na **Kontynuuj w języku polskim** i na **Uruchom komunikator**.

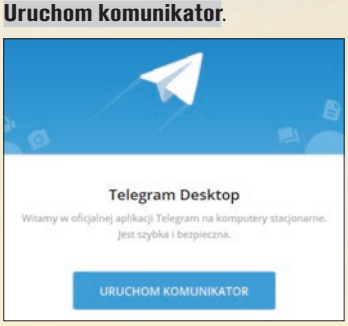

2 Podajemy nasz numer telefonu, który będzie wykorzystywany w komunikacji. Na podany numer

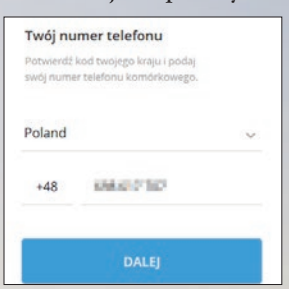

zostanie wysłany specjalny kod aktywacyjny.

3 Teraz wystarczy podać nasze dane, dodać zdjęcie, jeśli chcemy, i kliknąć na **Zarejestruj się**.

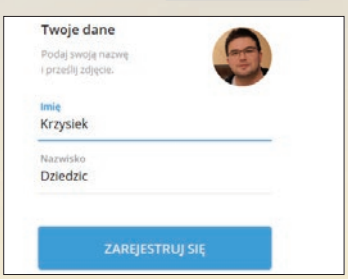

4 Jeśli korzystamy z aplikacji mobilnej, nasze kontakty powinny automatycznie zostać dodane, na komputerze musimy ręcznie dodać kontakty. Do rozmów możemy dodawać zdjęcia, pliki czy emotki.

Fot. Kritchanut, Natalia Zakharova/123rf.com

WIĘCEJ WSKAZÓWEK, JAK ROBIĆ I EDYTOWAĆ ZDJĘCIA I FILMY NA SMARTFONIE – W KSIĄŻCE DOSTĘPNEJ NA LITERIA.PL I JAKO E-WYDANIE NA KSPLUS.PL

NAJLEPSZE PROGRAMY DO SZYBKICH FOTOPOPRAWEK

Jeśli nasze zdjęcia nie zachwycają, nie oznacza to, że są do skasowania. Być może wystarczy mała poprawka. Poznajmy najlepsze darmowe narzędzia do edycji zdjęć, które BŁYSKAWICZNIE ULEPSZĄ NASZE FOTKI i... poprawią nasze samopoczucie

Zdaniem autora

MAŁA KOREKTA I TAKI EFEKT

To, że zdjęcia są zbyt ciemne czy przebarwione, nie zawsze jest winą fotografa. Aparaty również mają swoje ograniczenia. Na szczęście są liczne darmowe programy do edycji zdjęć, które pozwolą wydobyć z naszych fotek to, co... chcieliśmy faktycznie uzyskać, wciskając spust migawki.

Alicja Żebruń

POPRAWIAMY BARWY I DODAJEMY BLASK

Jeśli fotka jest przebarwiona, bo aparat dobrał niewłaściwy balans bieli, poprawimy to za pomocą programu **Fotor**. Narzędzie pozwala również dodać przyjemny efekt słonecznego blasku.

1 Uruchamiamy program i wybieramy **Photo Editor**, by przejść do

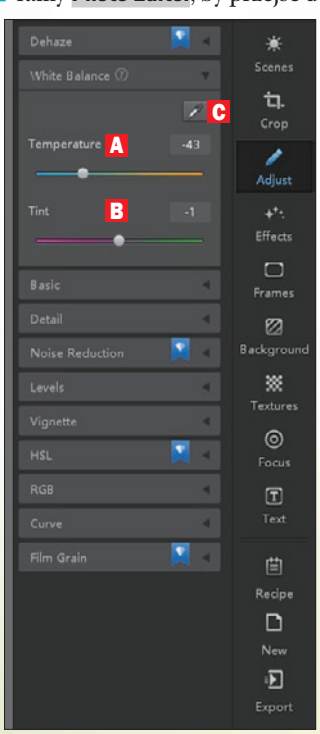

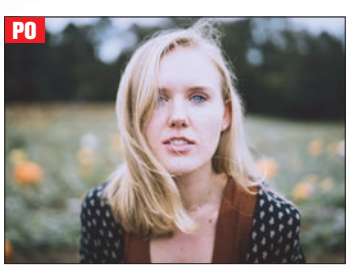

okna edytora zdjęć. Następnie klikamy na środek okna, by wczytać zdjęcie do edycji.

2 Aby poprawić kolorystykę, wybieramy **Adjust**, a potem **White Balance**. Przesuwając suwaki **Temperature** A oraz **Tint** B, odzyskamy właściwą tonację.

3 Możemy też spróbować automatycznie dostroić kolory, na zdjęciu musi być jednak obszar, który powinien być w naturze szary. Następnie wystarczy wybrać pipetę C, a potem kliknąć nią na ten obszar. Przebarwienie zostanie usunięte.

FOTOR 3.6.7

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **020/021** * Język:

- liczne gotowe ustawienia
- dużo narzędzi do edycji zdjęć
- wiele filtrów upiększających
- narzędzia do retuszu portretu

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

4 Aby dodać słonecznego blasku, przechodzimy do sekcji **Effects**. Wybieramy grupę efektów **Solar** D i klikamy na **Glint**. Suwakiem **Intensity** możemy określić intensywność efektu.

5 Aby zapisać zdjęcie, klikamy na **Export**, a potem na **Save to Computer**, na **Save Photo** E i na **Zapisz**.

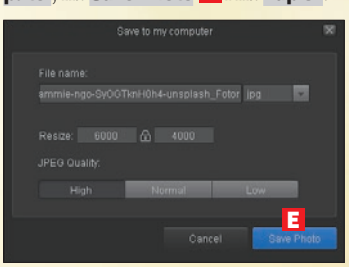

ROZJAŚNIAMY CIENIE

POLARR PHOTO EDITOR 4.0.6

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **036** Język:

- liczne filtry i efekty
- zaawansowane narzędzia edycji
- dużo opcji edycji tonacji
- wiele narzędzi koloru

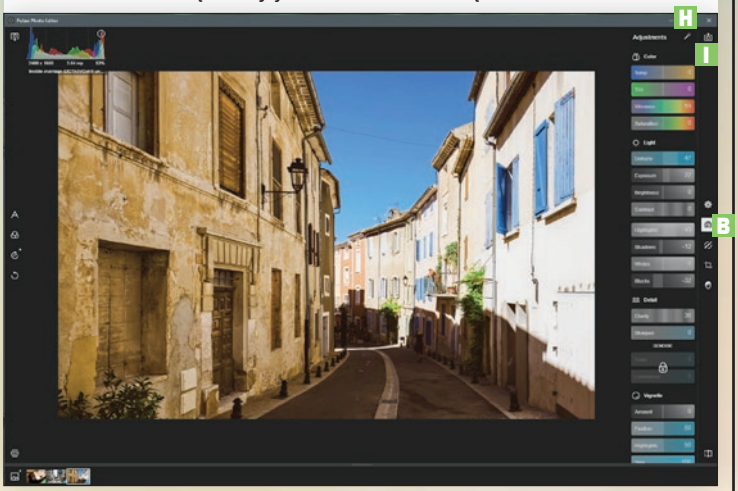

Niektóre sceny są trudne dla aparatu – na przykład zdjęcia zacienionych częściowo uliczek **A**. Część szczegółów ginie w mroku. Za pomocą programu **Polarr** wydobędziemy szczegóły z cieni bez zakłócania reszty fotografii.

1 Uruchamiamy program i klikamy na **Open photos**, by wczytać zdjęcie. Następnie klikamy na **B**, by wybrać **Adjustments**.

2 Przechodzimy do sekcji **Light**. Przesuwając suwak **Shadows** w prawo, rozjaśnimy zacienione miejsca. Aby przyciemnić zbyt jasne obszary, przesuwamy suwak **Highlights C** w lewo. By ogólnie rozjaśnić zdjęcie, przesuwamy suwak **Exposure D** w prawo.

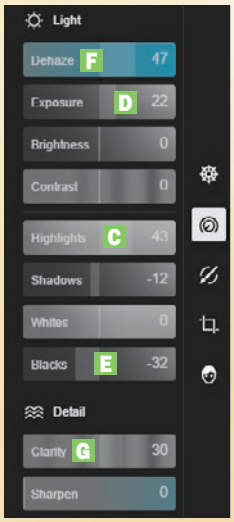

3 Kontrastowość i wyrazistość fotografii możemy poprawić za pomocą suwaków **Blacks E**, **Dehaze F**, **Clarity G**.

4 Jeśli chcemy szybko poprawić fotkę, wystarczy wcisnąć przycisk różdżki **H** u góry okna.

5 Aby zapisać zdjęcie, wybieramy **I** w prawym górnym rogu okna, wskazujemy format pliku i jakość obrazu. Klikamy na **Save copy J** i **Zapisz**.

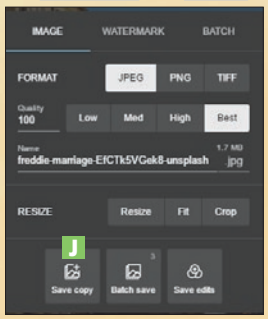

WYOSTRZAMY ZDJĘCIE

PHOTOSCAPE X

Licencja: **FREEWARE** Sklep Microsoft, App Store Język:

- dużo narzędzi do edycji zdjęć
- wiele filtrów i efektów
- możliwość edycji wybranego obszaru zdjęcia za pomocą pędzla czy masek

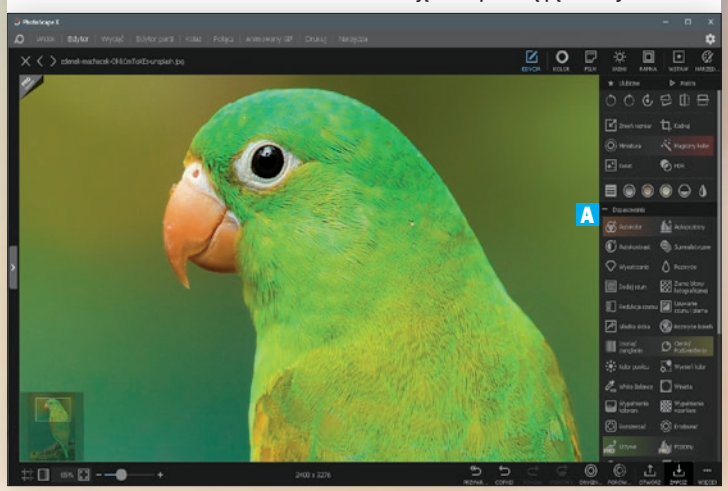

Nasze zdjęcia bywają mało ostre i wyraźne. Ostrość i wiele innych problemów możemy poprawić za pomocą bezpłatnego programu **PhotoScape X**.

1 Uruchamiamy PhotoScape X i w oknie klikamy na zakładkę **Edytor**. Z menedżera plików wybieramy potrzebne nam zdjęcie. Następnie klikamy na przycisk **EDYCJA**, a potem rozwijamy opcje **Dopasowania A** i klikamy na **Wyostrzanie**.

2 Teraz suwakiem **Ilość B** regulujemy intensywność wyostrzenia. Suwak **Promień** odpowiada za grubość wyostrzanych detali. Natomiast przesuwając nieznacznie suwak **Próg C** w prawo, możemy filtrować wyostrzane detale.

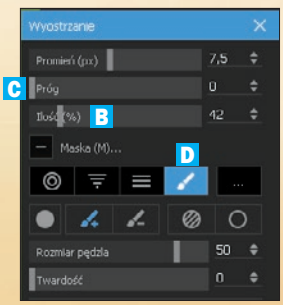

3 Efekt możemy zastosować lokalnie, na przykład tylko na oczach ptaka. W tym celu rozwijamy opcję **Maska**, wybieramy przycisk z pędzlem **D** i malujemy po obszarze oczu **E**. Klikamy na **Zastosuj**, by zatwierdzić rezultat.

4 Aby zapisać zdjęcie, klikamy na **ZAPISZ**. Określamy format i jakość zapisu. Następnie klikamy na **Zapisz jako...**.

USUWAMY OBIEKTY

PHOTOPEA

Licencja: **FREEWARE** photopea.com Język:

- przypomina Photoshopa, ale działa online
- sporo zaawansowanych narzędzi
- obsługuje warstwy i przezroczystości
- automatycznie usuwa obiekty

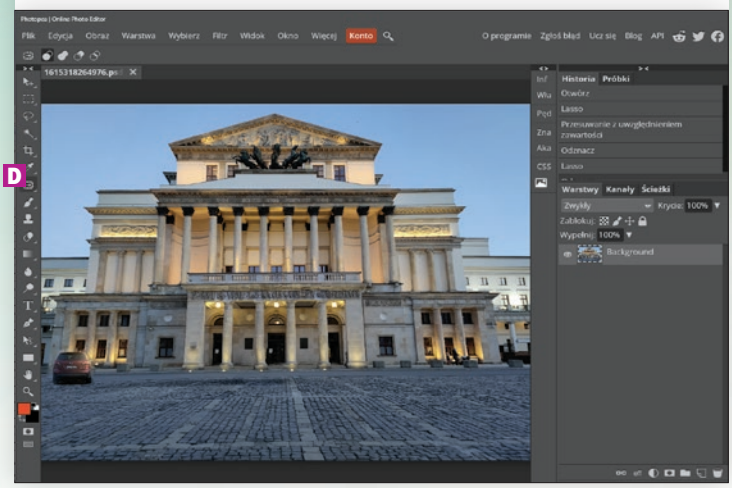

Jeśli jakiś obiekt psuje nam zdjęcie – usuńmy go lub… przesuńmy. Umożliwia to edytor online – **Photopea**. Inteligentne narzędzia wykonają automatycznie większość pracy. **Uwaga!** Aby zmienić język interfejsu, wybieramy z menu **Więcej**, **Język** i zaznaczamy **Polski**.

1 Uruchamiamy program, a następnie klikamy na **Open From Computer**, by wczytać zdjęcie do edycji.

2 Aby usunąć obiekt w automatyczny sposób, z przybornika po lewej wybieramy narzędzie **Lasso**. Obrysowujemy obiekt **A**.

3 Następnie z menu **Edycja** wybieramy **Wypełnij…**. W oknie

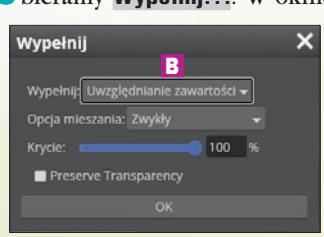

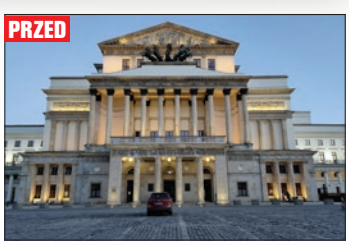

dialogowym wybieramy **Uwzględnianie zawartości** **B**. Klikamy na **OK**. Obiekt magicznie znika **C**. Wciskamy Ctrl+D, by usunąć zaznaczenie.

4 Jeśli chcemy tylko przeparkować samochód na zdjęciu, z przybornika wybieramy narzędzie **Przesuwanie z uwzględnieniem zawartości** **D**. Obrysowujemy obiekt i przesuwamy całość w nowe miejsce **E**. Po chwili zobaczymy oczekiwany efekt.

KADRUJEMY FOTKI

PIXLR X

Licencja: **FREEWARE** pixlr.com/pl/x Język:

- aplikacja online – dostępna wszędzie
- dużo narzędzi do edycji zdjęć
- łatwe kadrowanie na potrzeby serwisów społecznościowych

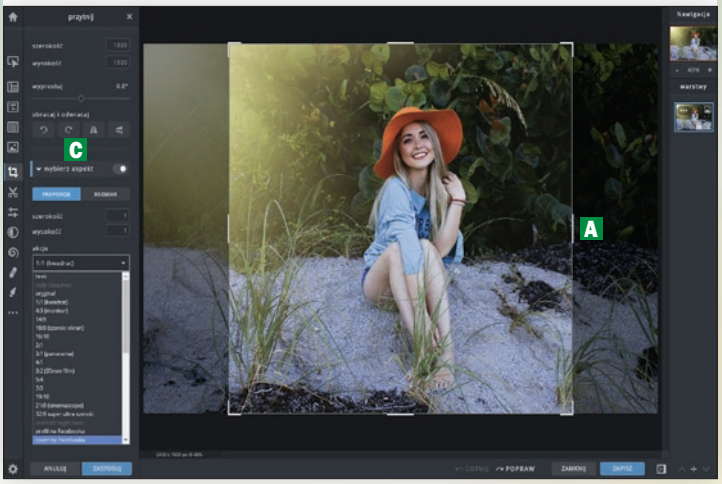

Niektóre zdjęcia wymagają przycięcia boków – na przykład po to, by zbliżyć motyw lub poprawić kompozycję czy nadać inne proporcje. Do tego celu możemy wykorzystać online'ową aplikację **Pixlr X**. Pozwala ona również wyprostować fotki.

1 W przeglądarce internetowej wpisujemy adres **pixlr.com/pl/x**. Następnie klikamy na **OTWÓRZ ZDJĘCIE**, by otworzyć zdjęcie z dysku, lub **ZAŁADUJ URL**, by wczytać fotografię z internetu.

2 Z paska narzędzi po lewej wybieramy narzędzie **KADRUJ**. Na zdjęciu widoczna jest ramka kadru. Aby zmienić jej rozmiar czy proporcje, przeciągamy za narożniki lub boki **A**.

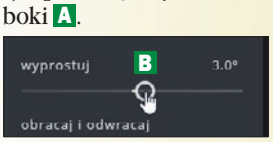

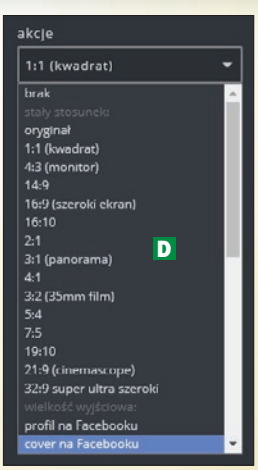

3 Aby wyprostować zdjęcie, przeciągamy suwak **B**.

4 Jeśli chcemy uzyskać szczególne proporcje fotografii, na przykład na Instagram czy Facebook, klikamy na **wybierz aspekt** **C**. Następnie z listy **D** wybieramy przeznaczenie obrazka.

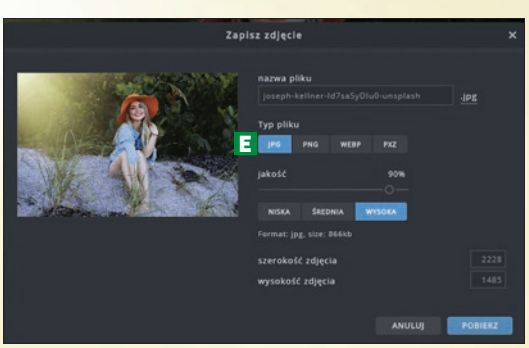

5 By zapisać obraz na dysku, klikamy na **ZAPISZ**, określamy nazwę i format pliku **E** oraz jakość zapisu. Klikamy na **POBIERZ** i na **Zapisz**.

POPRAWIAMY SELFIE

SNAPSEED

Licencja: **FREEWARE** Google Play, App Store Język:

- automatycznie wygładza cerę
- koryguje zniekształcenia
- ma liczne filtry upiększające
- dużo narzędzi do poprawy zdjęć

Aby poprawić zdjęcia selfie na smartfonie, skorzystajmy z aplikacji **Snapseed**. Narzędzie pozwala wygładzić cerę, poprawia wyrazistość twarzy i oczu, ulepszy mimikę, a co najciekawsze – poprawi proporcje i ułożenie twarzy.

1 Uruchamiamy aplikację i dotykamy znaku plus, by dodać zdjęcie do poprawy. Po wczytaniu fotki wybieramy **NARZĘDZIA**.

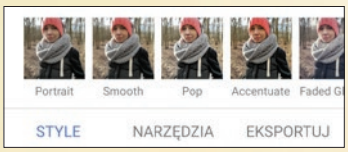

2 Nawigujemy do narzędzia **Portret** A.

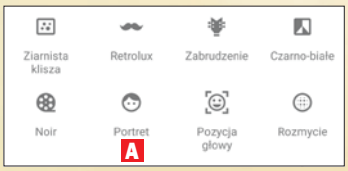

3 Wybieramy przycisk B, a następnie przesuwamy palcem pionowo po ekranie, by wybrać potrzebną opcję C. Gdy opcja jest podświetlona na niebiesko, przesuwamy palcem w prawo lub w lewo. Naciskamy przycisk D, by zaakceptować efekt.

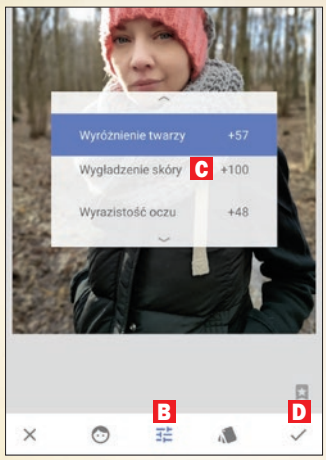

4 Wybieramy narzędzie **Pozycja głowy**, a następnie przycisk E. Aby poprawić kształt twarzy, przesuwamy suwak opcji F w lewo. Jeśli wybierzemy G, będziemy mogli zmienić pozycję twarzy, na przykład podnieść podbródek.

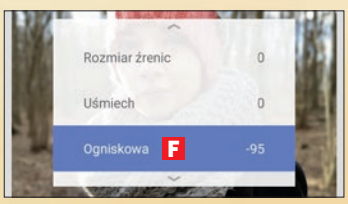

5 Aby zapisać zdjęcie w pamięci, wybieramy **EKSPORTUJ** i **Eksportuj** lub **Zapisz**.

CIEKAWE KOLORY

PHOTOSHOP EXPRESS

Licencja: **FREEWARE** Google Play, App Store Język:

- dużo narzędzi do poprawy zdjęć
- narzędzie podziału tonu
- możliwość dodania znaku wodnego
- filtry poprawiające wygląd fotografii

Kolory na zdjęciach możemy tonować. Miejscom najjaśniejszym czy najciemniejszym możemy nadać ciekawe zabarwienie, takie jak na starych fotografiach czy filmach. Takie możliwości oferuje nam mobilna aplikacja **Photoshop Express**. Program wymaga rejestracji.

1 Po uruchomieniu aplikacji wybieramy zdjęcie. Następnie wybieramy przycisk A, a potem odnajdujemy opcję **PODZIAŁ TONU** B.

2 Widzimy duże kolorowe pole C. W prawym narożniku znajduje się kółeczko odpowiadające za najjaśniejsze piksele zdjęcia, a w lewym narożniku podobne kółeczko odpowiadające za cienie.

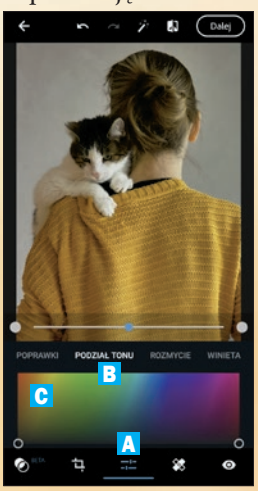

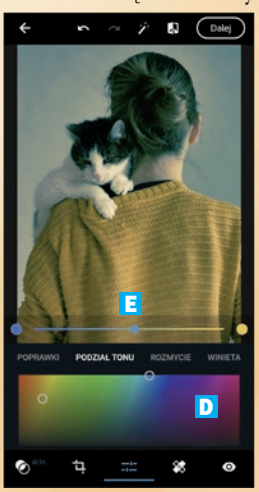

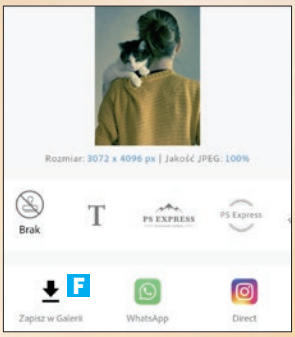

3 Przesuwamy kółeczka po kolorowym polu, nadając najjaśniejszym i najciemniejszym pikselom pasujący nam koloryt – na przykład tak jak na ilustracji D. Pamiętajmy, że im wyżej na polu znajdą się kółeczka, tym bardziej jaskrawy będzie nowy kolor. Postępujmy z wyczuciem.

4 Suwakiem E możemy zmienić równowagę pomiędzy kolorami, na przykład zwiększyć przewagę koloru w światłach.

5 Wybieramy **Dalej**, a potem **Zapisz w Galerii** F, by zapisać zdjęcie w pamięci.

Fot. Phonlawat Chaicheevinlikit/123rf.com

NAJLEPSZE PROGRAMY

DO KONWERSJI PLIKÓW WIDEO

Konwertery pozwalają **ŁATWO DOSTOSOWAĆ PLIKI WIDEO** do odtwarzania na dowolnym urządzeniu. Mają też inne zadania. Poznajmy najlepsze narzędzia do konwersji

Zdaniem autora

POMOC, GDY FILM „NIE DZIAŁA”

Zdarza się, że nagrane lub pobrane z sieci materiały wideo nie chcą się odtworzyć na telewizorze, smartfonie czy na komputerze z innym systemem. Takie niezgodności plików to, niestety, dosyć częste zjawisko, ale na szczęście są proste i darmowe programy, które pomagają rozwiązać ten problem. Za sprawą różnorodnych kodeków mogą zmienić typ pliku bez widocznej straty jego jakości.

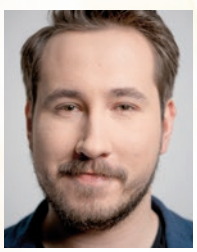

Bartłomiej Sieja

WIELE FORMATÓW I GOTOWE USTAWIENIA

HANDBRAKE 1.3.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **024** Język:

- gotowe profile ustawień dla konkretnych urządzeń
- obsługa wielu formatów i DVD/Blu-ray
- filtry wideo, odszumianie, kadrowanie

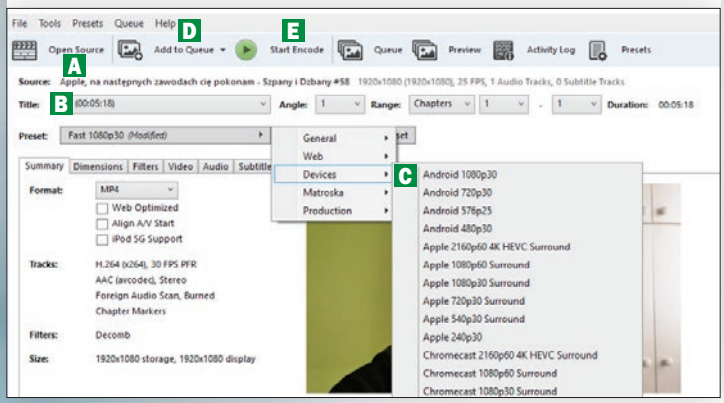

HandBrake jest narzędziem stworzonym z myślą o konwertowaniu filmów w formacie DVD do „prostszych” formatów, z którymi radzą sobie popularne odtwarzacze komputerowe i programy do montażu wideo. Jest to oprogramowanie Open Source, bez reklam, rozbudowywane przez społeczność. Radzi sobie skutecznie nawet z najbardziej „opornymi” typami plików. Jedną z ważniejszych cech HandBrake'a jest bardzo proste dodawanie i kolejkowanie wielu plików do konwersji.

W głównym oknie klikamy na **Open Source** A, by wybrać plik lub cały folder plików do konwersji. Wszystkie wybrane przez nas filmy znajdą się na liście **Title** B. Wybierając kolejne materiały, możemy zmieniać poszczególne ustawienia dla każdego wideo z osobna. Można też wybrać jedno z gotowych profili ustawień C dla konkretnych urządzeń. Na koniec klikamy na **Add to Queue** D i **Add All**. Wszystkie zadania pojawią się w kolejce. By rozpocząć konwersję, klikamy na **Start Encode** E.

FORMAT FACTORY 5.6.5

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **019** Język:

- obsługa wszystkich popularnych formatów multimedialnych, graficznych i PDF
- zgrywanie płyt CD-Audio i DVD
- gotowe profile ustawień wyjściowych

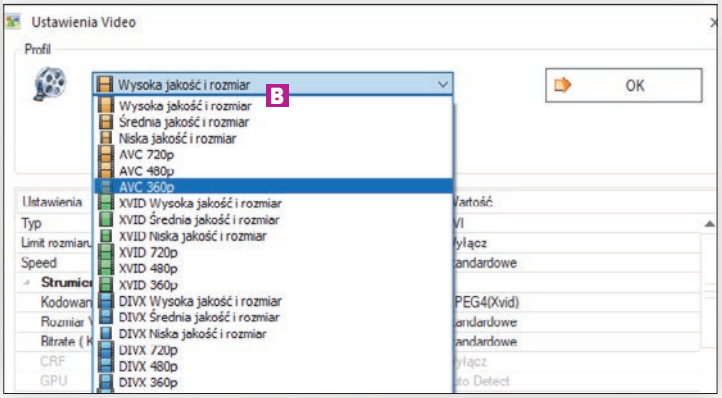

Format Factory to wszechstronny konwerter, nie tylko audio i wideo, ale też grafiki i PDF (ma przydatną funkcję łączenia ze sobą wielu dokumentów PDF). Menu programu A jest po lewej stronie głównego okna. Aby otworzyć plik, wybieramy najpierw format docelowy. Otworzy się nowe okno, w którym możemy dodawać pliki do konwersji. W prawym górnym rogu znajdziemy przycisk **Ustawienia wyjściowe** do dokładnego określania parametrów wyjściowych. Jest tu też rozwijana lista z ustawieniami predefiniowanymi B. Jeżeli chcemy użyć Format Factory do konwersji PDF, grafik lub tekstu albo by zamienić obraz w PDF bądź połączyć ze sobą kilka PDF-ów, w menu po lewej wybieramy **Dokument** C.

POBIERA I KONWERTUJE | PORĘCZNA KONWERSJA

ANY VIDEO CONVERTER 7.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **006** Język:

- pobiera wideo z takich serwisów, jak YouTube, Facebook, Vimeo, także w 4K
- konwertuje na popularne formaty
- umożliwia edycję wideo i wyodrębnianie audio

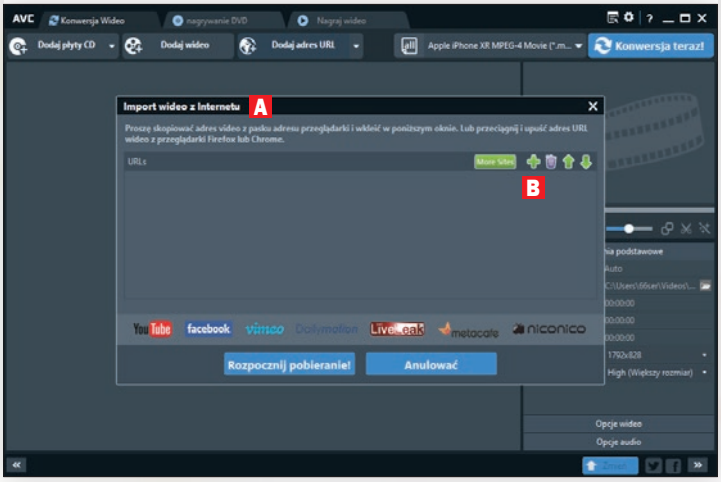

Any Video Converter to program z prostym interfejsem, pod którym ukrywa się jednak mnogość możliwości. Przede wszystkim wrażenie robi zakres formatów, jaki obsługuje program – jest ich około 50. Dzięki temu Any Video Converter bez problemu radzi sobie z przekonwertowaniem plików wideo, które zapisały aparaty, smartfony czy rejestratory samochodowe najmniej znanych marek. Co więcej, AVC ma także kilka przydatnych dodatkowych możliwości, jak pobieranie wideo czy prosta edycja.

POBIERANIE FILMÓW

AVC wśród konwerterów wyróżnia się możliwością bezpośredniego pobierania filmów z sieci, w tym z takich serwisów, jak YouTube, Facebook, Vimeo, Dailymotion. Aby pobrać plik z sieci, należy w głównym oknie programu kliknąć na **Dodaj adres URL**, co otworzy nowe okno **Import wideo z Internetu** A. Aby dodać adres filmu, który chcemy pobrać, klikamy na zielony znak + B, a następnie **Rozpocznij pobieranie!**.

ŁĄCZENIE KLIPÓW

Inną przydatną funkcją AVC jest możliwość łączenia kilku plików wideo w jeden.

1 Aby tego dokonać, należy zaimportować pliki wideo i ustawić je w oknie programu w odpowiedniej kolejności C.

2 Zaznaczamy wszystkie elementy, klikając na nie z wciśniętym klawiszem ctrl. Następnie klikamy prawym przyciskiem myszy na dowolny z nich. Z menu kontekstowego wybieramy **Połącz wszystkie pliki**.

3 Na koniec wybieramy odpowiednie ustawienie formatu, co ułatwia rozwijalna lista predefiniowanych plików wynikowych D. Gdy wszystko będzie gotowe, klikamy na **Konwersja teraz!**.

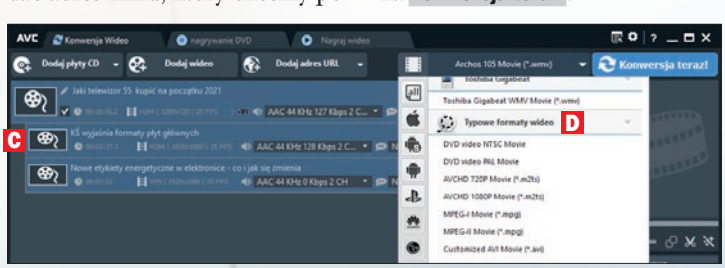

FILE CONVERTER 1.2.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **015/016** * Język:

- bardzo prosty i wygodny w obsłudze
- integruje się z menu kontekstowym
- obsługuje bardzo dużo formatów audio, wideo, graficznych i dokumentów

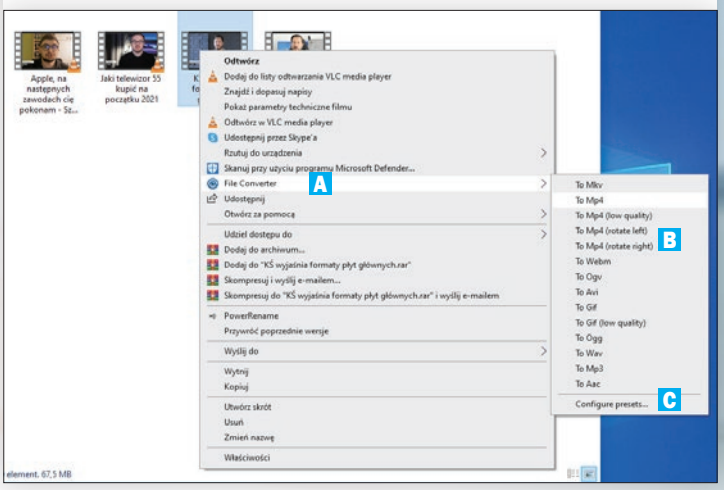

Jeżeli często konwertujemy pliki, na przykład z kamerki sportowej, smartfona czy rejestratora samochodowego, to warto rozważyć uproszczenie tego procesu. Zamiast za każdym razem uruchamiać aplikację do konwertowania plików, można konwerter „schować" w menu kontekstowym, które pojawia się po kliknięciu prawym przyciskiem myszy na plik w Eksploratorze. Taką właśnie możliwością wyróżnia się program **File Converter**, który nie tylko pozwala nam w intuicyjny sposób zmieniać format plików, ale także na przykład szybko je obracać.

SZYBKA KONWERSJA

Po zainstalowaniu programu na komputerze nie otwiera się żadne nowe okno. Za to po kliknięciu prawym przyciskiem myszy na plik zobaczymy w menu kontekstowym nową opcję – **File Converter** A. Pozwala ona wybrać docelowy format pliku, który chcemy przekonwertować.

OBRACANIE

File Converter pozwala także w prosty sposób obrócić film, który na przykład nagraliśmy przez przypadek w pionie i przy odtwarzaniu nie wyświetla się właściwie. W tym celu należy wybrać opcję z dopiskiem **rotate left** lub **rotate right** B, co obróci wideo w lewą lub prawą stronę.

WIĘCEJ OPCJI

Aby dostać się do bardziej szczegółowych funkcji programu, w menu kontekstowym **File Converter** wybieramy ostatnią pozycję – **Configure presets** C. Po otworzeniu nowego okna możemy dobrać między innymi szczegółową jakość konwersji dla każdego z obsługiwanych typów plików osobno.

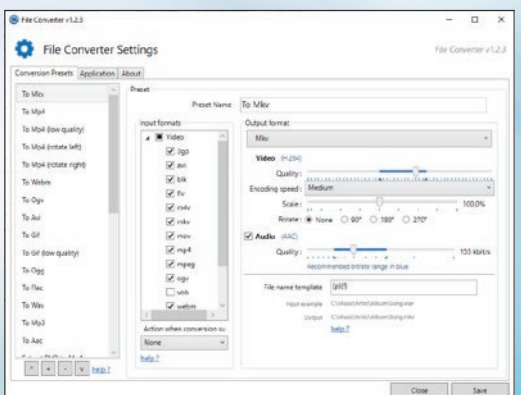

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

Fot. Tbaudatui1991/123rf.com

NAJLEPSZE PROGRAMY NA PC I SMARTFON

DOKUMENTY I PREZENTACJE

Tworzenie dokumentów i prezentacji to nie tylko siedzenie przed ekranem komputera. Możemy rozpocząć pracę lub robić poprawki na smartfonie. Oto najlepsze pakiety biurowe, które mają wersje ZARÓWNO MOBILNE, JAK I NA KOMPUTER

Zdaniem autora

MOBILNIE NIE ZNACZY GORZEJ

Możliwość edycji dokumentów i tworzenia ich również na urządzeniach mobilnych to dobre rozwiązanie dla osób, które są aktywne. Możemy pracować i na komputerze, i na smartfonie, w trakcie wykonywania innych czynności domowych, i na bieżąco śledzić zmiany we współdzielonych dokumentach.

Krzysztof Dziedzic

PRACA BIUROWA W CHMURZE

Nowoczesny pakiet biurowy działający w oknie przeglądarki internetowej. W skład **Dokumentów Google** wchodzi edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, program do tworzenia prezentacji multimedialnych, narzędzie do tworzenia interaktywnych formularzy oraz edytor grafiki. Jedną z największych zalet Dokumentów Google jest możliwość jednoczesnej pracy wielu osób nad tym samym dokumentem – każdy plik możemy łatwo udostępnić do edycji, komentowania lub przeglądania innym użytkownikom. Dokumenty Google obsługują pliki Worda – można je otwierać, edytować i zapisywać. Pakiet wymaga założenia bezpłatnego konta Google.

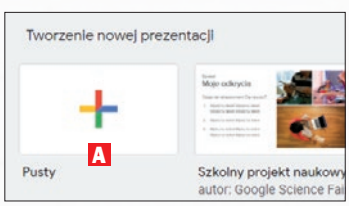

2 Następnie wybieramy gotowy szablon lub tworzymy pustą prezentację, klikając na **Pusty** A.

3 Po utworzeniu prezentacji możemy od razu ją udostępnić, a tym samym umożliwić innym osobom pracę w czasie rzeczywistym nad tym samym dokumentem. W prawym górnym rogu klikamy na **Udostępnij** B.

4 Wpisujemy adresy e-mail osób, które mają uzyskać dostęp, wybieramy ich poziom dostępu i klikamy na **Wyślij**.

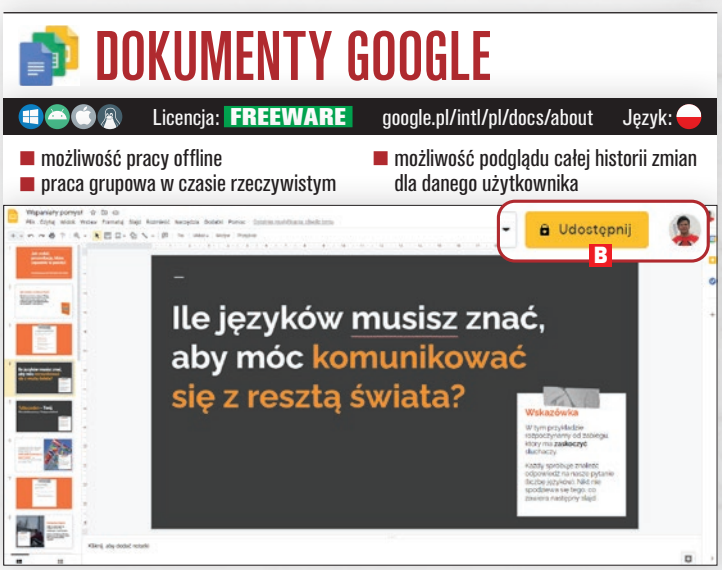

5 Od teraz wybrane przez nas osoby mogą razem z nami pracować. Możemy się z nimi komunikować, wykorzystując czat tekstowy, który dostępny jest również w prawym górnym rogu C.

Dokumenty Google działają w podobny sposób na smartfonie, wystarczy otworzyć je w przeglądarce i zalogować się na to samo konto, by rozpocząć dalszą edycję prezentacji czy tekstów.

TWORZYMY PREZENTACJĘ W GRUPIE

Często tworzymy prezentację jako dzieło grupowe, warto więc, korzystając z Dokumentów Google, udostępnić tworzony plik dla całej naszej grupy, wtedy wszyscy będą mogli pracować jednocześnie.

1 Uruchamiamy Prezentacje Google (**Slides**).

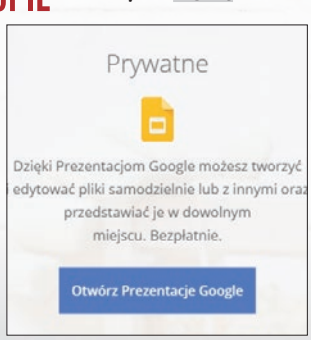

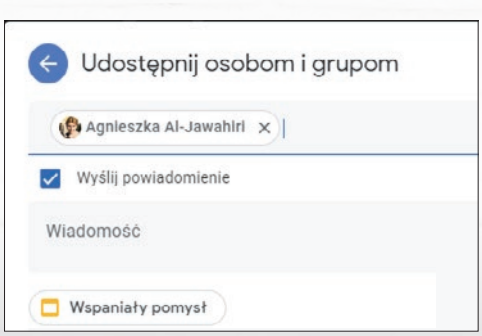

WYGODNE TWORZENIE DOKUMENTÓW

MICROSOFT OFFICE ONLINE

Licencja: **FREEWARE** microsoft.com* Język:

- synchronizacja między urządzeniami
- dostęp do narzędzi pakietu Office online
- możliwość korzystania z pakietu na urządzeniach mobilnych

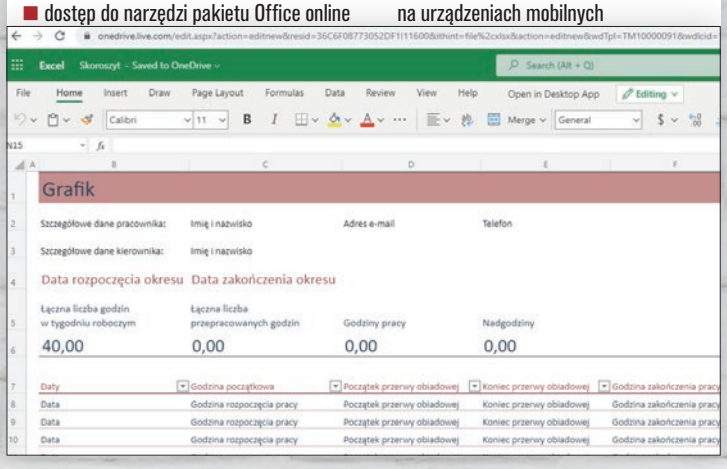

* Pełny adres: microsoft.com/pl-pl/microsoft-365/free-office-online-for-the-web

To kompletne rozwiązanie od firmy Microsoft, które ma podobną zasadę działania jak pakiet Google. Jako dysk chmurowy wykorzystywany jest OneDrive dostępny dla każdego za darmo. Jeśli jesteśmy przyzwyczajeni do pakietu Office, warto go wypróbować. Możemy skorzystać z narzędzi Word, Excel, PowerPoint, Outlook i OneNote. Funkcjonalność tych wersji programów pakietu Office jest prawie taka sama jak normalnej wersji dostępnej stacjonarnie na komputerze z przypisaną licencją. Możemy obsłużyć właściwie wszystkie pliki pakietu Office i udostępniać je każdemu oraz pracować jednocześ nie nad różnymi plikami i korzystać z darmowych szablonów.

KORZYSTAMY Z SZABLONU

Jeśli potrzebujemy utworzyć na przykład skoroszyt zawierający grafik godzin pracy, nie musimy tworzyć go sami od podstaw. Możemy skorzystać z gotowego szablonu. Sam skoroszyt możemy utworzyć na komputerze, a później wypełniać go w drodze do pracy, korzystając ze smartfona.

1 Po zarejestrowaniu konta i zalogowaniu się klikamy po lewej stronie na ikonę Excela **A**.

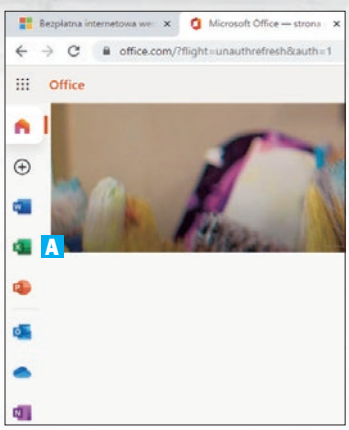

2 Następnie po prawej stronie klikamy na **Więcej szablonów**. Wybieramy lub wyszukujemy jeden z szablonów, który nam odpowiada, na przykład o nazwie **Grafik**.

3 Teraz wystarczy wypełnić skoroszyt danymi i zapisać, klikając na **Plik**, **Zapisz jako**.

4 Jeśli chcemy udostępnić nasz grafik, wystarczy kliknąć na **Udostępnianie** w prawym górnym rogu, podać adres e-mail lub nazwę kontaktu i kliknąć na **Wyślij**.

Warto wiedzieć: Dostęp do plików Office'a Online będziemy mieli w kilka chwil po ich zapisie na wszystkich urządzeniach, na których jesteśmy zalogowani do usługi OneDrive.

PADLET

Licencja: **FREEWARE** pl.padlet.com Język:

- możliwość dynamicznej pracy w zespole
- proste udostępnianie
- możliwość edycji z dowolnego urządzenia

Padlet doskonale sprawdzi się wszędzie tam, gdzie jest potrzebna praca grupowa. W uproszczeniu: tworząc nowy Padlet, tworzymy internetową tablicę, do której dostęp w czasie rzeczywistym mają wszyscy współpracownicy, których zaprosimy. Każdy może dodawać do tablicy swoje pomysły, zmiany widać na bieżąco. Dzięki temu bardzo szybko możemy przeprowadzić burzę mózgów – każdy może łatwo przedstawić innym swój pomysł.

ZACZYNAMY PRACĘ Z PADLETEM

1 Przy rejestrowaniu konta należy wybrać członkostwo **Basic**, które jest za darmo.

2 Następnie klikamy na górnym pasku na **Utwórz Padlet**.

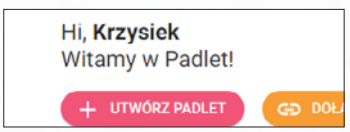

3 Wybieramy jeden z dostępnych układów, klikając na **Wybierz**.

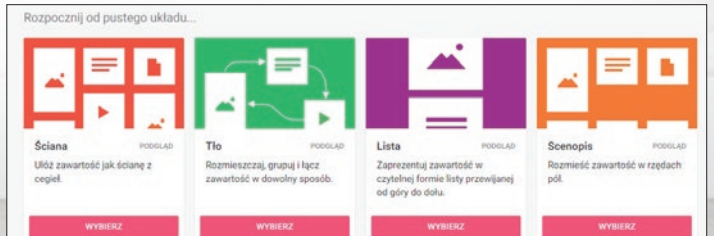

4 Po chwili możemy rozpocząć pracę z nowym Padletem. Aby wprowadzić treść, wystarczy dwukrotnie kliknąć na puste miejsce. Możemy dodawać teksty, obrazy, linki, pliki i inne elementy.

5 Aby udostępnić Padlet, klikamy w prawym górnym rogu na **Udostępnij**, a następnie możemy sami dodawać współpracowników lub wygenerować kod QR i udostępnić go innym.

Warto wiedzieć: Jeśli nie chcemy, aby na tablicy znalazły się nieodpowiednie treści, możemy aktywować filtr wulgaryzmów lub moderować treści, odrzucając te, które nie spełniają standardów przyjętych przez grupę.

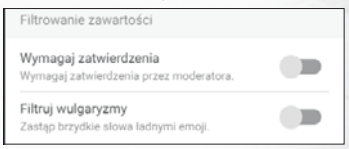

Fot. Evgeny Atamanenko/123rf.com

NAJLEPSZE DARMOWE PROGRAMY DO FAKTUROWANIA

Wiele osób prowadzi małe czy wręcz jednoosobowe firmy. Nie jest to łatwy kawałek chleba. Dlatego warto ułatwiać sobie zadanie, na przykład korzystając z **DOBRYCH DARMOWYCH PROGRAMÓW DO FAKTUROWANIA.** Poznajmy je

Zdaniem autora

DUŻE UŁATWIENIE

Prowadzenie firmy wymaga dużego zaangażowania. Na szczęście istnieją narzędzia, które pozwalają oszczędzić czas. Programy do fakturowania wiele czynności wykonują za nas – jak na przykład pobieranie i wprowadzanie danych kontrahenta.

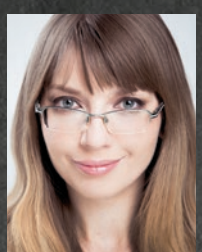

Alicja Żebruń

ELISOFT FAKTURY 2021

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **012** Język:

Program **ELISOFT** to darmowe narzędzie do fakturowania, które zainstalujemy na komputerze. Takie rozwiązanie jest optymalne dla osób, które nie chcą trzymać firmowych dokumentów w chmurze. Bezpłatna wersja programu pozwala wystawić do 15 faktur miesięcznie. Choć mamy tutaj dużo możliwości, to program nie pozwala na generowanie faktur typu marża lub zaliczkowych. Za to możemy utworzyć bazę kontrahentów (program pozwala na pobieranie danych firmy z GUS na podstawie numeru NIP) oraz bazę usług i towarów, co przyspiesza i ułatwia generowanie faktury. Możemy również tworzyć nowe faktury na podstawie już istniejących. Aby łatwo dodać kontrahenta do bazy, przechodzimy na zakładkę **Kontrahenci**, klikamy na **Nowy kontrahent**, podajemy numer NIP i klikamy na **Pobierz dane z GUS**, a potem na **Wyszukaj** i na **OK**. Aby następnie wprowadzić dane kontrahenta do faktury, na zakładce **Fakturowanie** wybieramy **Nowa faktura** i w polu **Nabywca** klikamy na przycisk **Wybierz**. Wybieramy kontrahenta z listy. Uruchomienie ELISOFT Faktury wymaga uprawnień administratora. Jeśli korzystamy z programu po raz pierwszy, program poprosi o nasz NIP. Reszta danych uzupełniona jest automatycznie na bazie danych z rejestru CEIDG.

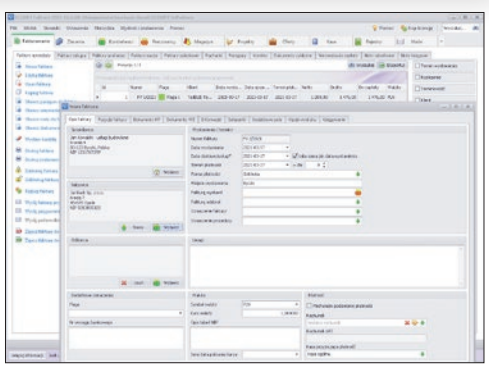

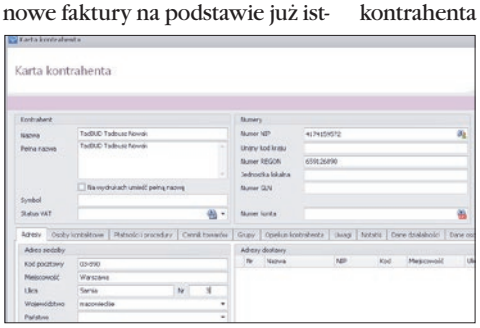

IFIRMA

Licencja: **FREEWARE** ifirma.pl Język:

IFIRMA to serwis internetowy dostarczający usługi związane z księgowością, który udostępnia również darmowe narzędzie do wystawiania faktur. Bezpłatnie możemy wystawić do 10 faktur miesięcznie. Narzędzie umożliwia wystawianie dowolnego rodzaju faktur. Dane kontrahentów możemy pobrać automatycznie z bazy GUS na podstawie numeru NIP lub możemy je wprowadzić w pola formularza samodzielnie. Zostaną one automatycznie umieszczone na fakturze. Program można zintegrować z Allegro czy innymi popularnymi platformami e-commerce (PrestaShop, WooCommerce, Shoper, Shoplo). Aby korzystać z aplikacji, musimy się zarejestrować i zalogować. Określamy, czy jesteśmy płatnikiem VAT, a potem podajemy numer NIP naszej firmy i klikamy na **pobierz dane z gus**, by automatycznie wprowadzić potrzebne informacje. Dane naszej firmy możemy też uzupełnić, przechodząc do menu **Konfiguracja** i wybierając **Dane firmy** oraz **Rachunki bankowe**. Aby wystawić fakturę, wybieramy z menu po lewej **Faktury**, a potem na przykład **Wystaw fakturę krajową**. IFIRMA udostępnia również bezpłatną aplikację mobilną do wystawiania faktur.

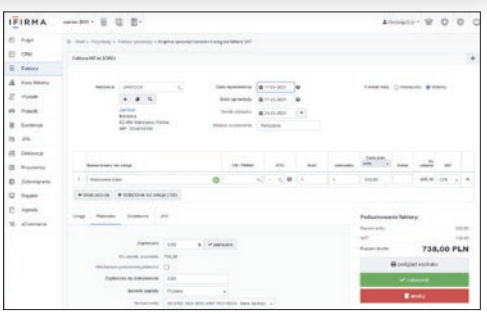

ROZLICZANIE PIT-ÓW

Na płycie Niezbędnika znajduje się dodatkowo darmowy program e-Deklaracje Desktop, który ułatwi nam składanie PIT-ów. Więcej o programie dowiemy się z kursu Niezbędnika.

INFAKT

Licencja: **FREEWARE** infakt.pl Język:

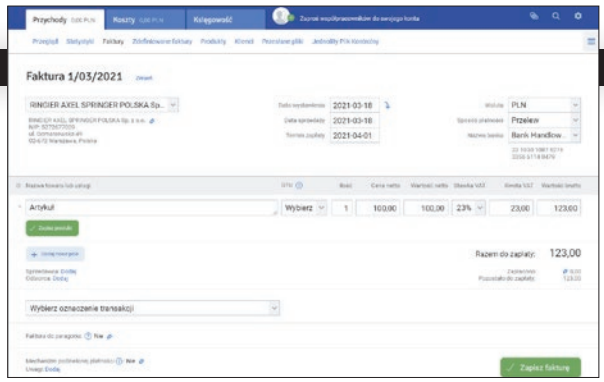

inFakt to online'owe biuro rachunkowe, udostępniające program do wystawiania faktur, umożliwiający bezpłatne wystawienie trzech dokumentów miesięcznie. Darmowa wersja ma ograniczoną liczbę edycji faktur. Możemy wystawiać różnego typu faktury, także pro forma, marża, zaliczkowe i korygujące. Po zarejestrowaniu się wybieramy **Nowa faktura**. Następnie podajemy NIP naszej firmy, by automatycznie pobrać dane z GUS. W kolejnym kroku wprowadzamy NIP naszego kontrahenta. Dane możemy również uzupełnić ręcznie. Przy uzupełnianiu numeru konta bankowego musimy ponownie podać hasło. Po utworzeniu i zapisaniu faktury wyświetlony zostaje podgląd. Teraz możemy dokument wysłać kontrahentowi lub wydrukować – na przykład do pliku PDF. Opcje znajdziemy po prawej stronie okna. **Uwaga!** Domyślnie włączona jest opcja **Szybkie Płatności inFakt** (obsługiwane przez dostawcę płatności elektronicznych BlueMedia). To oznacza, że do faktury dodany zostanie przycisk **A**, na który kliknięcie przekieruje kontrahenta do bramki płatności. Możemy tę opcję wyłączyć, klikając na przycisk **Wyłącz szybką płatność** po prawej stronie okna z podglądem. Aplikacja dostępna jest również w postaci mobilnej.

FAKTUROWNIA

Licencja: **FREEWARE** fakturownia.pl Język:

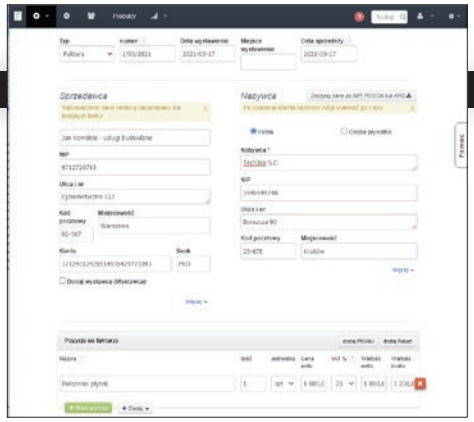

Fakturownia to wygodne i przyjazne online'owe narzędzie do wystawiania faktur dostępne pod adresem **fakturownia.pl**. Aby korzystać z aplikacji, należy się zarejestrować (można danymi Google lub Facebooka). Bezpłatna wersja (plan Micro) umożliwia wystawienie trzech faktur miesięcznie. Mamy za to nielimitowaną możliwość sporządzania dokumentów kosztowych oraz tworzenia bazy klientów i usług oraz produktów. Dostępne są różne szablony faktur do wyboru, możemy wstawić logo oraz pieczęć. Aplikacja pozwala na import i eksport danych (na przykład bazy klientów czy bazy produktów), a także na pobieranie danych kontrahenta z GUS na podstawie numerów NIP, REGON oraz KRS. Wprowadzone do faktury dane są automatycznie gromadzone w bazie, co pozwala na szybkie uzupełnienie kolejnych faktur dla tych samych kontrahentów. Bezpłatna wersja aplikacji nie pozwala na obsługę magazynu. Przy pierwszym użyciu, w trakcie rejestracji, określamy swoją subdomenę w domenie fakturownia.pl dla szybkiego dostępu do naszego konta. Dostępna jest również mobilna aplikacja **Fakturownia.pl**.

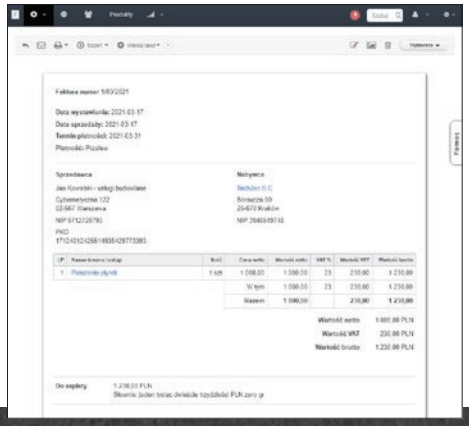

ABCFAKTURY

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **003** Język:

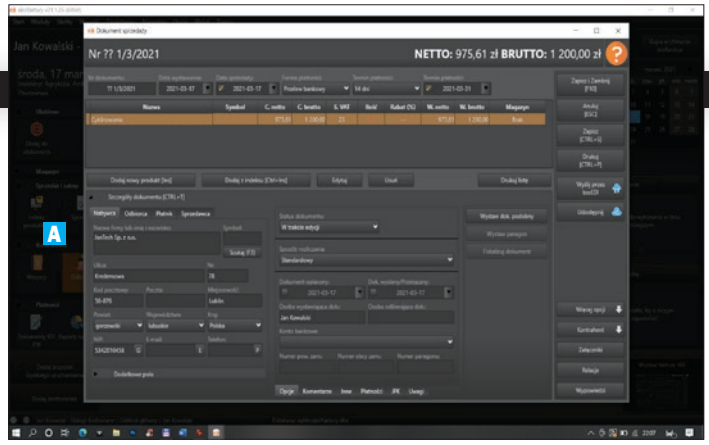

abcFaktury to darmowe narzędzie do wystawiania faktur i rachunków. Za pomocą programu wygenerujemy faktury VAT, pro forma, WNT, zaliczki czy korekty. Mamy do wyboru kilka szablonów faktur, które można edytować za pomocą edytora. Możliwe jest również drukowanie paragonów na drukarkach fiskalnych. Program pozwala na obsługę magazynu (dokumenty PZ, WZ, RW, PW, PL, MM), tworzy bazę kontrahentów, umożliwia prowadzenie prostego indeksu produktów i usług, obsługuje faktury walutowe. Pozwala również na wygenerowanie i wysyłkę plików JPK-V7M, JPK-V7K, JPK-FA i JPK-MAG. Na dokumentach możemy umieszczać logo czy znaki wodne. Możemy także wybrać kolor interfejsu, z którym najlepiej nam się będzie pracowało – na przykład czarny **A**. Bezpłatna wersja abcFaktury pozwala na wystawienie 10 dokumentów handlowych i 10 dokumentów magazynowych miesięcznie. Aby z niej skorzystać, wybieramy **B** i podajemy nasze dane. Musimy także stworzyć login i hasło użytkownika. Dla bardziej wymagających osób przeznaczono płatne wersje programu.

Fot. Atipat Chantarak/123rf.com

NAJLEPSZE NARZĘDZIA DLA MIŁOŚNIKÓW ASTRONOMII

Wydarzenia związane z eksploracją Marsa należą obecnie do najbardziej popularnych tematów pozaziemskich. Poznajmy najlepsze **NARZĘDZIA DLA MIŁOŚNIKÓW ASTRONOMII I KOSMOSU**, które uruchomimy na komputerze lub smartfonie

Zdaniem autora

MISJA NA MARSA

Alicja Żebruń

Podglądanie nieba, śledzenie astronomicznych i astronautycznych wydarzeń to jedna z przyjemniejszych rzeczy, jakie można robić w wolnym czasie. Zwłaszcza teraz, gdy płyną do nas coraz gorętsze wieści z Marsa. Pomocne w odkrywaniu tajemnic kosmosu są darmowe aplikacje i witryny. Oto najciekawsze z nich.

SYMULATOR KOSMOSU W 3D

Celestia jest symulatorem 3D całego kosmosu, a ograniczeniem jest jedynie liczba obiektów, które użytkownicy dodają do jej bazy. W Celestii możemy zwiedzić nie tylko nasz Układ Słoneczny, zobaczyć Międzynarodową Stację Kosmiczną na orbicie czy sondy na orbicie Marsa, a nawet łaziki na jego powierzchni. Możemy ruszyć w dalszą podróż, odwiedzić egzoplanety odkryte przez astronomów, zobaczyć z bliska pulsary, gwiazdy albo oddalić się i ujrzeć całe galaktyki, a nawet wszechświat. Do Celestii można dodawać także własne światy. Moc obliczeniowa wymagana przez Celestię do działania zależy od stopnia skomplikowania wyświetlanych obiektów i nakładanych na nie tekstur. Im są one dokładniejsze, tym bardziej realistyczny jest pokazywany przez Celestię kosmos.

DODATKI DO CELESTII

Celestia ma potężne możliwości, ale dopiero po instalacji dodatków jest w stanie je pokazać. Znajdziemy je pod adresem **www.celestiamotherlodenet**

Są tu na przykład wysokiej rozdzielczości obrazy Marsa. Wraz z plikami zawarte są instrukcje, gdzie należy wgrać dane. Musimy mieć w tym celu dostęp do katalogu instalacyjnego Celestia na komputerze.

LECIMY NA MARSA

1 Uruchamiamy program, następnie z menu **Nawigacja** wybieramy **Przeglądarka układu słonecznego**.

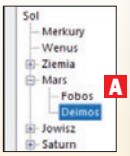

2 Na liście wskazujemy interesujący nas obiekt, na przykład Mars lub jeden z jego księżyców **A**. Klikamy na **Przejdź do**, potem na **OK**. Lot jest animowany, więc dotarcie do planety lub jej satelity trwa kilka sekund.

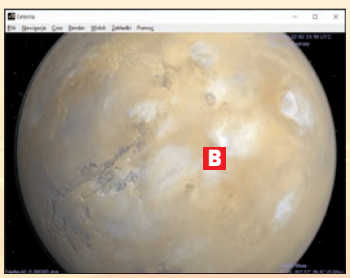

3 Obraz Marsa **B** można obracać klawiszami strzałek kursora z wciśniętym klawiszem Shift. Same strzałki ← i → obracają obserwatora wokół kierunku widzenia, a ↑ i ↓ prostopadle do tego kierunku. By zbliżyć planetę, używamy kółka myszy.

4 Domyślnie ruch planet odbywa się w czasie rzeczywistym. Żeby przyspieszyć ruch, wciskamy klawisz L, by spowolnić – wybieramy klawisz K.

5 Aby widok powierzchni planety był najwyższej jakości, z menu **Render** wybieramy **Rozdzielczość tekstur** i **Wysokie**.

CELESTIA 1.6.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **008** Język:

- pokazuje kosmos w 3D
- realistyczne tekstury
- możliwość podróżowania po całym kosmosie

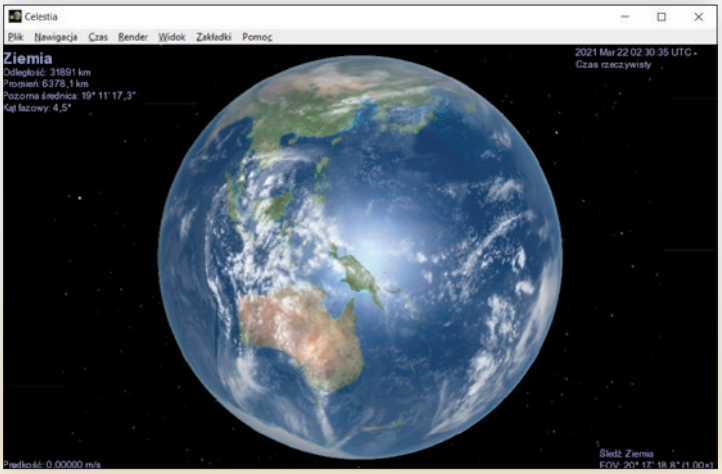

NIEBO NAD HORYZONTEM

STELLARIUM

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **046** * Język:

- pokazuje niebo nad naszą lokalizacją
- uwzględnia horyzont i atmosferę
- wyszukuje obiekty na niebie
- pokazuje gwiazdozbiory

* Na płycie program jest w wersji 64-bitowej.

Stellarium to program typu planetarium, wyróżniający się ogromnym realizmem wyświetlanego obrazu nieba. Uwzględniany jest tu wygląd horyzontu, który można zmienić, podstawiając nawet samodzielnie wykonane zdjęcia otoczenia, z którego lubimy obserwować niebo. Program symuluje zaświetlenie nieba światłem miast, wsi, zanieczyszczenia atmosfery, możliwe jest także określenie zasięgu jasności obiektów, które są widoczne, dzięki czemu to, co jest pokazane na ekranie komputera, przypomina dokładnie to, co zobaczylibyśmy w danym momencie na niebie.

JAK ROZPOCZĄĆ OGLĄDANIE NIEBA

1 By wyświetlić niebo w naszej okolicy, wciskamy klawisz F6.

2 Możemy wybrać najbliższe miasto z listy A, wskazać przybliżoną pozycję na mapce B lub podać dokładne współrzędne geograficzne. Zamykamy okno lokalizacji.

3 Przesuwając kursor myszy na pasek stanu C, wysuniemy menu z przyciskami do włączania lub wyłączania dodatkowych danych wyświetlanych na niebie, na przykład światła atmosfery czy gwiazdozbiorów D. Przyciski E służą do kontrolowania upływu czasu.

JAK ZNALEŹĆ MARSA NA NIEBIE

1 Po uruchomieniu Stellarium wciskamy klawisz F3, a następnie wpisujemy **Mars** jako szukany obiekt. Wciskamy enter.

2 Stellarium zaznaczy aktualną pozycję Marsa na niebie. Planeta może być niewidoczna, jeśli akurat znajduje się pod horyzontem.

PRZELOTY SATELITÓW

HEAVENS-ABOVE

Licencja: **FREEWARE** Do pobrania z Google Play Język:

- pokazuje satelity na niebie
- wyświetla trajektorię MSK
- pozwala wyszukać obiekt
- udostępnia listę nocnych wydarzeń

Aplikacja mobilna **Heavens-Above** jest źródłem ciekawych informacji przede wszystkim dla miłośników obserwacji satelitów. Dla każdego satelity widocznego na niebie mamy dokładnie podaną trajektorię przelotu z wyróżnioną jej częścią, gdy Słońce pozwala nam go oglądać. To najszybszy sposób, by przekonać się, kiedy Międzynarodowa Stacja Kosmiczna (MSK) będzie widoczna na naszym niebie, jak będzie jasna i na jakiej wysokości się znajdzie.

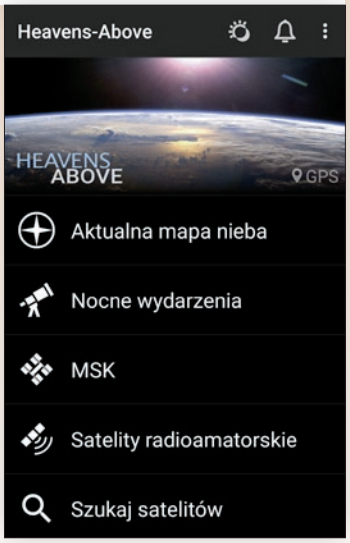

SZUKAMY MSK NA NIEBIE

1 Uruchamiamy aplikację i klikamy na **MSK**.

2 Wyświetli się lista przelotów MSK nad naszą lokalizacją (uwaga, smartfon musi mieć włączoną lokalizację).

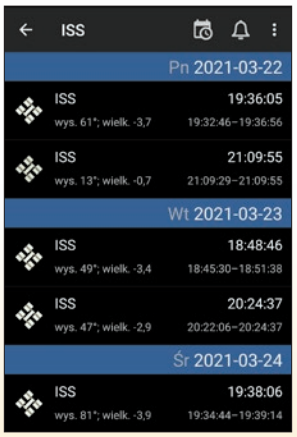

3 Wybieramy interesujący nasz przelot, by zobaczyć mapę nieba z zaznaczoną trajektorią A. Program podaje moment pojawienia się stacji na niebie i kierunek, gdzie należy jej szukać.

4 Ponieważ MSK nawet nad horyzontem nie zawsze odbija światło, najważniejsza jest dla nas ta część trajektorii, która zaznaczona jest na biało. Tylko wtedy zobaczymy MSK gołym okiem.

5 Na zakładce **Orbita** widoczny jest widok Ziemi wraz z linią nocy i orbitą MSK.

6 Jeśli w danym dniu nie ma przelotów MSK nad nami, możemy zmienić datę. Wybieramy B i w kalendarzu wskazujemy dzień. Aplikacja poda spodziewane przeloty w ciągu danego dnia i trzech kolejnych.

WYSZUKUJEMY OBIEKT | OBRAZ Z NIEBEM

SKY MAP

Licencja: **FREEWARE** Do pobrania z Google Play Język:

- pozwala łatwo zidentyfikować obiekt na niebie
- łatwe wyszukiwanie obiektów
- proste podręczne narzędzie

Sky Map to prosta aplikacja smartfonowa, którą warto mieć zawsze pod ręką. Jest ona obowiązkowym narzędziem miłośnika astronomii czy osoby zainteresowanej spontanicznie obiektami pojawiającymi się na niebie. Aplikacja bardzo pomaga w identyfikacji i wyszukiwaniu ciał niebieskich. Wyświetla mapę nieba z pozycjami najważniejszych obiektów, bazując na danych z sensorów położenia, w które wyposażony jest nasz smartfon. Wystarczy skierować smartfon na niebo lub… pod nogi, a zobaczymy, co się przed lub pod nami w przestrzeni kosmicznej znajduje.

ROZPOZNAJEMY OBIEKT NA NIEBIE

1 Uruchamiamy Sky Map, a następnie kierujemy smartfon na obiekt na niebie – zupełnie tak, jakbyśmy chcieli go sfotografować (nie uruchamiamy jednak aparatu).

2 W oknie Sky Map wyświetli się obraz nieba odpowiadający temu, co widziałby obiektyw aparatu w smartfonie. Na ekranie zobaczymy podpisane obiekty widoczne na badanym obszarze nieba. Możemy zobaczyć także gwiazdozbiory. Widok zbliżamy lub oddalamy, szczypiąc ekran.

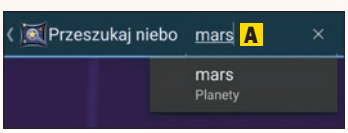

WYSZUKUJEMY OBIEKT NA NIEBIE

1 Wybieramy lupkę **A** u góry ekranu i wpisujemy nazwę obiektu, na przykład Mars.

2 Aplikacja wyświetli czerwone kółeczko ze strzałką – podążamy smartfonem za wskazanym kierunkiem i odnajdujemy obiekt na niebie **B**.

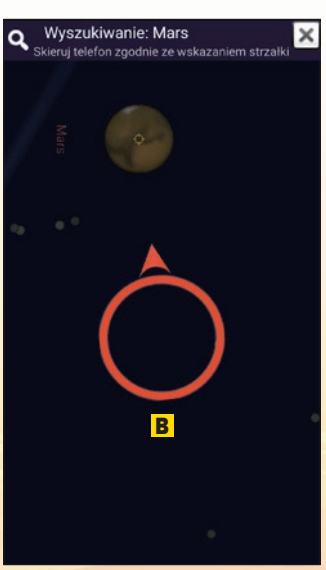

SKY CHART (CARTES DU CIEL) 4.2.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **042/043** * Język:

- pokazuje wszelkie obiekty na niebie
- pozwala na zapisywanie obrazów map
- może być wykorzystywany do sterowania teleskopem

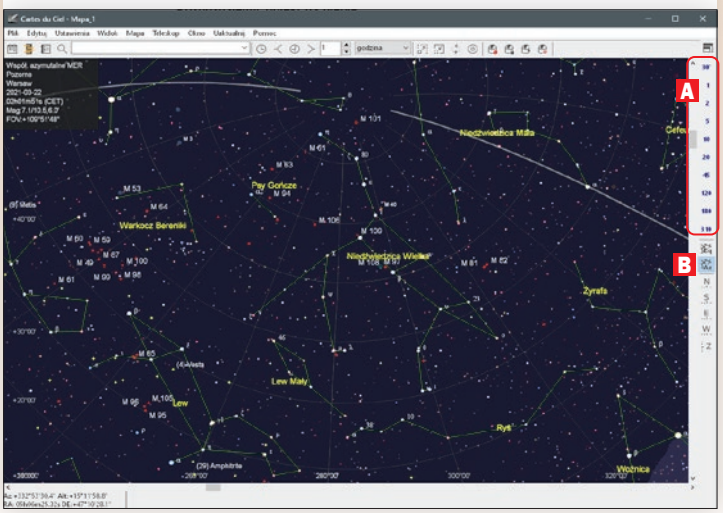

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

Sky charts (Cartes du Ciel) to cyfrowy odpowiednik drukowanych map nieba, z dostępem do największych baz danych z pozycjami gwiazd i innych obiektów głębokiego nieba. Najważniejszą zaletą aplikacji jest kompletność wyświetlanych informacji. Program może być wykorzystany do sterowania teleskopem (wymaga to odpowiedniego połączenia).

GENERUJEMY MAPĘ Z WIDOKIEM NIEBA

1 Po instalacji i pierwszym uruchomieniu należy wybrać pozycję obserwatora. Można podać współrzędne, wskazać pozycję na mapie, ale najprościej kliknąć na **Lokalizacja internetowa**. Wtedy program pobierze z systemu dane o naszej lokalizacji. Klikamy na **OK**.

2 Wybieramy fragment nieba, który chcemy mieć na mapie. Przyciski **A** zmienią pole widzenia, a **B** kierunek obserwacji. Można także nawigować z pomocą kursora i kółka myszy.

3 Jeśli chcemy zmienić kolory mapy, z menu **Ustawienia** wybieramy **Wszystkie opcje programu…**, a następnie **Wyświetlanie** i **Kolory wyświetlania**. Możemy dobrać gotowe zestawy barw, albo – klikając na dany kolor **C** – ustawić dla danego obiektu nowy. Klikamy na **OK**.

4 Aby zapisać wybrany fragment mapy jako obraz (PNG, JPEG lub BMP), wybieramy **Plik** i **Zapisz obraz…** i **Zapisz**.

5 **Uwaga!** Mapa drukowana prosto z programu jest na białym tle (po to, by oszczędzić tusz w drukarce).

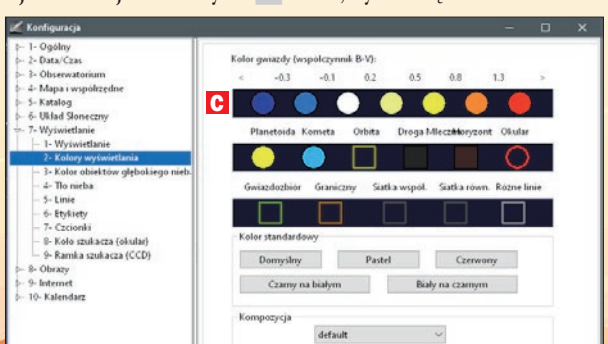

KOMPENDIUM WIEDZY

THE SKYLIVE

Licencja: **FREEWARE** theskylive.com Język:

- informacje o najnowszych odkryciach astronomicznych
- przestrzenny model Układu Słonecznego

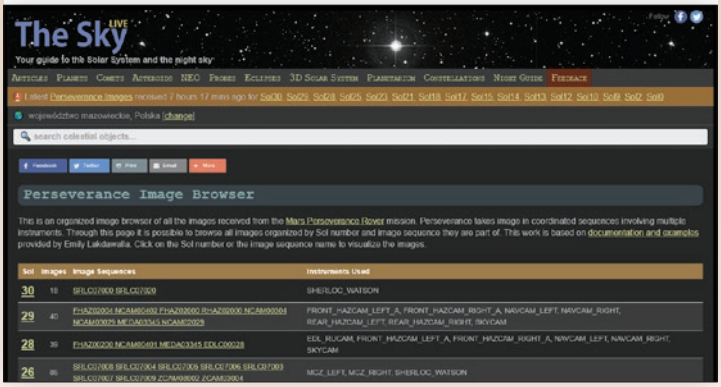

Strona internetowa **theskylive.com** łączy w sobie kompendium wiedzy o astronomii z zestawieniem informacji o aktualnych wydarzeniach na niebie, a także tym, co dzieje się w ramach misji kosmicznych. Połączone są one z encyklopedycznymi informacjami o kosmicznych obiektach i interaktywną, wyświetlaną w czasie rzeczywistym mapą nieba, w której można zmieniać perspektywę i pole widzenia. The SkyLive pozwoli nam dowiedzieć się o najnowszych odkryciach, na przykład o tym, co nowego na Marsie zobaczył łazik Perseverance.

Po otworzeniu strony theskylive.com zobaczymy podsumowanie dnia, w tym informacje o położeniu planet, najjaśniejszych planetoid i komet, a także fazach Księżyca i aktualnie aktywnych deszczach meteorów. Są tu także linki do najciekawszych artykułów o tematyce astronomicznej.

ROZPOCZYNAMY OGLĄDANIE NIEBA

Po uruchomieniu The SkyLive warto ustawić naszą lokalizację. Domyślnie jest to Greenwich. Klikamy na **change** i przestawiamy niebieską pinezkę na mapie **A** na wybraną przez nas lokalizację. Klikamy na **Confirm Location**. Strona The SkyLive zapamięta naszą pozycję.

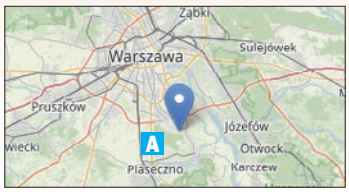

NARZĘDZIA THE SKYLIVE

Na górze strony The SkyLive mamy odnośniki do najważniejszych modułów tego narzędzia:

- **3D Solar System** – przestrzenny model Układu Słonecznego, z animacją ruchu planet **B**.

- **Planetarium** – uproszczone planetarium, które pokazuje aktualny lub w wybranym momencie widok nieba.
- **Eclipses** – to zestawienie wszystkich zaćmień Słońca i Księżyca w bieżącym roku i nadchodzących latach. Dla każdego wydarzenia wygenerowana jest mapka, która pokazuje, gdzie zaćmienie będzie widoczne.
- **Night Guide** – przewodnik po nocnym niebie z zestawieniem najciekawszych wydarzeń nadchodzącej nocy.

GOOGLE EARTH PRO

Licencja: **FREEWARE** google.pl Język:

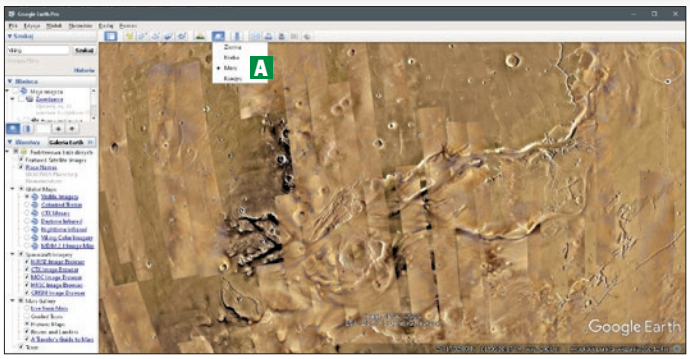

Google Earth Pro to bardziej rozbudowana wersja Map Google, której zaletą jest możliwość korzystania offline. Mamy tutaj dostęp do zdjęć satelitarnych i map, widoku z ulicy (Street View), a także możliwość oglądania zdjęć historycznych oraz korzystania z symulatora lotu. Miłośnikom astronomii spodoba się możliwość zwiedzania Księżyca oraz Marsa, których powierzchnię dzięki wysokiej rozdzielczości zdjęciom można obejrzeć bardzo dokładnie. Zaznaczone są tu pozycje łazików, lądowników i inne ślady ludzkiej ingerencji. Google Earth Pro wyświetla także świetną symulację kosmosu (w tym odległe mgławice i galaktyki) na bazie zdjęć wykonanych przez teleskop Hubble'a.

Aby odbyć wycieczkę na Marsa, z paska menu wybieramy **A**. Za pomocą myszy możemy obracać planetę, a kręcąc kółkiem myszy, oddalać lub przybliżać.

EYES.NASA.GOV

Licencja: **FREEWARE** eyes.nasa.gov Język:

Witryna **eyes.nasa.gov** zawiera silnik animacji Układu Słonecznego z uwzględnieniem najciekawszych obiektów i misji prowadzonych między innymi przez NASA. To uproszczona wersja witryny solarsystem.nasa.gov, na której łatwiej dotrzeć do symulacji na przykład lotu Voyagera czy też takich plansz informacyjnych jak arcyciekawego DSN Now, które pokazuje aktualne podsumowanie aktywności sytemu kosmicznej komunikacji **A**. Są to dane pokazujące, z którymi sondami aktualnie komunikują się naziemne centra kontroli.

Witryna eyes.nasa.gov dostępna jest także jako aplikacje desktopowe i mobilne na systemy Android i iOS. Mamy trzy podstawowe narzędzia: **Eyes on the Earth** (symulator i leksykon informacji na temat Ziemi oraz ciekawych wydarzeń na jej powierzchni), **Eyes on the Solar System** (symulator koncentrujący się na prezentacji najciekawszych zagadnień w skali Układu Słonecznego) oraz **Eyes on Exoplanets** (symulator planet pozasłonecznych wykorzystujący dane dla wszystkich odkrytych dotychczas egzoplanet).

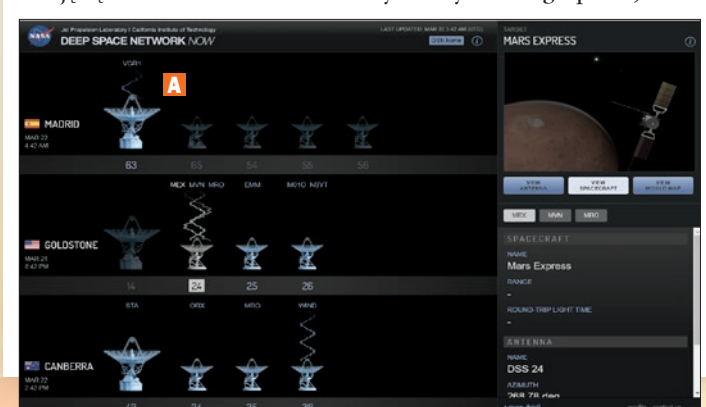

Fot. Ocelot/iStockphoto.com

NAJLEPSZE ODPRĘŻAJĄCE GRY NA SMARTFONY

HARRY POTTER: ZAGADKI I MAGIA

Licencja: **FREEWARE** Google Play, App Store Język:

Układanie kolorowych kształtów to często wybierany rodzaj gier mobilnych. Wywodzi się od wciąż lubianego **Bejeweled**, a szczyt popularności osiągnął za sprawą **Candy Crush**. I wciąż ma się bardzo dobrze, czego dowodem są takie produkcje, jak **Harry Potter: Zagadki i magia** z oficjalną licencją na wykorzystanie nazw i wizerunków postaci z książek J.K. Rowling i powstałych na ich podstawie filmów. Wraz z postępami w grze odblokowujemy nowe umiejętności i czary, które pomagają w kolejnych układankach. Zadania w grze nawiązują do znanych z książek i filmów przygód Harry'ego, Rona i Hermiony. Gra oferuje codzienne wyzwania, które urozmaicają zabawę. Mimo że trzon rozgrywki pozostaje niezmieniony względem pierwowzorów gatunku, wiele usprawnień i dodatkowych elementów sprawia, że tytuł ten został uznany za jedną z najlepszych gier mobilnych 2020 roku.

DREAMWORKS TROLLS POP: BUBBLE SHOOTER & COLLECTION

Licencja: **FREEWARE** Google Play, App Store Język:

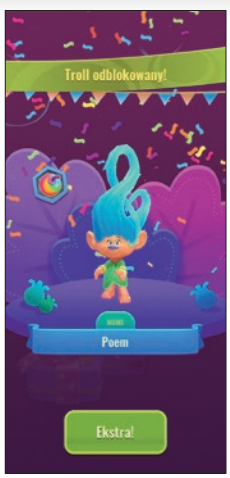

Gry polegające na zbijaniu kulek przez dopasowywanie ich koloru to nic nowego, ale każdy taki tytuł zyskuje fanów. Tu dodatkowym atutem są Trolle z popularnej animacji studia DreamWorks. Zadanie wydaje się proste – trafić kolorową kulką tak, by utworzyła połączenie jak największej liczby obiektów o tej samej barwie. Łatwa z początku zabawa z czasem staje się coraz bardziej wymagająca – oprócz celnego oka i umiejętności główkowania przydaje się odrobina szczęścia. Kolorowy, lekko psychodeliczny świat Trolli sprawia jednak, że uśmiech nie schodzi z twarzy podczas całej rozgrywki. Nawet gdy którąś z plansz musimy powtórzyć.

POKÉMON CAFÉ MIX

Licencja: **FREEWARE** Google Play, App Store Język:

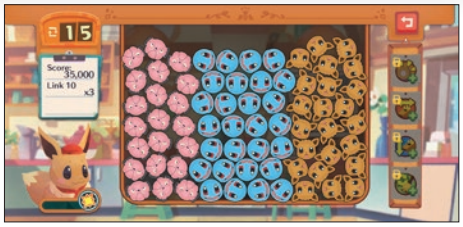

Chociaż nazwa sugeruje, że w **Pokémon Café Mix** naszym zadaniem będzie prowadzenie kawiarni, to jest to jedynie połowiczna prawda. W trakcie rozgrywki będziemy bowiem głównie łączyć kolorowe ikonki Pokémonów tak, by kompletować w ten sposób „zamówienia", a te z czasem stają się coraz bardziej skomplikowane. Miła zabawa nie tylko dla fanów serii Pokémon.

ALTO'S ADVENTURE | ALTO'S ODYSSEY

Licencja: **FREEWARE** Google Play, App Store Język:

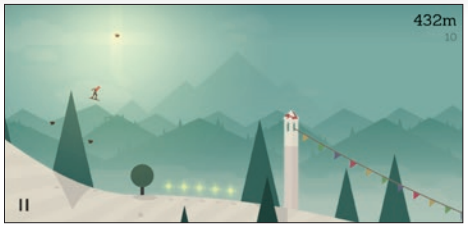

Dwie gry z serii Alto's to odprężająca przygoda, która koi zarówno kolorową grafiką, jak i niesamowitą oprawą muzyczną. **Alto's Adventure** i **Alto's Odyssey** to platformowe „auto runnery", a więc gry, w których nasza postać bez przerwy podąża w jednym kierunku. W przypadku przygód tytułowego Alto – bohater zjeżdża na desce snowboardowej z niekończącej się góry. W międzyczasie łapie lamy, które uciekły mu z zagrody, zbiera złote monety, a także… wykonuje sztuczki. A wszystko to za sprawą dotykania ekranu jednym palcem, dzięki czemu nawet najmniej wprawiona w granie na smartfonach osoba nie będzie miała problemu ze zrozumieniem podstaw zabawy.

Chwila przerwy w pracy lub szkole, a natłok nerwów i obowiązków nie pozwala odpocząć? Od czego jest smartfon i świat kolorowych odprężających gier, które można mieć za darmo! Oto kilka tytułów, które **POZWOLĄ ZRELAKSOWAĆ SIĘ** nawet podczas bardzo krótkiej przerwy

Zdaniem autora

NIE TRZEBA BYĆ „DOBRYM", BY GRAĆ

Nie każda gra, tak na komputerze, konsoli, jak i na smartfonie, testuje nasze umiejętności i czas reakcji. Czasami pozwala nam też popełniać błędy i odprężać się podczas zabawy, nawet kilkuminutowej.

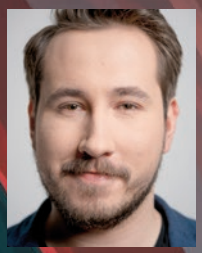

Bartłomiej Sieja

COOKIES MUST DIE

Licencja: **FREEWARE** Google Play, App Store Język:

„Wściekłe ciastka, zabójcze galaretki, wybuchowe czekoladki i inne równie słodkie, jak niebezpieczne słodycze czekają!" – czy można się oprzeć takiemu opisowy gry? Jedna z najczęściej nagradzanych produkcji 2020 roku dla Androida to pełna akcji gra o… wyrobach cukierniczych. A to sugeruje, że gra jest kolorowa i zwariowana. I tak jest w rzeczy samej. **Cookies Must Die** to dynamiczna platformówka z barwną, przyjemną dla oka grafiką. Bohaterem jest Jack, „tajny superagent", którego DNA zostało zmienione, by mógł walczyć z hordą… zmutowanych ciastek. Poruszamy nim szybkimi maźnięciami ekranu, które sprawiają, że Jack wybija się w powietrze, niszcząc po drodze ciasteczkowych wrogów, zbierając punkty i przebijając się przez obiekty. W grze są też walki z potężnymi bossami. Pomoże nam w nich arsenał broni, gadżetów i efekty slow motion, pozwalające na precyzyjne ataki przeciw cukierniczym hordom.

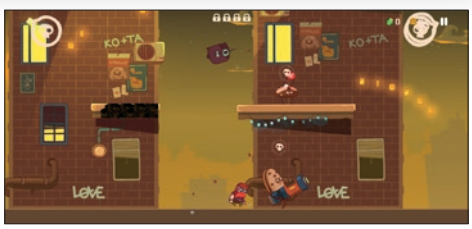

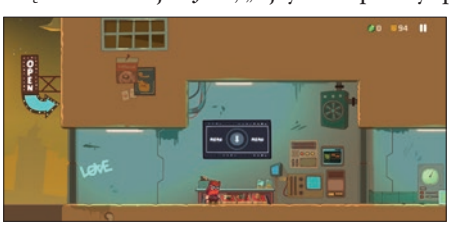

BRAWLHALLA

Licencja: **FREEWARE** Google Play, App Store Język:

Najlepsza kompetytywna (czyli walka i rywalizacja) gra 2020 roku na smartfony z systemem Android. Nic dziwnego. Kolorowa grafika i szybka akcja sprawiają, że to świetna produkcja zarówno na chwilę odprężenia, jak i długie kwadranse walk z przeciwnikami. Głównym celem **Brawlhalli** jest wygranie pojedynków, które toczą się na niewielkich planszach. Do wyboru mamy tryby **1 na 1**, **2 na 2**, **3 na 3**, a nawet **4 na 4**. Do tego pojedynki możemy rozgrywać w grze szybkiej i rankingowych meczach online z żywymi przeciwnikami. Można też zapraszać znajomych do prywatnego pojedynku. Urozmaiceniem jest dużo pobocznych trybów zabawy, w tym takie, gdzie celem jest doprowadzenie piłki na pole przeciwnika. Dużym atutem jest brak wewnętrznych mikropłatności wpywających na statystyki i umiejętności postaci. Dzięki temu można grać bez konieczności wydawania rzeczywistych pieniędzy i nie tracić nic względem graczy z całego świata.

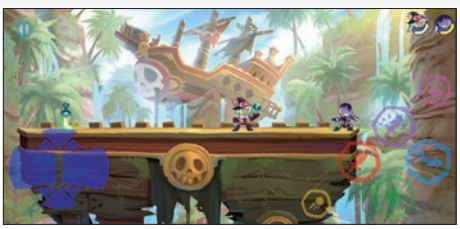

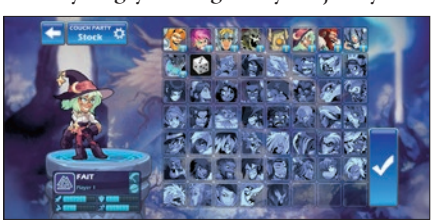

I LOVE HUE I I LOVE HUE TOO

Licencja: **FREEWARE** Google Play, App Store Język:

Dwie niezwykle minimalistyczne gry, które od pierwszego uruchomienia zachwycają dźwiękami i kolorami. Naszym celem jest tu dopasowywanie do siebie figur geometrycznych pod względem koloru. Gry w żadnym wypadku nie karzą nas za błędy, nie wymuszają pośpiechu, a przed rozpoczęciem kolejnego etapu możemy podejrzeć właściwy układ, zanim „przemieszają" nam kolorowe kafelki.

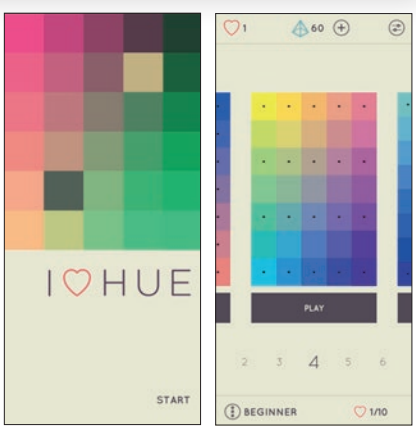

PENGUIN ISLE

Licencja: **FREEWARE** Google Play, App Store Język:

Bez wątpienia jedna z najbardziej odprężających gier dostępnych na smartfony. Jest to produkcja w popularnym gatunku idle clicker (gra w klikanie). To my decydujemy, co rozbudowywać w świecie ptaków nielotów, a kolejne dodawane elementy sprawiają, że przybywa pieniędzy na dalszą ekspansję. W **Penguin Isle** ogromną frajdę sprawia samo obserwowanie życia naszych pingwinich podopiecznych, którzy pełnią różne role w małym świecie. Mamy pingwiny ogrodników, pingwiny górników itd. Z każdym kolejnym ulepszeniem liczba obiektów na mapie świata się powiększa, a my dostajemy dostęp do kolejnych gatunków i „pingwinów specjalnych".

Fot. Antishock/123rf.com

5 NAJLEPSZYCH MAŁYCH, DARMOWYCH NARZĘDZI NA MACA

W dwunastej odsłonie kącika macOS zapraszamy na przegląd pięciu małych, przydatnych darmowych **PROGRAMÓW, KTÓRE UŁATWIAJĄ CODZIENNĄ PRACĘ NA MACU**

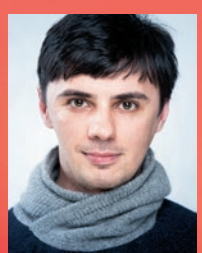

Mariusz Michalski
autor

APPCLEANER

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z ksplus.pl Język:

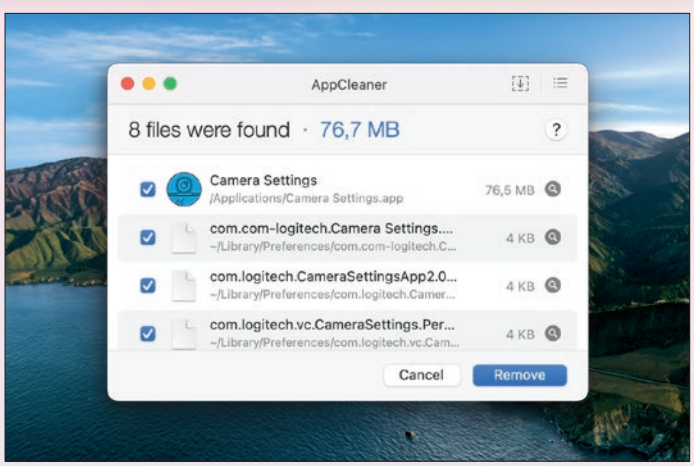

AppCleaner to mała aplikacja, która umożliwia dokładne odinstalowanie programów z macOS. Zasadą działania przypomina znany użytkownikom Windows popularny Revo Uninstaller, który wyszukuje w komputerze i usuwa wszelkie pozostałości po deinstalowanym programie, takie jak pliki konfiguracyjne czy tymczasowe. Obsługa AppCleanera jest prosta: przeciągamy ikonę programu do odinstalowania z folderu Aplikacje na okno AppCleanera, ten wyszuka wszystkie powiązane z nim pliki w komputerze i umożliwi ich usunięcie kliknięciem na przycisk **Remove**.

MACOWE ODINSTALOWYWANIE

Jednym z moich ulubionych rozwiązań w macOS jest prosty sposób odinstalowywania programów, który polega na przeciąganiu ich do kosza. Technicznie rzecz biorąc, gdy widzimy ikonę danej aplikacji w Finderze, nie jest to w rzeczywistości pojedynczy plik. Wewnątrz znajduje się cała struktura folderów i plików tej aplikacji, której zawartość można zobaczyć, klikając prawym przyciskiem myszy na ikonę programu i wybierając opcję **Pokaż zawartość pakietu**. Warto wiedzieć, że programy nie przechowują wszystkich swoich plików w tym miejscu. Dodatkowe pliki konfiguracyjne, tymczasowe i na przykład logi zapisują w domyślnie ukrytym w macOS folderze **Biblioteki**, co może powodować, że w trakcie standardowej deinstalacji programu nie zostaną automatycznie usunięte. Dlatego komputery Mac też mają narzędzia typu CCleaner, takie jak darmowy **AppCleaner** czy płatny **CleanMyMac**.

AMPHETAMINE

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Mac App Store Język:

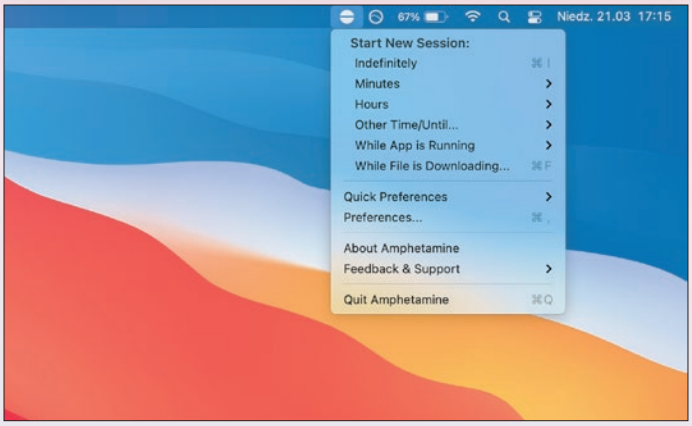

Amphetamine to mała aplikacja, która zapobiega przechodzeniu komputera Mac w stan automatycznego uśpienia. Pozwala też wstrzymać funkcję automatycznego przyciemniania ekranu oraz uruchamianie się wygaszacza ekranu w czasie naszej bezczynności. Program działa na górnym pasku menu macOS, jest wysoce konfigurowalny i zastępuje ustawienia oszczędzania energii, pomagając nam utrzymać Maca w stanie wybudzenia na przykład w czasie oglądania internetowych transmisji, filmów, długiego pobierania plików, gdy uruchomiona jest konkretna aplikacja lub wykonywane są inne czynności, gdy nie dotykamy klawiatury i kursora przez dłuższy czas. Amphetamine może przydać się również użytkownikom, którzy chcą wstrzymać usypianie MacBooka po zamknięciu klapy ekranu, na przykład przy pracy na zewnętrznym monitorze.

PROGRAMY DO POBRANIA Z KŚ+

BARRIER

Licencja: FREEWARE do pobrania z ksplus.pl Język:

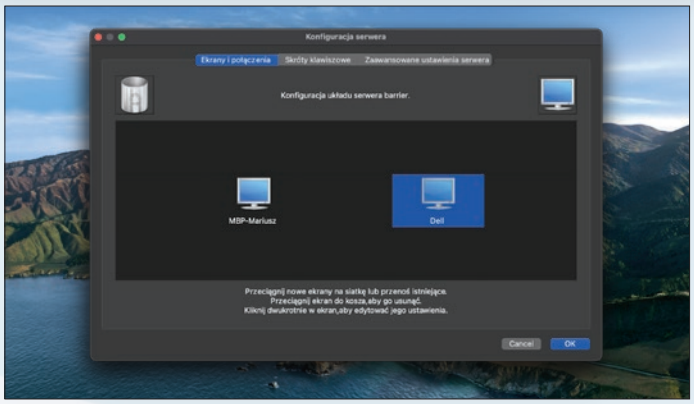

Barrier to małe wieloplatformowe narzędzie Open Source, które pozwala w łatwy sposób współdzielić mysz i klawiaturę pomiędzy wieloma komputerami na biurku za pośrednictwem Wi-Fi lub sieci LAN. Innymi słowy, pozwala używać klawiatury i myszy z komputera A do sterowania komputerem B (lub kilkoma innymi), przesuwając mysz poza krawędź ekranu, aby przejść na pulpit innego komputera. Barrier musi być zainstalowany na wszystkich komputerach, które będą współużytkować klawiaturę i mysz. Program umożliwia ponadto współdzielenie schowka, obsługuje również szyfrowanie SSL. Aplikacja jest rozwijana jako rozwidlenie kodu źródłowego programu Synergy 1.9, który w nowszych wersjach stał się płatny. Barrier jest dostępny na systemy macOS, Windows (tylko wersje 64-bit) i Linux.

MACUPDATER

Licencja: FREEWARE do pobrania z ksplus.pl Język:

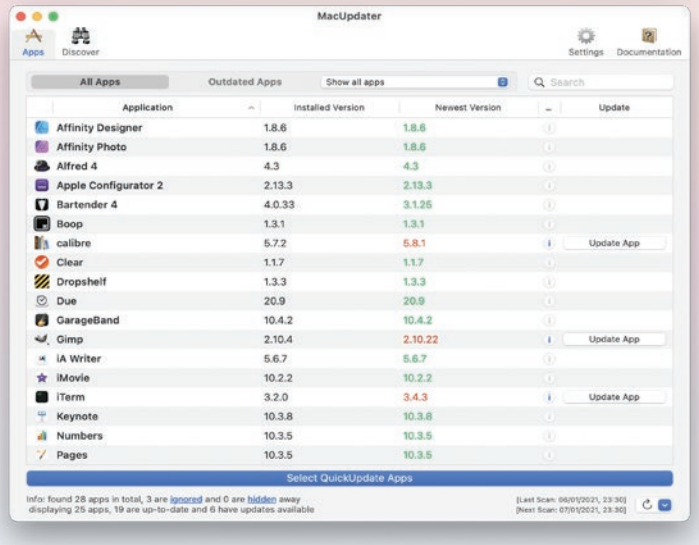

MacUpdater automatycznie sprawdza dostępność nowych wersji aplikacji zainstalowanych na komputerze Mac. Po uruchomieniu program skanuje Maca i wyświetla czytelne informacje, które z zainstalowanych aplikacji nie są aktualne. Podstawowa, darmowa wersja umożliwia bezpłatne skanowanie w poszukiwaniu aktualizacji programów – MacUpdater obsługuje ponad 60 tysięcy aplikacji. Umożliwia również pobieranie nowych wersji programów, jednak aktualizacja więcej niż 10 aplikacji wymaga wykupienia płatnej licencji.

DOZER

Licencja: FREEWARE do pobrania z ksplus.pl Język:

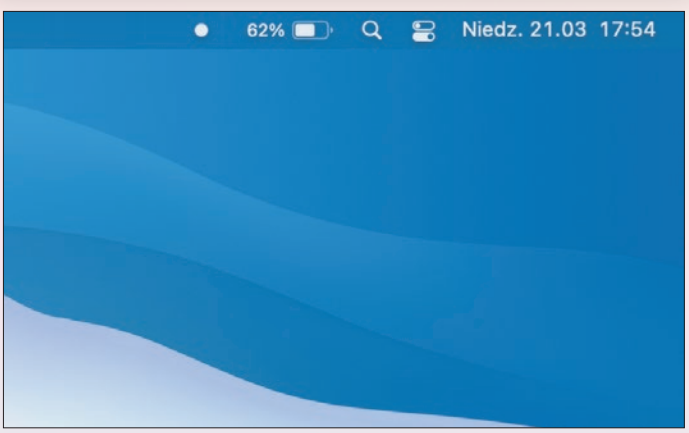

Dozer to minimalistyczna, niewielka aplikacja, która pozwala ukryć niepotrzebne ikony programów na górnym pasku menu macOS, aby nadać mu bardziej przejrzysty wygląd. Zgodnie z nazwą program pełni w pewnym sensie rolę spychacza do ikon. Po jego uruchomieniu zobaczymy na systemowym pasku menu dwie nowe ikony w kształcie kropek, które mają na celu oddzielenie elementów do ukrycia od tych, które powinny być widoczne przez cały czas. Wszystkie ikony, które znajdą się pomiędzy obiema kropkami, pozostaną widoczne, a te znajdujące się po lewej stronie zostaną ukryte. Aby przenieść ikony wybranych aplikacji, naciskamy klawisz Command i przeciągamy je do docelowej lokalizacji. Ukryte ikony wyświetlamy, klikając na kropkę widoczną na pasku menu.

GARUDA

Ten Linux robi wrażenie! To **NAJCIEKAWIEJ WYGLĄDAJĄCY SYSTEM** ostatnich lat. W wersji z wszystkimi składnikami jest przeznaczony na nowszy sprzęt, który będzie w stanie wykorzystać jego potencjał

GARUDA

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **022** Język:

WYMAGANIA MINIMALNE:
- 4 GB RAM
- 30 GB wolnego miejsca na dysku
- Karta graficzna działająca z minimalną rozdzielczością 1024 × 768
- Napęd DVD albo port USB

PROGRAMY WBUDOWANE W SYSTEM:
- Przeglądarka WWW: **LibreWolf**
- Odtwarzacz wideo: **mpv**
- Odtwarzacz muzyki: **PulseAudio**
- Pakiet biurowy: **brak**
- Klient poczty e-mail: **brak**

Garuda Linux to jedna z najnowszych dystrybucji Linuxa. Bardzo szybko zdobywa popularność. Została oparta na Arch Linuxie. Jej twórcy chcieli stworzyć system wydajny i piękny. Garuda wyróżnia się nowoczesnym interfejsem i efektami specjalnymi, które od razu zwracają uwagę. Wygląd tego Linuxa jest naprawdę imponujący. Jest to zasługa środowiska graficznego **KDE Plasma**, które zostało dodatkowo zmodyfikowane na potrzeby Garudy. Trzeba jednak zaznaczyć, że jest ona dostępna w wielu różnych wersjach. Jeśli mamy starszy sprzęt, warto wybrać edycję odchudzoną – **Lite** – bez efektów specjalnych. A co do najbardziej rozbudowanej wersji **Garuda KDE Dr460nized**, to twórcy twierdzą, że przy jej tworzeniu myślą przewodnią było dla nich hasło, że niewykorzystana pamięć RAM to zmarnowana pamięć. Cóż, system charakteryzuje się dużym wykorzystaniem pamięci, co umożliwia jeszcze płynniejsze działanie efektów wizualnych.

Odmieniony ekran logowania

Garuda ma nowy ekran logowania, który różni się od innych dystrybucji środowiskiem KDE Plasma. Oczywiście możemy go w pełni dostosowywać do własnych potrzeb. Domyślnie jednak pole logowania znajduje się po lewej stronie, a domyślne dane logowania przy uruchomieniu wersji Live to: użytkownik – **garuda** i hasło – **garuda**.

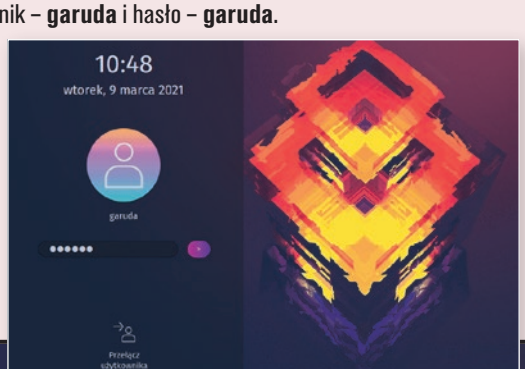

MIGAWKI SYSTEMU

Garuda umożliwia wygodne tworzenie migawek, czyli kopii bezpieczeństwa całego systemu lub wybranych jego elementów. W menu programów uruchamiamy aplikację **Timeshift** i rozpoczynamy konfigurację. Po wybraniu zasobu do tworzenia migawki i miejsca zapisu możemy określić harmonogram wykonywania tego typu kopii. Dodatkowo możemy również określić, ile migawek chcemy przechowywać. Oczywiście zaleca się tworzenie migawek na bezpiecznym nośniku zewnętrznym. Dobrze zachowana migawka pozwala w razie awarii na łatwe przywrócenie systemu do pracy.

Wersja Live

Domyślnie dostępny na płycie system jest w wersji Live. Oznacza to, że bez konieczności instalacji możemy przetestować jego działanie. W tym celu należy utworzyć bootowalny nośnik USB na podstawie obrazu ISO Garudy z płyty Niezbędnika, korzystając z programu **Rufus** (DVD-KOD: **040**). Pamiętajmy jednak, że w wersji Live nie zostają zachowane żadne zmiany czy zapisane pliki, gdyż system z płyty ładowany jest jedynie do pamięci podręcznej, która jest czyszczona przy wyłączeniu komputera. By w pełni korzystać z możliwości systemu, trzeba go zainstalować.

KORZYSTAMY Z WERSJI LIVE PO POLSKU

Po podłączeniu do komputera nośnika z Garudą uruchamiamy z niego komputer i na ekranie Boot Menu wybieramy rozruch z płyty.

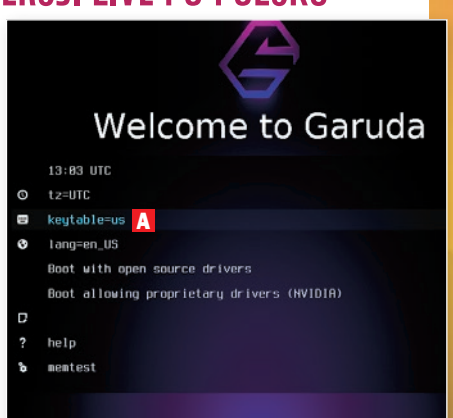

1 Klawiszami strzałek przechodzimy do pozycji **keytable** A i naciskamy enter.

2 Wybieramy opcję **keytable=pl** i naciskamy enter.

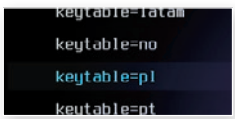

3 Dla pozycji **lang** wybieramy opcję **Polski** i na koniec wskazujemy opcję **Boot allowing proprietary drivers** i wciskamy enter. Po chwili pojawi się pulpit systemu.

GARUDA GAMER

Jest to specjalna aplikacja systemowa, która ułatwia instalację różnego rodzaju platform do grania, emulatorów i narzędzi związanych z graniem i streamowaniem. Wystarczy tylko wybrać narzędzie i kliknąć na **Zastosuj** na dole okna. Dzięki aplikacji **Garuda Gamer** szybko i łatwo zainstalujemy wszystkie najważniejsze programy przydatne do grania na platformie Linux.

Uwaga! Zanim skorzystamy z tego narzędzia, należy zaktualizować system i wszystkie jego pakiety.

Zdaniem autora
COŚ NOWEGO

Krzysztof Dziedzic

Garuda to powiew świeżości w świecie Linuxa. Deweloperzy tego systemu zdecydowali się zastosować najnowsze rozwiązania, w tym jądro **Zen Linux Kernel**, które zapewnia wzrost wydajności w typowych pracach w większości przypadków od pięciu do 15 procent. Nowością jest też zastosowanie systemu plików **Btrfs**, który umożliwia wykonywanie migawek dowolnych subwolumenów i zapewnia wysokie bezpieczeństwo danych. W połączeniu z automatycznymi aktualizacjami i nową, ciekawą przeglądarką systemową – **LibreWolf** – **Garuda Linux** na pewno jest warta uwagi. Jeśli lubimy, gdy interfejs naszego systemu jest pełen różnego rodzaju efektów wizualnych, powinniśmy koniecznie przetestować ten system.

NOWA PRZEGLĄDARKA – LIBREWOLF

Garuda domyślnie od razu po instalacji daje dostęp do przeglądarki **LibreWolf**. Jest to specjalnie zmodyfikowana wersja przeglądarki bazująca na Mozilla Firefox. Oferuje pełną ochronę przed złośliwymi reklamami, jest otwartoźródłowa, ma rozbudowane zabezpieczenia, umożliwia wyszukiwanie prywatne przy wykorzystaniu wyszukiwarek takich jak **DuckDuckGo**, a dodatkowo nie zbiera absolutnie żadnych danych telemetrycznych o użytkowniku w celach reklamowych lub na potrzeby firm trzecich. Jest to bardzo dobra przeglądarka dla wszystkich, którzy potrzebują prywatności i wysokiego poziomu ochrony podczas korzystania z komputera.

1 Przeglądarkę możemy uruchomić, klikając na dolnym pasku na jej ikonę **B**.

2 Od razu po uruchomieniu po lewej stronie pojawi się okno dodatku **Bitwarden**, który już nieraz był opisywany w Niezbędniku – pozwala on na bezpieczne przechowywanie haseł i loginów oraz poufnych danych w zaszyfrowanej chmurze.

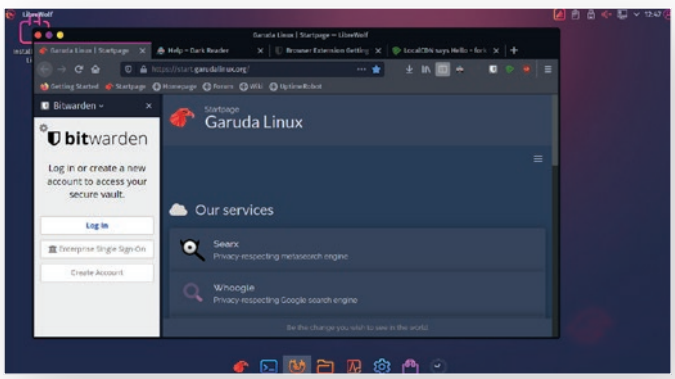

PIERWSZE KROKI

Przy pierwszym uruchomieniu pojawi się ekran powitalny z krótką prezentacją najważniejszych funkcji systemu.

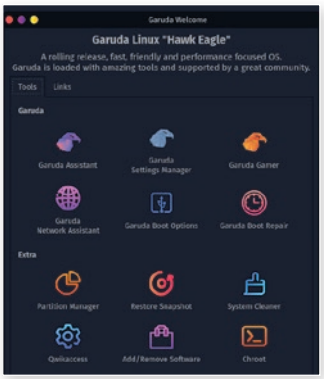

Na dolnym pasku znajdziemy najważniejsze skróty do aplikacji i narzędzi w systemie; możemy do paska dodawać wybrane przez nas programy.

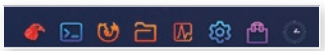

W lewym górnym rogu znajduje się menu programów, wystarczy kliknąć na ikonę systemu, a pokaże się lista z programami podzielonymi na kategorie. Na dole menu jest pole wyszukiwania **C**, które jeszcze bardziej ułatwia odnalezienie potrzebnych nam narzędzi. Po przejściu do zakładki **Miejsca** **D** możemy przeszukiwać dysk w poszukiwaniu konkretnych plików.

Po prawej stronie górnego paska znajdziemy ikony zarządzania schowkiem, głośnością, urządzeniami podłączonymi do komputera, siecią, a po kliknięciu na strzałkę uzyskamy dostęp do dodatkowego menu zawierającego pozostałe ikony stanu i powiadomień.

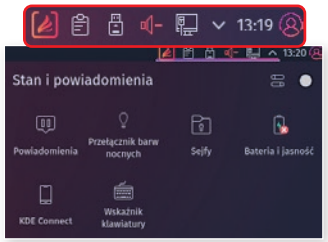

System zamykamy, klikając na skrajną ikonę po prawej stronie górnego paska **E** – **Bieżący użytkownik** – a potem na **Wyjdź**. Następnie potwierdzamy wyłączenie systemu, klikając na **OK** **F**.

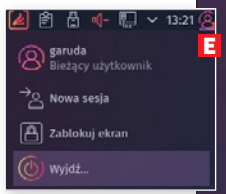

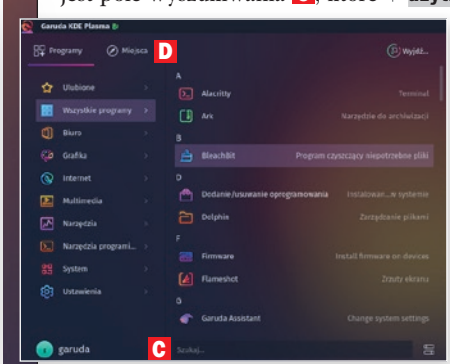

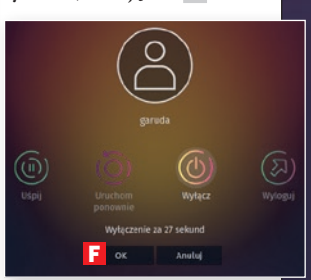

NAJNOWSZE WYDANIA

KŚ+ NA ksplus.pl E-WYDANIA ZAWSZE NAJTANIEJ!

KSIĄŻKA
KOMPUTER ŚWIAT BIBLIOTECZKA 2/2021
JUŻ W SPRZEDAŻY

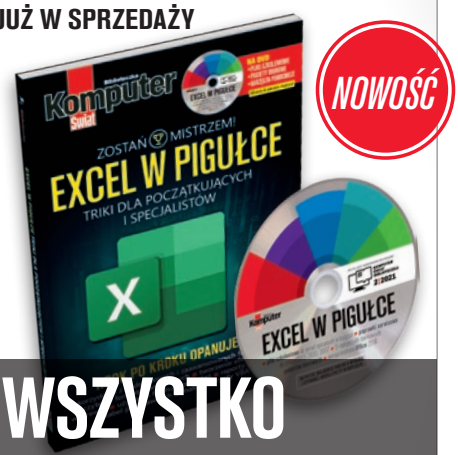

WSZYSTKO O EXCELU

- Kompleksowy kurs Excela od podstaw do zaawansowanych funkcji: formatowanie, formuły, odwołania, wykresy, tabele przestawne, makra, skrypty VBA
- Na DVD: pliki szkoleniowe i narzędzia pomocnicze

KSIĄŻKA
KOMPUTER ŚWIAT BIBLIOTECZKA 1/2021
JUŻ W SPRZEDAŻY

FOTOGRAFIA SMARTFONOWA

- Kompleksowy poradnik dla smartfonowych fotografów: jak robić efektowne zdjęcia i filmy, jak je edytować, z jakich aplikacji i akcesoriów korzystać
- Na DVD: najlepsze narzędzia do zdjęć i filmów

JAK KUPIĆ **POPRZEDNIE WYDANIA**

W sprzedaży są także poprzednie numery Twojego Niezbędnika.
Można je zamówić, wysyłając e-mail na adres **prenumerata.axel@qg.com**
infolinia **801 000 869**
Czasopisma są także dostępne w sklepie online na stronie **literia.pl**
oraz jako e-wydania w KŚ+ (**ksplus.pl**).

Niezbędnik 1/2021

Niezbędnik 6/2020

Niezbędnik 5/2020

Komputer Świat
Twój Niezbędnik
od 2000 roku

Adres redakcji: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 49
internet: www.komputerswiat.pl, forum.komputerswiat.pl
e-mail: redakcja@komputerswiat.pl

Rafał Kamiński
redaktor naczelny

Agnieszka Al-Jawahiri
redaktor prowadzący

Mariusz Michalski
szef programowy

Robert Dobrzyński
dyrektor artystyczny

Mariusz Rybak
redaktor graficzny

Jolanta Rososińska
korekta

Krzysztof Dziedzic
autor

Paweł Krzyżanowski
autor

Bartłomiej Sieja
autor

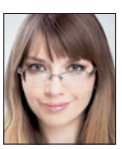
Alicja Żebruń
autor

ringier axel springer

Wydawca: RINGIER AXEL SPRINGER POLSKA Sp. z o.o.
Członek Izby Wydawców Prasy i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy
www.ringieraxelspringer.pl, asp@axelspringer.pl
Adres: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 49
tel. 22 2320000, 22 2320001

Prezes Zarządu: Mark Dekan
Prezes Honorowy: Wiesław Podkański
Dyrektor Generalny: Marcin Biegluk
Dyrektor Finansowy: Krzysztof Stopa
Dyrektor Sprzedaży: Mariusz Wąsiński
Dyrektor Marketingu: Olga Korolec

media impact

Biuro reklamy: Media Impact
reklama.warszawa@mediaimpact.pl
tel. (12) 2600200 (BOK)

Business Project Manager: Paweł Bulwan
Dział personalny: Monika Remiszewska
Księgowość: Katarzyna Fita (dyrektor)
Kolportaż: Rafał Kamiński (dyrektor)
Produkcja: Mariusz Gajda
Druk: Walstead Kraków Sp. z o.o.

Prenumerata i egzemplarze archiwalne: www.literia.pl
e-mail: prenumerata.axel@qg.com (zamówienia)

Sprzedaż internetowa: www.literia.pl
Prenumerata zagraniczna: www.literia.pl
E-wydania: ksplus.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń

Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

PRENUMERATA

2 opcje do wyboru!

KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

1 ROCZNA PRENUMERATA

25% TANIEJ NIŻ W KIOSKU

TYLKO 58 ZŁOTYCH

6 WYDAŃ Z DVD

KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

- **Na DVD** pakiety najlepszych aplikacji do konkretnych zastosowań
- **Pełne wersje programów** w każdym numerze
- Praktyczne porady do programów na DVD
- **E-wydanie zawsze gratis**
- Atrakcyjne bonusy tylko dla Czytelników
- **Usługa KŚ+**: nowatorski i wygodny dostęp do artykułów i programów z dowolnego komputera

2 ROCZNA E-PRENUMERATA

JEDNO WYDANIE ZA DARMO!
AKTYWACJA E-WYDAŃ W DNIU PREMIERY
BEZ CZEKANIA NA PRZESYŁKĘ!

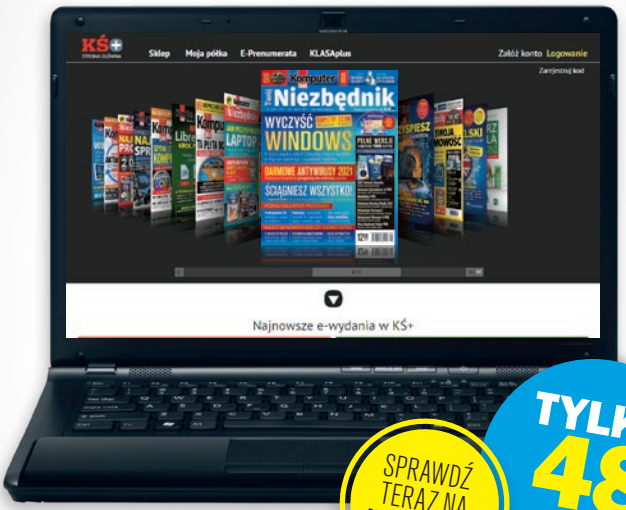

SPRAWDŹ TERAZ NA KSPLUS.PL

TYLKO 48 ZŁOTYCH

6 E-WYDAŃ

KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

- **E-wydania dostępne już w dniu premiery** – co drugi miesiąc w KŚ+ (na stronie ksplus.pl) otrzymujesz najnowsze e-wydanie
- **Zawsze i wszędzie** – z e-wydań, programów i bonusów możesz korzystać na każdym komputerze i tablecie z dostępem do internetu
- **Programy, ISO płyty i bonusy** – wraz z dostępem do e-wydań otrzymujesz dostęp do wszystkich bonusów, programów i zawartości płyty, tak jak Czytelnicy papierowego wydania

ZAMÓW PRENUMERATĘ JUŻ DZIŚ

INTERNET: kup na:
literia.pl/czasopisma/dwumiesieczniki/twoj-niezbednik
E-MAIL: napisz na adres **prenumerata.axel@qg.com**
TELEFON: zadzwoń pod **22 349 90 71** lub **801 000 869**

OFERTY WAŻNE NA TERENIE POLSKI

NOWA KSIĄŻKA
JUŻ W SPRZEDAŻY

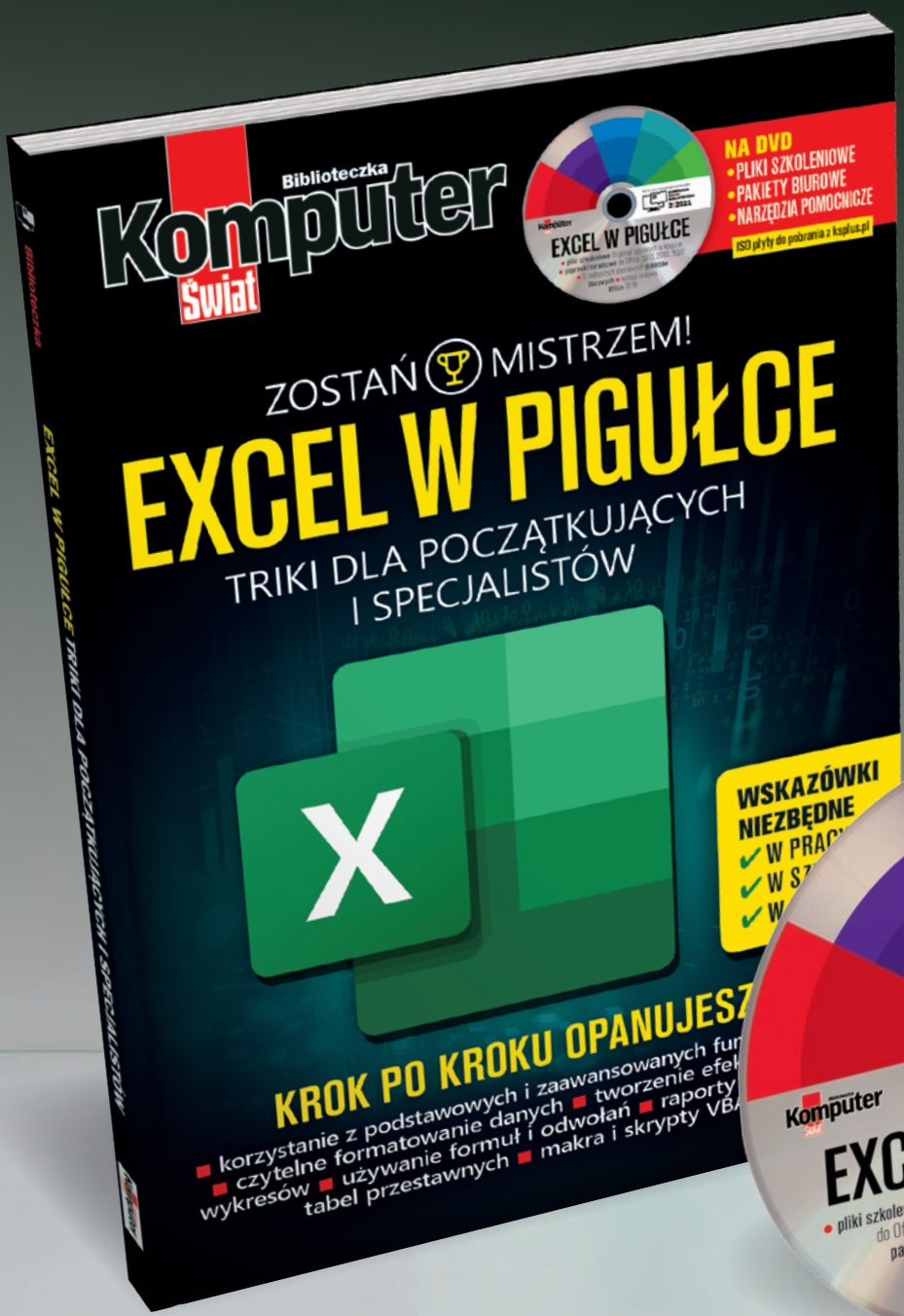

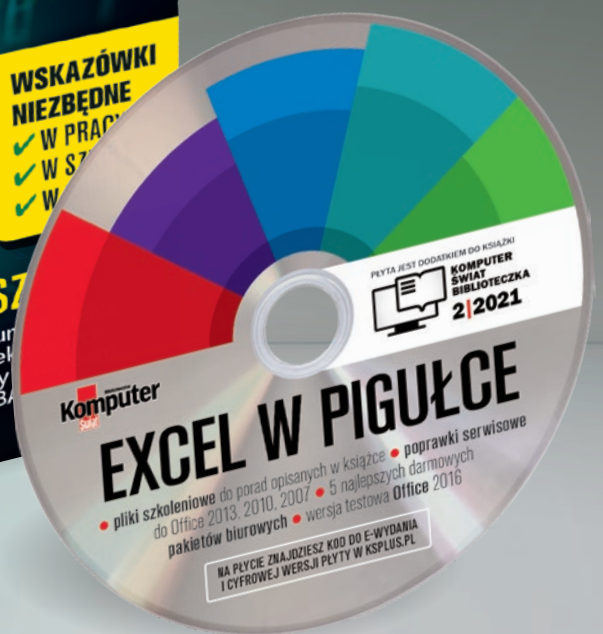

NAUCZ SIĘ

- sprawnie korzystać z podstawowych i zaawansowanych możliwości Excela
- czytelnie formatować dane i tworzyć efektowne wykresy
- używać funkcji, formuł, odwołań, tabel przestawnych i makr

NA DVD

- pliki szkoleniowe i narzędzia pomocnicze

W KŚ+

- obraz ISO płyty
- e-wydanie książki

KSIĄŻKĘ KUPISZ W PUNKTACH Z PRASĄ ORAZ NA LITERIA.PL
E-WYDANIE DO NABYCIA NA KSPLUS.PL